

karöltve, annak utasításai szerint eljárva, mind a termelői, mind az értékesítési vonalon, amelyek feladatkörünkbe tartoznak, tagjainknak és az egész gazdaságunknak szolgálatára állunk. Szövetkezetünk rendkívüli tagozottsága, amelyről az igazgatóság jelentés áttekinthetően és részletesen beszámol, világos képet nyújt állandóan növekvő munkánkról és adja Isten, hogy ezekben a súlyos és válságos időkben erőfeszítéseink eredménye egy maradandó munkakör megalapozása legyen arra az időre, amikor ismét gondolni lehet az építő munkára és a magyar nemzeti állam szentistváni gondolatkörében való munkálkodásra.

Kellemes kötelességemnek tartom ez alkalommal is megemlékezni közvetlen munkatársaimról és derék tisztviselőkarunkról és munkásainkról, akik az idejéhez esztendőben katonai szolgálatra bevonultak és azokról, akik kollégáik helyett kétszeres munkát végeztek.

Adja Isten, hogy az 1940/41. üzletévben is feladatkörünket töretlen akaraterővel, a legsúlyosabb körü-

mények között is odaadó lelkiismeretességgel teljesíteni képesek legyünk.

Somssich Gyula gróf alelnök-vezérigazgató nagy tiszszéssel fogadott beszéde után a közgyűlés az 1939/40. üzletév zárószámadataival foglalkozott. Az igazgatóság jelentéséből nyilvánvaló a szövetkezet hatalmas fejlődése. A szövetkezet és leányvállalatainak üzleti forgalma (érdekeltsegek nélkül) meghaladta a 84 millió pengőt. Az igazgatóság jelentése, tekintettel azokra a rendkívüli viszonyokra, amelyek között a szövetkezet munkáját végezte, kiemeli a mezőgazdaság nehéz helyzetét és a mezőgazdasági termelő tevékenység rendkívüli fontosságát a mai háborús viszonyok között. Sürgeti az igazgatóság jelentése a gazdasági politikában a mezőgazdasági termelés szempontjainak hatékonyabb érvényesítését és főképpen a mezőgazdasági árak alakulása és a mezőgazdasági termelés fejlődése közötti szoros összefüggésre hívja fel a figyelmet. A szövetkezet üzleti eredménye az összes költségek, így a tagoknak kifizetett vásárlási visszatérítés levonása után 158,134.74 pengő üzleti felesleggel zárult.

Gondolatok az árszabályozásról és az irányított gazdálkodásról.

A nemrég lezajlott köztelevi gazdák egy-egy ki-magasló eseménye volt az a gyűlés, amelyen az OMGE szakosztályai az irányított gazdálkodással kapcsolatos időszerű kérdéseket vitatták meg. Juresek Béla mezőgazdasági termelési és értékesítési kormánybiztos Bittera Miklós tolmácsolta előadásában kifejtette, hogy a kormányban nincsen szándékában kényszer-szabályokkal guzba kötni a termelést, hanem a szerves fejlesztés útján, széleskörű propagandával, a szoktatásnak szintén e cél szolgálatára való állításával, a tárolási veszteségeket is lehetőleg kiküszöbölő készletgazdálkodással, de legfőképpen a helyes árpolitikával kívánja az irányítást intézni. A gyűlésen elhangzott felszólalásokból egyértelműen kivilágított, hogy bár a gazdaságunk megnyugvással vette tudomásul a kormánybiztosnak a szerves fejlesztés keretei között mozgó célkitűzéseit, minden felszólaló egyetértett abban, hogy az irányítás leg-határozottabb emeltyűjét a helyes árszabályozásban, vagyis az árszabályozásnak olyan kiépítésében kell keresni, hogy a termelők részére biztosított árak önmagukban ösztönözzenek a több és jobb termelésre, ne pedig elriaszák a gazdákat a belterjes üzemágak felkarolásától.

A legújabb események még közelebb hozták az árszabályozás kérdésének átfogó megoldását. Az a leg-felsőbb kézirat ugyanis, amely pénzügyminiszterünket a gazdasági élet tervszerűségének kiépítésével, Laky Dezső dr.-t pedig tárcanélküli miniszterrel való ki-nevezésével a közellátás irányításával bízta meg, az árkérdést gazdasági életünk központi problémájává tette. Érthető tehát, hogy igen sok szó esik mostaná-ban a gazdasági élet minden területén az árkérdésről. Sokat hallunk ennek kapcsán „stabil árról”, „mellányos hasznaló biztosító árról”, vagy „öszönző árról”, a tájékoztatlan fogyasztóérdekeltsegek részéről pedig ár-dragításról beszélni. Az árkérdésnek e különböző oldalról történő megvilágítása sokszor az árképző tényezők kellő ismerete, illetve mérlegelése nélkül olyan síkra tereli az ezzel kapcsolatos vitát, mintha az árak szabályozása kizáróan a kormányzat akaratától függne, vagyis mintha a kormányzat módjában állna az árképző tényezők figyelembevételével, sőt azok ellenére is kielégíteni a különböző érdekeit-ségeket az árszabályozással kapcsolatos kívánságait. Talán nem felesleges éppen ezért az árkérdés helyes megítélésére és a köztudatba belevitt némely téves fogalmak tisztázására újból felidézni a közgazdasági tudomány gyakran elfelejtett alapvető tanításait.

Nagy figyelmet érdemelnek ebből a szempontból Balás Károly dr. egyetemi tanárnak, kiváló köz-gazdászunknak a Pester Lloyd hasábjain nemrég megjelent fejtegetései. E cikkében Balás Károly az ár és érték fogalmát kívánja tisztázni. Mindenekelőtt emlénkbe idézi, hogy valamely jószág gazdasági értéke alatt annak kasznosságát szem előtt tartó egyéni ítéletet kell értenünk és ez semmiképp sem tévesztendő össze az árral, amely viszont a maga tisztaságában mindig csak a csere feltételezésével képzelhető el, vagyis csak akkor beszélhetünk arról, ha azért tényleg vásárolni is lehet valamit. Ha ugyanis az árral szemben nincs megfelelő áru, akkor az ilyen-

módon kívánt, vagy megszabott ár csak papíron állhat fenn. Itt tér rá ezután Balás Károly a hatósági ármegállapítás kérdésére és nehézségeire. Megállapítja, hogy nem elegendő az árat megszabni, hanem sokkal inkább arra kell törekedni, hogy a megszabott ár ellenében megfelelő mennyiségű áru is legyen vásárolható. Igaz, hogy a kínálat hiányának az árhiánnyon kívüli az áru visszatartása is lehet az oka. Ez azért nem kell mindig közérdekeltes rosszakaratot feltételezni, csupán a termelő részéről megnyilvánuló azt a helyes megfontolást, hogy a piacrakhozatal helyett részére más felhasználási lehetőség előnyösebbnek mutatkozik. Azoknak a szerveknek tehát, amelyek kezébe az árszabályozást helyezték, a gazdasági élet valamennyi összefüggését szem előtt kell tartaniuk és így ezeknek a sokszor egymással ellenkező érdekeknek helyes és bőles egyeztetésével kell intézkedéseiket megtenniük. Igen érdekes fejtegetései során ráter ezután Balás Károly az árszabályozással kapcsolatban az államkínestár szerepére. Minden termelőny árban ugyanis egyre jelentősebb a közterhekre eső hányad. Egyrészt azért, mert a háborús gazdálkodással kapcsolatban rend-kívül nagymértékben megnövekedtek a közületi jelöltek, amelyek költségeinek fedezésére csak az adócsavar áll rendelkezésre, másrészt mert az elmúlt világ-háború tanulságai alapján majdnem valamennyi állam adóztatással kívánja elvonni azokat a háborús vagy egyéb hasonló konjunktúrális jövedelmeket, amelyek a háborúval kapcsolatos árhiánnyal szemben ki nem elégíthető vásárlóerőként jelentkezhetnek, s így az állandó szinten tartani kívánt árszínvonalat megbontva, inflációs veszélyeket okozhatnak. Balás Károly teljes mértékben elismeri ennek az elméletnek a helyességét, de óva inti a kormányzatot attól, hogy a szükség által megkívánt adóztatás mértékénél tovább menjen. Vagyis nem szabad túlbocsúlni, látszólagos adóalapok szerint adóztatni, hanem a tényleges jövedelmekkel kell számolni, mert ellenkező esetben az adózás alapjai rendülnek meg, ami egyértelmű a nemzet erőtartalmának felülésével.

Úgy véljük, hogy Balás Károly fejtegetései mező-gazdasági szempontból is igen sok tanulságot rejte-
nek. Mindenekelőtt a pártatlan tudós megállapításá-ban beigazolja látjuk milyer indokolatlan a gazda-társadalommal szemben az az egyre gyakrabban fel-
merülő szemrehányás, mintha a gazdák hasonló spekulációból tartogatnák készleteiket, illetve tartó-zkodnának az állatneveléstől, a hizlalástól vagy egyéb, a közérdek által kívánt üzemágak felkarolásától. Helyesen mutat rá ezzel szemben a cikkíró arra, hogy csak a valódi helyzettel számoló és a gazdasági élet valamennyi összefüggését szem előtt tartó árpolitikától várható termelésünknek a szükség által megkívánt irány-
tása. Másik igen fontos tanulság, amit a mezőgazdaság szempontjából a közölt fejtegetésekből levonhatunk, az adóztatásra vonatkozik. Köztudomású, hogy a mezőgazdaság közterhei — beleértve a szociális ter-
heket is — rendkívül nagy mértékben megnövekedtek az utóbbi két évben. A számtartási vizsgálatok szerint 1939-ben gazdaságainknak üzemi költségeik 10%-át, gazdasági készpénzkiadásainknak pedig 15%-át kel-
lett közterhekre fordítaniuk. Az új egyenes adó-

törvény értelmében ezek a terhek a jövőben még csak fokozódnak, úgyhogy nagyon is helytálló az az aggodalom, vajjon nem állunk-e máris a mezőgazdaság túladóztatásával szemben? Ennek az volna a sajná-latos következménye, hogy a gazdaságok forgókéjük egy részét kénytelenek az esedékes adófizetésekre fordítani, ami érthetően nagymértékben akadályozza a belterjesebb gazdálkodásra való áttérést és így a mezőgazdaság már csak emiatt sem tud eleget tenni a tőle megkívánt fokozottabb teljesítményeknek. Visszaállítható volna az üzemi egyensúly újabb áremelésekkel olyan módon, hogy az emelkedő munka-bérekkel és a fokozódó közterhekkel arányosan a mezőgazdasági termelői árakat is emelnék. Ez eset-ben azonban az okok és okozatok körforgásának lán-colatából az általános árszínvonal mindig újabb és újabb támadásnak volna kitéve, minthogy a mező-gazdasági termelvények elsődrendű közszükségleti cik-kek lévén, azok áremelkedése a többi cikk árát is emelné.

Mi volna tehát a teendő? A megoldás egyszerű-nek látszik. A mezőgazdasági termelési költségeket kell a termelés mindenkor színvonalának keretei között tartani, vagyis minden erővel arra kell töre-
kedni, hogy a termelési költségek csak egy magasabb színvonalú termelés arányában emelkedhessenek. Az adó-teher csökkentése érdekében megfontolást érdemelne bizonyos mértékű adókedvezmények, illetve adóvissza-
térítések biztosítása az olyan gazdák részére, akik a gazdaságuk területéhez, illetve kataszteri jövedelmé-hez viszonyítva az átlagosnál többet tudnak a köz-joggyasztás céljára termelni. Ilyen adókedvezmények biztosítása adórendszerünkben nem volna újszerű, mert hiszen a kivétel fejlesztése érdekében a kormány-zat már régebben alkalmazta a támogatásnak ezt a módját, amidőn az exportőröknek adóvisszatérítést engedélyezett, sőt a multiban az iparfejlesztés érdeke-ben egyes iparágak bevezetői hosszabb időre szóló adómentességet is élveztek. Ilyen adókedvezmények biztosításának gyakorlatilag sem volna nagyobb aka-dály, mert hiszen termelvényeink értékesítése amúgy is túlnyomórészt központi szervek útján történik, így tehát a közellátásra szolgáló szállításokat könnyen lehetne ellenőrizni és igazolható. Ezeket az adókedvezményeket legegyszerűbben az együttesen kezelt közadók terhére jóváírással lehetne biztosítani a beigazolt szállítások számlaértékének bizonyos hányada alapján. A felvetett gondolat természetesen részletes kidolgozást igényel és felvetésével csupán egy eddig még ki nem próbált eszközt kívánok rá-mutatni, amely — azt hiszem — sikert ígérően volna a kormány részéről alkalmazható a mező-gazdasági termelés irányítására.

A termelési költségek legnagyobb tételét a munka-költségek teszik. E költségek csökkentése — a munka-bérek változtatása nélkül — a különböző mezőgazda-sági munkák racionalizálásával vihető keresztül, így ez inkább üzemszervezési feladat, habár a kormányzatra is sok teendő hárul a munkafegyelem biztosítása és az e téren zavaró körülmények kiküszöbölése tekintetében.

A termelési költségek harmadik csoportjába a ter-meléshez szükséges iparcikkek és üzemanyagok beszer-zési költségei tartoznak. Ezeknek árát sokszor az elő-
állításukhoz szükséges nyersanyagok hiánya vagy beszerzési nehézsége drágítja meg. E szükségleti cikkek előállítás költségeit két irányban lehetne csökkenteni. Azoknál a cikkeknel, amelyek nyersanyaga csak külföldről szerezhető be, a megfelelő hazai pótnyers-ananyagokat kell sürgősen kipróbálni és bevalásuk esetén kötelezően előírni használatukat. A hazai nyersanya-gokból előállított üzemanyagoknál és szükségleti cik-keknel pedig a nyersanyag legokosabb kihasználá-sára kell törekedni. A Magyar Racionalizálási Bizott-ság és a M. Kir. Szabványügyi Intézet ezirányú elő-
terjesztései volnának tehát a kormányzat részéről meg-szívlelendők, hogy így a gyáripár a feldolgozás céljából rendelkezésre bocsátott nyersanyagokat a tömegszükségletnek megfelelő kevesebb típusú, de ennél fogva olcsóbb gyártmányok készítésére használ-hassa csak fel.

Sok egyéb — egy cikk keretében fel nem sorol-ható — eszköz állna még a kormány rendelkezésére a mezőgazdasági termelés irányítására és fejleszté-sére. Miként minden jó gazdának az a hivatása, hogy a gondjaira bízott üzem keretében minél többet és jobbat termeljen, gondoskodik a föld termőerejé-nek fokozásáról, a felszerelés állagának megőrzéséről, ügyes értékesítéssel a jövedelem emeléséről és ne feledkezzék meg a vele együtt verejtékező munka-társainak jólétéről sem; ugyanez a feladat hárul az irányítással kapcsolatban most kormányzatunkra is, amelynek szintén a „jó gazda gondosságával” kell

Az Iparügyi Miniszter Úr 49.000/940. sz. rendelete Önt is kötelezi! Fáradt, használt olajait bérregeneráltassa cégünknel!

Használt olajait megvásárlásra ajánlja fel nekünk!

vit z Hunyadi László Olajtisztító és Kereskedelmi Vállalat, Budapest, XIII., Országbíró-u. 38. Telefon: 291-545 Sürgőnycim: AURIOL

Mindenféle olajak regenerálása. Használt olajak vásárlása. Regenerált olajak eladása!

szívén viselnie az egész magyar föld sorsát, gondoskodnia kell a földben és felszerelésben fekvő nemzeti vagyon megőrzéséről, elő kell mozdítania annak teljesítőképességét, fokoznia jóvedelmét, hogy mindazok, akik e földet művelik, azon és abból jobb megélhetést és boldogulást találjanak.

W. B.

A gazdanapok tanulságai.

A lefolyt gazdanapokon szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek a gazdákat érdeklik, s alkalom nyílt az őszinte vélemények elmondására.

Általános volt a panasz az 1940. évi rossz termés miatt, s az aggodalom az iránt, hogy milyen lesz az 1941. évi termés. Különösen fontos ez az életet adó búzánál.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évkönyve szerint az 1940. évi búzatermés kerekben 20 millió métermássa volt, ez pedig kevesebb, mint amennyire szükség van.

A magyar kisgazda és munkás főtápláléka a kenyér s ha már arról kell beszélni, hogy a kenyérsültésnél a búzaliszthez esetleg kukoricalisztet is kell keverni, elértünk ahhoz a ponthoz, amikor az egész ország felfigyel. De nemcsak a hazai szükségletet kell kielégíteni, hanem szövetségeseink is megkínávják, hogy nekik búzát szállítsunk.

A bőtermésű években még a búzaterület csökkentése is szóba került, de a gazdaközvélemény rögtön elutasította ezt a tervet. Azóta teljesen megváltozott a helyzet, mert az 1940. évi termés rossz volt s még mindig tart a háború. Most már minden vélemény megegyezik abban, hogy a búzatermést fokozni kell.

Többtermelés legyen a jelszó s a mezőgazdaság irányításának is erre a célra kell törekedni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlésén **Bárczay János** államtitkár a földművelésügyi miniszter képviselőjében kijelentette, hogy a kormány feladatának tekinti a mezőgazdaság irányítását annál is inkább, mert csak így lehet beleilleszkedni az európai gazdasági rendbe.

A jelenlegi háborús viszonyok megokolták teszik, hogy a kormány ellenőrizze és irányítsa nemcsak az értékesítést, hanem a termelést is, s a gazdák az irányításokat — a közérdek szolgálatában — készséggel elfogadják és azokhoz alkalmazkodni fognak.

Csak az a kérdés, hogy meddig terjed ez az irányítás?
A legelső lépés az ajánlás, annak kijelölése, hogy mit kell termelni, milyen terményekre van elsősorban szükség. Ez a lépés csak propaganda jellegű s a tanács követése az egyes gazdáktól függ. Tovább mehet az irányítás, ha a kormány a gazdasági felügyelőségek (esetleg községek) útján ellenőrizteti, hogy az egyes gazdaságok hogyan követték az ajánlást s ebből következtetéseket von le.

Legtovább menne az irányítás, ha az egyes gazdákat, akik nem követték az ajánlást (most már utasítást), megbüntetnék. Ilyen intézkedésre azonban tudomásom szerint egész Európában nem volt még példa.

Ezen az úton haladti élelmiszerekkel való ellátásának biztosítása végett Svájc olyanformán intézkedve, hogy azok a gazdaságok, amelyek megfeleltek a kormány utasításainak és több szemesterményt és kapásnövényt termeltek, jutalomban részesültek. 1940-ben pedig a svájci kormány az összes mezőgazdasági művelésre alkalmas területeknek a termelésre való felhasználására kötelezte a tulajdonosokat (bériőket) s a kantonok ellenőrzése alá helyezte őket.

A főterményeknél: búzánál, rozsnál, kukoricánál, burgonyánál a háborús helyzet folytán minél nagyobb terméseredményekre van szükség, s a kormány intézkedései is ezt a célt szolgálják.

Ezeknek a főterményeknek termelési eredményeiben — különösen a búzánál — a **kisüzemek hátramaradnak a közép- és nagyzemekhez képest.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemszervezési bizottságának az 1937/38. évről szóló legutóbbi kiadványa szerint a búza termésátlaga (mássa) kisüzemekben 10,2, a középüzemekben 12,67, a nagyzemekben 14,28 q volt. A rozs termésátlaga

8,46, 9,18, 9,53, a kukoricáé 17,08, 17,12, 17,27, a burgonyáé 52,76, 57,97, 62,71 q volt.

A különbség különösen a búzánál szembevetendő. A Statisztikai Hivatal adatai szerint is a különböző években mindig 1½—2 mássával kisebb volt a kisüzemek búzatermésének átlaga, mint a közép- és nagyzemeké.

A földbirtokreform végrehajtása nem lett kedvező hatással a terméseredményekre, mert a kisbirtokosok (bériők) számát szaporítja. Az új tulajdonosok és bériők közül sokan most fognak önálló gazdákká válni és nem is lehet várni tőlük, hogy olyan eredményeket mutassanak fel, mint a régi gazdák, akik kellő szakismerettel és felszereléssel, jó vetőmaggal és jó munkával sokkal nagyobb termésátlagot tudnak elérni.

A földbirtokreform végrehajtása megy tovább a törvény által kijelölt úton, de figyelemmel kellene lenni arra, hogy addig, amíg a háború tart, ne vegyék igénybe azokat a gazdaságokat, amelyek kintűnő terméseredményeket érnek el, s jelentékeny mértékben hozzájárulnak az ország szükségletének és a kivitel igényeinek kielégítéséhez.

Egy jó termés a jövő évben — amiért a gazdák főhásztkodnak — megszüntetheti ezeket az aggályokat, de az még messze van.

Th.

„A munkaerköles jelentősége a termelés folytonosságában“.

Dörschug Tibor OMGE titkár tollából a „Köztelek“ karácsonyi számában megjelent cikk annyira nagyfontosságú és a nagyobb gazdaságok létkérdését érintő eszméket vet fel, hogy azokkal a munkabérek megállapításánál okvetlenül foglalkozni kell és a kérdést feltétlenül meg kell oldani.

Nem ismerem az anyaországbeli munkaviszonyokat annyira, hogy általánosságban beszélhessek, de azt tapasztalatlalból tudom, hogy a csehszlovák uralom alól visszacsatolt részen munkaerköles nincs. Természetesen nálunk is akad egy-két kivétel, tudom, hogy mindenütt találkozik néhány jóval, rendes munkás, de ez a típus ritka, mint a fehér holló, inkább csak az öregebb nemzedékből rekrutálódik.

Főoka nálunk a munkaerköles teljes hiányának bizonyára a húszéves megszállás következménye, mert a húsz év alatt a szocialista, kommunista és a csehszlovák agrárpartit titkárok tevékenysége abban merült ki, hogy a munkások követeléseit a maximumra fokozták, a munkatejesítményt pedig a minimumra csökkentették. Így azután nemcsak a munkaidő rövidült meg, de a megrövidült munkaidő alatt teljesített munka is kevés és rossz volt. Sajnos, ezt a tanítást a munkásság nem felejtette el, lelkiismeretesen nem akar dolgozni, a bért azonban megköveteli úgy, mintha tökéletes munkát végezne. *A gazda pedig csak akkor tud jó bért fizetni, ha elég és jó munkát kap a magus bér ellenében.*

Öt csoportba osztom a mezőgazdasági munkásságot s így kívánok velük foglalkozni.

Hogy mennyire nem lehet a mezőgazdaságban a munkaidőt úgy befartani, mint a gyárakban, azt az elmúlt év időjárása jobban igazolta, mint valaha. Amikor folyton esett az eső, amidőn májustól szeptemberig jóformán alig néhány nap volt alkalmas a kifogástalan munkára, másoda, nemzetgazdasági szempontból is nagyjelentőségű érték ment veszendőbe azáltal, hogy a mezőgazdasági napszámok a leg-hosszabb napokon is csak reggel ½7 órakor álltak munkába és este 7 órakor otthagyták a munkát, természetesen szigorúan kitöltve a reggeli, ebéd- és uzsonnaszünetet, s ez idő alatt sem végeztek annyi és olyan munkát, mint amit a munkaadó joggal elvárhatott volna. Hogy ezen az állapoton javítsak, bevezettem az órabért, természetesen úgy, hogy ugyanannyi idő alatt órabérben többet keressen a munkás, mint napszámokban kerestet volna. A következmény mi volt? Nem jött az addigi 60 napszám-ból egy sem. Mind odament napszámába, ahol nem órabérre történt a fizetés, s miután a munkásokra

szükségem volt, kétheti kísérletezés és az elmaradt munkából származó károm után visszatértem a napszámra. Negyven éve gazdálkodom, így meg tudom ítélni, hogy ez évben például a napszámok 30—35%-át végezték annak a napi munkának, amit harminc évvel ezelőtt végeztek a mezőgazdasági napszámok és hogy akkor mennyivel jobb munkát végeztek, azt minden öreg gazda tudja. (Mindezt adatokkal is tudom bizonyítani.)

A szakmáymunkásoknál vidékünkön az a baj, hogy ilyen munkánál a munkás rengeteget akar keresni, de nem akar többet dolgozni, mint napszám-ban, ezért nagy bért követel és még rosszabb munkát végez, mert a felületes munkával akarja megkeresni a nagyobb bért. Nem akarja megérteni, hogy korábban megkezdett és későbbben abbahagyott iparkodó munkával is lehet többet keresni.

Az idénymunkások éppen olyan rosszak, mint a helybeli napszámok, illetve szakmáymunkások. Híába kötjük meg a legnagyobb körültekintéssel a szerződést, az csak a munkaadóra kötelező, a munkásság csak addig tartja be azt, amennyit neki tetszik, s amennyit teljesít abból, amennyit neki jól esik. Igényeik elviselhetetlenek, mihielyt nem tetszik a munka, mindenféle címen betegre jelentenek és sokszor csak a hatóság igénybevételevel kényszeríthetők a munkára. Hogy az ilyen munka mit ér, azt mindnyájan jól tudjuk. Azt hiszem, javítana a helyzeten, ha a visszacsatolt részek idénymunkásait az anyaországba helyeznénk el, s az anyaországbelieket nálunk.

Még legjobban vagyunk aratóinkkal és cselédeinkkel. Az aratás és cseléplés a magyar munkás szívügye. Talán azért, mert nemzedékeken keresztül így kereste meg az egész évi élelmét, talán azért, mert ma is ha a kenyere és főzöliztje megvan, biztosítva érzi a családját és saját maga sorsát. Ezért bírja ki ma is a tik-kasztó hőségben ezt a fizikailag talán legnehezebb munkát és az éjjelbe nyúló megerőltető munka után vig nótaszóval tér nyugovóra.

A cselédség munkaerkölese nagy általánosságban szintén jobb. Ezekhez közelebb áll a munkaadó, s így néha észreveszik, hogy segít is rajtuk és családjukon, ha arra rászorulnak. Itt akad még egy-két régi cseléd, akik a munkaadóhoz tartozóknak érzik magukat, jó példával járnak elől és biztatják s ha kell szidják is a hanyag és rossz munkát végző cselédet. Hogy cselédségem talán valamivel jobb az átlagnál, annak köszönhetem nagyrészt, hogy minden állandó munkásom havonként némi jutalomban részesül, de ezt a jutalmat csak az kapja meg, akivel abban a hónapban „nem volt mérgelem“.

Nagyon helyesen írja a cikkíró, hogy „a kormánytényezőkre az a feladat vár, hogy a közigazgatás szigorúat érvényesítsék, amikor a munkafegyelm hiánya a termelés folytonosságát veszélyezteti“. Szükségesnek tartom azonban, hogy a munka mennyisége és minősége szoros kapcsolatba jusson a munkabérekkel, esetleg helyénvalóknak tartanám a munkatejesítmény hatósági ellenőrzését.

Azt hiszem, nagyban javítaná a munkafegyelmet egy olyan intézmény létesítése, amelybe csak a legjobb munkások kerülhetnének be. Sok munkás igyekezne ide bejutni és ha bejutott, arra törekedne, hogy ott helyét meg is tartsa. Szemem előtt lebeg a vitési rend intézménye. Ennek nagyszerűsége nemcsak abban rejlik, hogy ezzel a hőstettek jutalmat nyertek, hanem abban is, hogy különösen a legény-ségi állományúak erkölcsi színvonala határozottan kimagaslik az azonos életkörülmények között levők, s a vitési rendbe nem tartozó társaiké felelt. Ezt a kiemelkedést és megkülönböztetést kellene lehetővé tenni a munkásság legértékesebb elemei számára azzal, hogy megalkotnánk a mezőgazdasági munkásság elitgárdáját.

Ami végül a munkásság szociális helyzetének javítását illeti, ez nálunk már megtörtént, de e téren gazdatársaimmal együtt további és nagyobb áldozatokra is készek vagyunk, ha a munkásság munkaerkölese megjavul. S ha ez [megtörténik, nagyban enyhülni fog a munkáshiány, mert kevesebb munkás többet fog végezni és nem lesz elégedetlen a munkásság, mert akkor a munkaadó is többet fizethet.

Schuster Béla.

Neo-Akko D-vitamin állati tápszer

megbízhatóságát és hatásosságát az egész ország ismeri!

Sikerének titka:
olcsóság,
megbízhatóság

A NEO-AKKO ára:
1—25 kg-ig kg-ként P 1:70
25—100 kg-ig „ P 1:60
100 kg-on felül „ P 1:50 + 4% vegyi váltás.

A NEO-AKKO forgalombahozatását a H. Kir. Földművelésügyi Minisztérium 166.997/1939. sz. a. engedélyezte. (Műszaki sz. 101.)

Biztosítja a csontozat erőteljes fejlődését, fokozza a szervezet ellenállóképességét és azzal növeli a súlyfelvételt.

A NEO-AKKO adagolása naponként és állatonként:

malac, bárány és gida . . . 1/2 dgr. (1/2 kávéskanál)
süldő, koca, borjú és csikó 1 „ (1 evőkanál)
tehén és kanca 2 „ (2 „)

Gyártja és a D-vitamin tartalmát garantálja:
Vitamin Laboratorium, Budapest
II. kor., Retek-utca 3. sz. Telefon: 167-402.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Hozzászólás a jövő évi kenyér kérdéséhez.

Írta: Legány Ödön.

Kemenes Ernő a „Köztelek” múlt évi 48. számában megjelent „A jövő évi kenyér kérdéséhez” című közleményében ama jogos aggodalmának adott kifejezést, hogy a kedvezőtlen és rendellenes időjárás következtében elmaradt őszi búzavetések nagy gondot okozhatnak majd országunknak. Magam is osztom ezt a véleményt, tekintettel arra, hogy vannak vidékek, ahol az őszi búzavetés szokásos vetésterületének csak 30%-a van elvetve.

Ugy vélem, hogy ez az aggodalom nem rémlátás, hiszen magasabb fórumok is foglalkoznak ezzel a nagyjelentőségű kérdéssel.

Kemenes ama felhívására, hogy a gyakorlati gazdák részéről elgondolások és tanácsok kerüljenek nyilvánosságra, vélemények eddig ebben a lapban még alig jutottak kifejezésre. Pedig ez a kérdés sokkal fontosabb és életbevágóbb sok más kérdésnél. Mivel pedig Kemenes az én személyemet is megemlíti cikkében, mint aki már régebbi idő óta foglalkozik ehhez hasonló és ezzel összefüggő kérdések megoldásával, engedtesék meg nekem, hogy elgondolásaimat papírra vessem. Talán ez serkenteni fogja a lapnak olvasóit, hogy saját elgondolásaikat ezzel kapcsolatosan szintén közöljék velünk.

Kemenes említett közleményében háromféle megoldást ajánl az elmaradt őszi búzavetések pótlására, ú. m.: 1. az őszi búzavetésnek folytatását mindaddig, amíg azt az időjárás, illetve a föld fagyos volta megengedi. 2. A tavaszi búza vetését. 3. Az őszi búza vetőmagjának az általam kipróbált Legány-féle magfagyasztási eljárással történő kezelését, illetve a fagyasztott őszi búzavetőmagnak tavaszi vetését.

A korán és hirtelen beállott erős fagyok aligha engedik meg nekünk az őszi búzának további elvetését. Csak abban az esetben volna ez még lehetséges, ha a búzának szánt talaj már vetésre előkészített lenne és ha az időjárás rövid időn belül megváltoznék, megenyhülne annyira, hogy a talaj felengedne és a vetés lehetséges volna. Ebben az esetben ez a túlkésői vetés nagy kockázatot rejt magában. Mert csak akkor volna ennek sikere, ha elvetése után ismét erős fagyok következnenek, ha az elvetett búzamatot megduzzadt állapotban a talajban fagy érné. De ki tudja ezt előre megállapítani, megjósolni? A gyaró ember nem!

Az igaz, ha ilyen megduzzadt állapotban az elvetett búzamatot fagy éri, akkor remélhetjük, hogy a később — talán csak a kítavasodás idején — kikelt búzánövénnyel szarba fog menni, kalászt fog hányni és magot is fog teremni. De, ha az elvetett jellegzetes őszi búza magját ez a feltétlenül szükséges fagy nem éri, akkor a kikelt vetés csak leveledni, bokrosodni fog, de szarba nem indul. Vagy ha tavaszi vér is van a búzafajtában, illetve hajlamos az el-tavasziadásra, akkor olyan csekély százalékban megy szarba, hogy ezért elvetni nem érdemes. Ellenkezően posztkolást követünk el a lisztet adó maggal, amivel pedig a mai időkben takarékoskodni kell. Az is igaz, hogy a jellegzetes őszi búzafajtát mindaddig lehet vetni, amíg megduzzadt magját a földben fagy éri. Lehetséges tehát az, hogy a januárban elvetett őszi búza szarba fog menni és magtermést fog szolgáltatni. Ámde az ilyen túlkésői vetés csak szükségszerű próbálkozásba jöhet, általános követésre nagy kockázatánál fogva nem ajánlható. Hangsúlyoznom kell, hogy csak korán érő őszi búzafajtákkal próbálhatjuk meg ezt a túlkésői vetést, mert ha hosszabb tenészedjű, vagyis későn érő búzafajta kerül ilyen nagyon késői vetésre, a kockázat még nagyobb lesz. Nagyobb lesz azáltal, hogy a késői vetéssel készített érés még később következik be, aminek következménye a magtermés megszorulása, az ocsútermés lesz.

A második mód, amihez folyamodni lehet az elmaradt őszi búzavetések pótlásánál: a tavaszi búzának nagyobb mértékű vetése. Ez könnyen megoldható

volna — eltekintve a tavaszi munkatorlódástól —, ha lenne az országban elegendő megbízható és megfelelő tavaszi búzavetőmag. Eppen ez a kerékkötője ennek, hogy hazánkban csak kevés tavaszi búzát termesztenek és annak magtermése máris felhasználódott a malmokban. Ami még megvan, azt okvetlenül elvetésre kell fordítanunk. De ez a vetőmagmennyiség igen csekély, annyira, hogy az csak kis százalékban pótolhatja az elmaradt őszi búzavetések területét. A még ősszel előkészített — felszántott — talajba korán vetett tavaszi búza adhat annyi termést, mint az elkészült őszi búzavetés. Csak hogy éppen abban jelentkezik a baj, hogy az elvetésre szánt terület nincsen előkészítve, őszi szántásban majdnem kivétel nélkül nem részesült. Már pedig elkészült tavaszi szántásba későn elvetni a tavaszi búzát szintén kockázatos. Csak egy kicsit kedvezőtlen kítavasodás esetén, amikor a kikelés és kezdeti fejlődés késik és lassú, magával hozhatja a féltermést. Ott, ahol korai vetés végezhető, feltétlenül tavaszi búzát vessünk, feltéve, hogy megbízható tavaszi fajta vetőmagja rendelkezésünkre áll. Óva intem gazdatársaimat attól, hogy megbízhatatlan, külföldről hozatott, ismeretlen tavaszi búzafajtát vessenek. Mert ha az későn érő fajta, magja meg fog szorulni. Hazánkban csak a rövid tenészedjű, korán érő tavaszi búzafajták adhatnak kielégítő termést.

3. sz. kép. Tavasszal és ősszel vetett Marquis búza. Felv. Magyaróvár, 1936. V. 12.

A harmadik eljárást: az őszi búzavetőmagnak magfagyasztással történő kezelését és tavaszi vetését is csak bizonyos mértékkel merem ajánlani, annak ellenére, hogy ez az eljárás az én találmányom. Az úgynevezett orosz eljárás: a jaronizálás, vagy más néven vernatizálás nem az őszi búzának magfagyasztással történő tavaszivá való átalakítása, mint azt sokan hiszik. Ez a fejlődés gyorsítására s ezzel kapcsolatosan az érés siettetésére szolgál.

Csak abban az esetben gondolhatunk magfagyasztásra, ha ehhez korán érő őszi búzát használhatunk és azt tavasszal korán tudjuk elvetni. Mert ellenkező esetben itt is szorult termést nyerünk és ocsút fogunk aratni.

Egészen röviden magfagyasztási eljárásom végrehajtása a következő: nagy fagyok idején fűtött helyiségben, vagy olyan helyen, ahol nem kell félnünk a fagytól, megfelelő kádakat vízzel töltünk meg, mintha vetőmagot csáváznánk. Ebben a vízben áztatjuk az őszi búzavetőmagot 24—48 óráig. A mag tele-issza magát vízzel, vagyis megduzzad. Ilyen nedves állapotban, vagyis csurom-vizesen kivesszük a búzamatot a kádból és kivisszük a szabadba, ahol ponyvákra teregetjük. Nem szükséges azt nagyon vékony rétegekben eltergetni. Fő az, hogy igen nedvesen kerüljön ki és hogy a fagy jól átjárja, hogy a lucos búzamat csonttá, göröngyökké, rögökké összefegyjon. Így hagyjuk a fagy hatásának 6—8 napig. Azután ilyen összefagyott állapotban kosarakba felszedjük és fedél alá visszük. Magtárban, vagy náddal, avagy szalmával fedett padlásokon vékony rétegekben eltergetjük, ahol csakhamar a fagytól felenged és lassan szikkadni kezd. Hogy ez a szikkadás gyors legyen, gyakran átgerblyézzük. Vigyázni kell arra, hogy a nedves búza meg ne fülledjen és ki ne csirázzék. Elkövetve mindent, hogy a fagyasztott búzamat mielőbb megszikkadjon, beszáradjon, a vetés idejének bekövetkeztekor felszálkójuk és ugyanúgy vetjük el, mint a tavaszi búzát. Vagyis korán, jól előkészített és jó

erőben lévő talajba. A március második felében, vagy április elején vetett fagyasztott búza — akár csak a tavaszi búzáé — sikerülte bizonytalan. Természetesen a fagyasztott búzavetőmagból több szükséges, mint az őszi búzavetéshez. 25—30%-kal több vetőmagra van szükségünk már csak azért is, hogy a sűrűbb vetéssei a gyorsabb fejlődést előmozdítsuk.

Az itt elősorolt három eljárás, amely az eddig elmaradt őszi búzavetések van hivatva pótolni, nem fogja azt a termést adni, ami az idejében elvetett őszi búza után várható volna. Ámde szükségszerűségképpen alkalmazásba jöhet, különösen olyan időkben, amikor van fölösleges vagy tartalékbúzáunk. Sajnos, erről ma nem beszélhetünk. Nem vagyunk bővíben a búzának, azzal takarékoskodni kell, ezért megfontolandónak tartom ezeknek az eljárásoknak követését. Még a legtöbb reményekkel kecsegtet a korán érő tavaszi búzafajtának korai elvetése ősszel megszántott és jó erőben lévő talajba; ez közepes búzatermésűvel szelhet. De már az őszi búza elvetése ezután aligha lesz elvégezhető, amely esetben a magfagyasztást maga a természet végezné. A Legány-féle eljárással történő mesterséges magfagyasztás bizonyos gondosságot, elővigyázatosságot és meghatározott termelési feltételeket követel. Különösen akkor, ha a magfagyasztáshoz nem korai búzafajtát használunk és ha az elmaradt őszi szántást tavaszi szántással kell pótolnunk, s már emiatt is a vetéssel késlekedünk. Kiszáradt már csak azért sem alkalmazhatják, mert nincsenek ehhez berendezkedve. Pedig éppen ezeknél mutatkozik a legnagyobb mértékben az őszi búzavetés elmaradása.

A jövő évi kenyér biztosítása érdekében gondoskodni kell már most olyan lisztanyagokról, amelyek a búzaliszt keverésére alkalmasak, s melyek kell, hogy nagy mennyiségben álljanak rendelkezésünkre. Szóba jöhet az eddig is használt kukorica- és a ritkábban alkalmazott árpalisztnek biztosítása. Mindent el kell követnünk tehát, hogy az idén minél nagyobb területek legyenek kukoricával és árpával bevetve. De nemcsak bevetve, hanem olyan módon természetve, hogy ezek a lehető legnagyobb termést szolgáltassák. Ennek elérhetése érdekében okvetlenül meg kell adnunk mindent és mindazt, amit az ember, a gazda megadhat.

Az ősszel felszántott, bevetetlen területeket elsősorban árpával és kukoricával kell bevetni. A kivételes idők törvénybontó szükséglete megbonthatja a vetésforgó menetét és egyeb, eddig betartott szabályt annak érdekében, hogy a jövő évi kenyér biztosítva legyen.

A búzalisztnek keverése kukoricaliszttel, úgy tapasztalom, semmi ellenszenvet nem váltott ki a fogyasztóközönség részéről. Magam is fogyasztottam már ilyen kenyeret, s ellene semmi kifogás nem tehető. Hasonló megnyugvást fog kiváltani majd az árpaliszttel való keverés is. Minarik János jószágigazgató kartársam erősíti, hogy a rozs- és árpaliszttel kevert kenyér egészen jó. Ez a világháborúban kipróbálta. Sőt a tiszta árpaliszttel készített kenyér is ízletes. Csak az a hibája, hogy hamar szárad.

Ugy vélem, hogy a M. Kir. Gabona- és Liszt-kisérleti Állomásnak már előre meg tavasszal a mostani árpakészletek őrlésével kellene kipróbálnia az árpaliszt keverését, minél ízletesebb kenyér készítését, hogy előre felkészülve, biztos utasításokat adhasson a minél ízletesebb kenyér sütéséhez, hogy a fogyasztóközönség csökkentett igényeit kielégíthessük. Mert hiába hangoztatjuk, hogy ilyen komoly időkben mondjon le a fogyasztóközönség igényeiről! Ez igaz. De nagy igazság az is, hogy „a gyomor a legnagyobb úr”. És miért ne igyekeznünk elérni ezen a téren is a legtökéletesebbet, amikor amúgy is a legízletesebb kenyérrel áldott meg bennünket a Teremtő. Megáldott azáltal, hogy búzáunk kiváló, lisztünk ízletes, zamatos.

Ha az idők így kívánják, akkor jövőre is kukorica- és árpaliszttel kevert kenyeret fogunk fogyasztani. Ebbe már most kell belenyugodnunk, annál inkább és könnyebben, mert sem ízletességi, sem egészségi kifogás nem tehető ellene.

Azt hiszem, hogy a jövő évi árpavetések területét a lehetőségig fokoznunk kell a jövő évi kenyér biztosítása érdekében. Mindent el kell követnünk, hogy jövőre a legjobb minőségű és a lehetőségig legnagyobb mennyiségű árpaterméshez jussunk, mert erre a lefirtak szerint nagy szükségünk lesz. Sörárpát termő vidékünk elsőrendű árpájára a sörgyártásnak

Köztudomású, hogy az idej szálak-
takarmányok tápértéke silány!

Fokozottan szükséges tehát a

BIODIT

D-vitaminos készítmény adagolása

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 29. és kirendeltségei

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Gróhner Emil.

A magyar búzatermesztés fejlődési lehetősége.

Írta: Dworok Károly.

less nagy szüksége, mivel a bor árának emelkedésével a nagyobb sörfogyasztás előrelátható. A sörgyárak tehát nagyobb mennyiségben fogják vásárolni a jó sörárpat. A közepes vagy gyengébb minőségű sörárpat és a kiváló takarmányárpat szájuk lisztkészítésre. A nem minőséget adó vidékek árpatermésért sertésenyésztésünk és sertéshizlalásunk céljára kell biztosítanunk. Még pedig szintén minél nagyobb mennyiségben.

Elmaradt búzavetéseink pótlásául, jövő évi kenyérünk biztosításául tehát a kukoricát és az árpat, kell nagyobb kiterjedésben természetünk, eikerülve mindent, ami a termés csökkentésére vezetne. Mivel pedig a kukorica és az árpa termését részint lisztkészítésre, részint a nagyobb arányú hízalásra kell felhasználnunk, nem számíthatunk felesleges termésre. És mivel szántóföldünk legnagyobb részén elmaradt az őszi szántás, nem számíthatunk a legjobb termésre. Az eddig elmulasztottak helyett tehát kövessünk el mindent, hogy az ezutáni munkákkal terméseinket fokozzuk. Így például csak a legnagyobb termékkel kecsegtető nemestett kukorica- és árpa-fajtákat termesszük, ezeket vessük el idejében, nehogy a beérés elkészen és ezévből újabb megismétlődjen az a súlyos eset, hogy reményeinket a családösszedönti.

Legyen szabad még felhívni a figyelmet arra, hogy a tavaszi búza, különösen a kanadai származású *Marquis*, *Garnet* és *Revard* jellegű, januárban is vethető, természetesen februárban is, ha az őszi szántásban részesült talaj száraz, fagyos időben olyan állapotba jut, hogy rajta a járás-kelés lehetséges és a talajelőkészítő, valamint a vetési munkálatok elvégezhetők, azaz nem kell a magot sáros földbe belekenni. Az ilyen nagyon korai vetés leginkább biztosíthatja a tavaszi búza termesztésének sikerét, a gyors fejlődést, a korai érést és a kiváló minőséget. Mellékesen csökkenti is a munkatorlódást a rendes tavaszi vetések idején.

A műtrágyát tavaszi búza alá az árpaéhoz hasonlóan leghatásosabban alkalmazhatjuk kombinált vetőgéppel sorba adva. Az a gazdaság, amely ilyen géppel rendelkezik, ne is mulassza el a tavaszi búza sortrágyázását; a kezdeti fejlődés erősítésének és az érés siettetésének elsőrendű eszköze ez. 75-80 kg szuperfoszfát és 30-35 kg Péti só ebben az esetben elegendő 1 kat. holdra, a trágyázás költsége és kockázata tehát nem is nagy. Különlegesen gazdag talajon lehet csak szuperfoszfátot is adni, bár hideg tavasszal a nitrifikáció késői megindulása miatt a nitrogéntrágyázás még ilyen talajokon is jól beválhat, mert hozzájárulhat a fejlődés gyorsításához.

A télen vagy télutón elvetett tavaszi búza a megduzzadón vagy a csírászás kezdeti állapotán túl nem szokott jutni; ilyen állapotban jól bírja a fagyot, sőt ez a növény egész életére kiható különleges serkentő hatással is van (természetes jarovináció). Ha az ilyen nagyon korán vetett búza március előtt nem is bújik ki a földből, még akkor is nagy előnybe jut a márciusban vagy április elején vetettel szemben. De ha az enyhébb téli időjárás hatására kidugná is a fejét, csak rendkívül nagy fagyok árthatnak lényegesen neki, hiszen nálunk ezeknek a tavaszi búzáknak a járó jellegre való hajlamosságuk is határozottan megállapítható volt (3. sz. kép.) A téli vagy télutói vetéskor rakjuk le a magvakat a rendesnél kissé mélyebbre, természetesen figyelemmel mindig a talaj minőségére, kötöttségére. A vastagabb földtakaró alatt a mag kevésbé van kitéve a hőingadozásoknak, így annak a veszélynek is, hogy megduzzadt vagy csírázó állapotban a nagyon erős fagy kárt tegyen benne. December után tehát már ne őszi, hanem inkább tavaszi búzával igyekezzünk a vetéshányt csökkenteni, ha van jó fajta tavaszi búzáknak.

A mostani helyzetet lényegesen könnyebbé tenné, ha az országban található tavaszi búza még az őszi folyamán vagy a tél elején, amikor már nyilvánvaló volt az őszi vetések nagy hiányossága, összefrva és megmentve a felfrészelt, teljes egészében vetőmagnak lefoglaltatott volna.

Surányi János dr.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja úgy a nagy-, mint a kisbirtokosságoknak. (Táv-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

A termelés fejlesztésének eszméje csak annyit ér, amennyit meg tudunk belőle valósítani. Az unostig hangoztatott általános irányelvek természetesen, ha nem követik őket a tényleges részletek kérdéseket felélelő tettek, törekvések, kísérletek.

A magyar földnek is megvannak a maga sajátos, kiaknázatlan lehetőségei. Csak nyitott szem kell a meglátásukhoz, a külföld szolgál másolása helyett szakmabeli önállóság és elhatározás az igények munkabevételéhez és kitarítás azok gyakorlati kiaknázásához. Egy-egy új lehetőségnek a gyakorlatba való átültetéséhez talán több kitarásra van szükség, mint annak felfedezéséhez, és kidolgozásához. A mindennapihoz, a megszokotthoz való ragaszkodás megtejes siker esetén is mindig nagy akadály.

A következőkben olyan lehetőségekre szeretnék rávilágítani, amely kemoly feladata, kemoly kutatási területe lehetne a még mindig védtelen és fejlődésben gátlott magyar mezőgazdasági növénytermesztésnek.

A magyar éghajlati viszonyoknak megfelelő kapás-búza megtermeléséről van szó.

Hogy sem nyugati, a saját hazájukban kapás művelésben részesülő búzafajtákkal, sem hazai, sűrűvetésben művelt fajtákkal kapás-művelésben nem tudunk idáig célit érni, azon nincs mit csodálkoznunk. Éppen úgy nem tudunk és nem is tudnánk sosem boldogulni magyar éghajlat alatt hollandi lapály-marhával; de az ősi magyar marhával sem, hús- és tejtermelésünk mai fokán.

Ami a magyar kapás-búza-műveléshez hiányzik, az a megfelelő fajta. Mielőtt azonban ez állítás taglalásába fogunk és mielőtt rátérnénk a megoldás lehetőségeire, szeretném felsorolni azokat az előnyeket, amelyek a búza kapás-művelésével kapcsolatosak.

A legfőbb követelmény természetesen a nagyobb jövedelmezőség. Miből tevéődhetik ez össze? A búza kapás-művelése legalább 50 százalék vetőmagmegtakarítást jelent. Kapás-művelésnél ugyanis a szokásos 4 1/2 collos (12 cm-es) sortávolság legalább a duplájára bővül; az elvetett sorok száma ugyanazon a területen legfeljebb a fele a sűrű vetés sorszámanak. (A sorban a mag- és növénylétszám ugyanaz marad.)

Országos viszonylatban csak 2 millió kat. hold kapás-búzavetést véve fel — mert hiszen mindenütt a kapás-művelés üzemi akadályok, hibás üzemszervezés, stb. miatt úgysem fog megvalósulni — egymillió métermázsza megtakarított vetőmagot kapunk; egymillió métermázsza néplelmezésre vagy kivételre fordítható többlet. Amellett e többlet biztosítása gazdaságos, mert a kapás búza egyszeri tavaszi kapálása még kézi erővel sem kerül kat. holdanként 50 kg búzába. (A kapás-búzárt, ha nagyon korán vetjük és gyomosodik, összel a gyomirtásra legkedvezőbb pillanatban fogasoljuk; tavasszal, a növényi élet megindulása után egyszer kézi, fogatos vagy gépi erővel megkapájuk, esetleg a kapálás előtt hengerezük.)

A kapás búza másik előnye a ritkább állásból adódik. Régi tapasztalat ugyanis, hogy a ritkább növényállományok (őszi búza, őszi árpa, repce) télállóbbak, mint a sűrűbbek. A kapás-művelés gyom- és rovarirtást is jelent, amely műveletek kedvezően hatnak az egész növénytermesztésre. A kapálás szellőzteti a talajt, fokozza a talaj életét, növeli a táplálékanyagfelvételt, tehát fokozza a gazdaságos műtrágyahasználat lehetőségét is. (A kapás-vetésnél természetesen a vonórészsükséglet is csaknem a felére száll le: a vetés gyorsabban halad.) A szelesebb sortávolság, a kapás-művelés erősíti a hajtások szilárdságát, ellentétét a megdüléssel szemben, tehát biztosabbá teszi a termést.

Röviden ezek a legfőbb okai annak, amiért a nyugati államokban már régóta úzik a kapás-művelés. Nyugati fajták, kapás-művelésben, nálunk teljes csődöt jelentenek. Elkésnek, áldozatul esnek a feketerodásnak, kevés és igen gyenge minőségű termést adnak.

Saját fajtáink közül a régebbiek ugyanígy jártak, ha kisebb mértékben is. Újabb fajtáink közül a koraiak és jó feketerodásadók már nagyobb reményekkel állíthatók kapás-művelésbe. Vitéz Bló Gyula dr., a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia gyakorlati tanszékének és tangazdaságának volt vezetője, jelenleg a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatója, Magyaróvárott már évekkéi ezelőtt jó eredményeket ért el a *Bánkúti 1801. számú* búza kapás művelésével.

A magyar kapás-búzáknak a koraiság és jó feketerodásadáltság mellett azonban éppen olyan fontos követelménye az igen nagy bokrosodóképesség (állománysűrűség). Ez a követelmény jelenlegi fajtáinknál még hiányzik.

A megkívánt három tulajdonság megfelelő mértékben való egyesítése egyetlen, kapás-művelésre kinemesítendő fajtában elméletileg lehetséges; a gyakorlatban csupán széleskörű, céltudatos és kitartó nemesítési munka kérdése.

Az Esterházy hercegi hitbizomány eszterházi növénytermesztő üzeme immár négy éve foglalkozik ezzel a feladattal. Az *Eszterházi 275. sz.* búza 1938-ban és 1939-ben öt ismétlés átlagában a következő kísérleti eredményeket adta:

Évfolyam	Sortávolság cm	Vetőmag kg/kat. hold	Magtermés q/kat. hold	Szalmatermés q/kat. hold	Minőségi érték (százalék)
1937/38	12-5	100-0	22-02	50-71	73-1
1937/38	30-0	30-0	23-28	47-49	75-6
1938/39	12-5	100-0	11-80	39-69	61-0
1938/39	33-3	33-0	10-81	18-86	12-0

Az 1938/39. évi eredmények bizonyos visszaesést jelentettek, amely visszaesés azonban azzal okolható meg, hogy a kísérletben szereplő fajta még nem kimondottan magyar kapás-búzatípus, hanem egyszerűen csak korai és jó feketerodásadáló fajta, amely 1937/38-ban kedvezőbb viszonyok között, jó földben, kapás-művelésben is jó eredményeket adott, de 1938/39-ben gyengébb talajon megfelelő bokrosodás hiján lemaradt. (Az *E. 275.*-nek egyébként csak északnyugaton, Sopron megyében és az országhatáron túl volt szerepe megfelelő termésmennyiségek és minőségek biztosításában; ma már kezd háttérbe szorulni.)

1939/40-ben tudunk első ízben két, kimondottan „magyar kapás”-jellegű fajtával kísérletet beállítani. Sajnos, az eredmények fogatkozásosak lettek, mert csupán a két kapás fajtával részint kapás-művelésben, részint sűrű vetésben elért termésekre szorítkoztunk. Az összehasonlítással beállított régebbi, sűrű vetés-kitenyészett fajta gyengébb télállóságánál és igénytelenségénél fogva 1939/40-ben fagytól és víztől igen sokat szenvedett és ennek megfelelően aránytalanul keveset adott mind kapás-, mind sűrű vetésben.

Fajta	Sortávolság cm	Vetőmag kg/k. t. hold	Magtermés q/feat. hold	Szalmatermés q/feat. hold	Minőségi érték (százalék)
E. 17 9. sz. (kapás) fajta	12-5 15-0	100-0 50-0	8-4 9-95	21-10 22-25	— 63-3
E. 9 4 sz. (kapás) fajta	12-5 25-0	100-0 50-0	8-91 9-37	24-0 20-81	— 87-5
Régebbi magyar sűrű vetésű minőségű fajta	12-5 25-0	100-0 50-0	6-90 2-30	16-16 6-73	— 80-0

A két kapás fajta eredményei sincsenek matematikailag biztosítva, de a tenyészidő alatti megfigyelések valószínűsítik őket.

1940/41-ben az *E. 954. sz.* fajtából, amelynek kitenyészésében figyelemmel vagyunk a kellő télállóságra, termőképességre és minőségre is, már 6 kat. holdnyi szaporításunk van. Ugyanakkor kísérleteinket a hitbizományi javak vezetőségének utasításai szerint

* Az Orsz. M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomás megállapítása szerint.

** Az Orsz. M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomás megállapítása szerint.

ÖVJUK MEG HASZONÁLLATAINKAT!
az **ANGOLKÓR** és hasonló betegségektől!

A **BIODIT** magas **D-vitamin** tartalma folytán biztos védelmet nyújt!

A D A G O L Á S A :

Hízóknak, süldőknek, vemhes kucáknak, borjúknak, csikóknak, vemhes juhoknak, bárányoknak naponta csak 1 dgr-ot, tejelő tehéneknek naponta 2 dgr-ot, választási malacoknak napi 1/2 dgr-ot adjunk és védekezésünk sikeres lesz!

nemesak Eszterháza, hanem a teljességgel Tüskespusztán is tovább folytatjuk. Eszterháza 28, Tüskespusztán 21 újabb, kapás-művelésre hajlamos saját nemesítésű tenyésztőrszert állítottunk kísérletbe, mindkét helyen öt kapás- és öt sűrű-velésű sorozatban.

A közölt eredmények arra vallanak, hogy megfelelő kapás-fajtákkal kapás-velésben nemesak a sűrű veléssel azonos, hanem ezeknél jobb terméket is el lehet érni mind mennyiségben, mind minőségben, sőt szalma-hozamban is. (A szalmatermés nem hanyagolható el, mert szorosan összefügg a talajok istállótrágya-ellátásának mértékével.) Az előjelek szerint valószínű az is, hogy a leendő jó magyar kapás fajták, jellegükkel fogva különösen gyengébb talajokon, sűrű velésben is a lehető legjobb eredményeket fogják adni. (Utalok a Cukorrépa c. lap 1938. évi július 7-i számában megjelent közleményemre: „Újabb irányelvek a magyar búza nemesítésében”, valamint a „Köztelek” 1939. évi február 12-i számában megjelent közleményemre: „Takarékvetés, kapás-búza nemesítől szemmel nézve”).

Az elmondottak még nem jelentik a probléma megoldását. Már csak azért sem, mert az említett fajták még további kipróbálásra szorulnak, nagyobb készletek még nem állnak belőlük rendelkezésre és mert a közelmúlt nagy magyar búzanesemestől eredményei után nehéz dolgot íjat és jobbat alkotni.

Közleményem célja csupán tájékoztatás. Tájékoztató olyan fejlődési lehetőségről, amely a valószínűség keretein belül van. Ezt a lehetőséget meg kell ragadnunk — minél több magyar növénynevelő teszi ezt, annál jobb — és végére kell járunk.

Annyi bizonyos, hogy az eljövendő „békébell” életben és gazdasági versenyben az orosz és kanadai búzatermelőkkel csak minőségi fölényvel versenybe tudunk lépni és ez a minőségi fölény csak belterjesztés műveléssel lesz biztosítható.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

„Egy érdekes sertéshizlalási mód” korszerű megvilágításban.

Írta: Hévy Ferenc.

Nagy érdeklődéssel olvastam a „Köztelek” múlt évi 48. számában a címben idézettel közölt említett közleményt és abban a waldzelli pléhános „hangját”, valamint halatonsalmadai gazdátársunk „visszhangját” az élesztővel erjesztett hizlalt takarmányról és az étetésével elért nagyszerű eredményekről.

A tárgyalt kérdés nem újkeletű; azt a takarmányozástani szakirodalom már régebben ismeri és „Grelek-féle takarmányelőkészítés” néven említi. Mind a szakirodalom, mind az említett közleményben „hangot” és „visszhangot” adó gazdák, de mindenki más is úgyszólván a legutóbbi évekig „takarmányelőkészítési”, „feldrési” eljárást látott az élesztővel történő erjesztésben és ezzel magyarázta az elért eredményeket.

A vitamin-kutatás legújabb rendelkezésre álló eredményei a kérdésnek egészen más megvilágítást és magyarázatot adhatnak. Ennek rövid ismertetésére csupán azon az alapon vállalkozom, mert a vitaminokról elég sokat olvastam. A kérdésnek szakszerűbb fejtegetésére és a végleges vélemény kimondására az élettani és takarmányozástani szaktekintélyek, valamint a vitamin-tudósok lesznek hivatottak.

A B-vitamin-komplexumról — amelynek egyik tagját thiaminnak, aneurinnak, egyesek pedig B₁-vitaminnak is neveznek — a tudományos vizsgálatok és kísérletek alapján a vitamin-irodalom a következőket mondja:

Ha az állat takarmánya nem tartalmaz annyi B-vitamint, amennyire az állatnak szüksége van, akkor a B₁-vitamin hiánya, vagy elégtelensége az állatnál úgynevezett „gyomor-atonit” okoz, ami azt jelenti, hogy a gyomor nem végzi el azokat az összehúzóásokat, amelyek az énségzset keltéséhez és az étvágy megalapozásához szükségesek. Ennek eredménye az étvágytalanság, rossz takarmánykihasználás, gyenge súlygyarapodás, súlyosabb esetekben súlycsökkenés, sőt teljes leromlás. Ha az ilyen állatnak a takarmányát B-vitaminban gazdag anyaggal kiegészítjük, vagyis

az illető B₁-vitamin-hiányát pótoljuk, az étvágytalanság hamarosan elmúlik, helyébe rohamosan javuló étvágy lép (mint a „visszhang” esetében), a takarmányadag rövidesen a réginék a másfélszeresére emelkedik, sőt azt túl is haladja, ennek nyomán a jobb takarmánykihasználás és kielégítő súlygyarapodás is gyorsan jelentkezik.

Ez a leírás szinte kísérletiesen ráillik a „hang” és „visszhang” által említett esetekre, amelyeknél nem is annyira a jobb takarmánykihasználás, hanem inkább az étvágy rohamos javulásán van a hangsúly. Ha még ehhez hozzávesszük azt, hogy éppen az élesztő-egyike azoknak az anyagoknak, amelyek a B-vitamint a legbővebben tartalmazzák, akkor szinte magától adódik a „kelesztés” hatásának korszerű, vitaminos magyarázata.

Az élesztő hatása nem a takarmánynak erjesztés által történő feltárással, hanem nagy B₁-vitamin-tartalmában rejlik. Tényleges B-vitaminhiány esetében az élesztő alkalmas a hiány pótlására és a gyomor-atonitban szenvedő állatok meggyógyítására. Így az egész kelesztési eljárás tulajdonképpen nem „takarmányfeldrési”, hanem a B-vitamin-hiányban szenvedő, beteg állatoknak a meggyógyítása.

Az élesztő eljárástól csak akkor lehet számottevő eredményt várni, ha maga a hizlalt takarmány — élesztő nélkül — nem nyújtja az állatnak a szükséges B₁-vitaminmennyiséget. A szokásos hizlalt takarmányok (keverékek) nagyrésze valószínűleg elég B-vitamint tartalmaz. Így az élesztős eljárástól sok esetben nem lehet sikert várni. Ezt az a körülmény is igazolja, hogy — noha már régóta ismerik — általánosan nem tudott elterjedni. Ha a „takarmányfeldrési” magyarázatot fogadjuk el, akkor minden kísérletet már előre sikeresnek kellene minősítenünk. Az a körülmény, hogy ez nem így volt, a vitaminos magyarázat helyessége mellett szól.

Nem is az élesztő és a kelesztés a fontos az egész eljárásban és módszerben. Ugyanígy eredményt lehet elérni minden más, B₁-vitamint bőségesen tartalmazó anyaggal, amilyenek például a borsó, a rizs, a zab, a zabkelet, a gabonamagok — különösen a búza — csíra-része, kisebb mértékben a burgonya, saláta, paraj, sárgarépa, még kisebb mértékben a tej. Az utóbbiak már olyan kevés B-vitamint tartalmaznak, hogy igen nagy mennyiség szükséges belőlük az esetleges B-vitaminhiány megszüntetésére. Az élesztő ezeknél csak azért mondható jobbnak, mert az magától elszaporodik — ha erre megfelelő időt és egyéb kedvező körülményeket adunk neki — és az előző napi takarmányból az új takarmányba is könnyen átvihető. Így kevés mennyiséggel jó eredményt adhat, feltéve, hogy tényleg B₁-vitaminhiány esete forog fenn. Más kérdés azonban, hogy az élesztő — éppen az erjesztő hatás következtében — nem okoz-e az állatoknál bélihurtot, vagy esetleg — az erjesztésnél megjelenő egyéb, káros apró szervezetek (baktériumok) elszaporodása révén — egyéb bajokat. Ha az élesztőnek ilyen káros következményei mutatkoznak, akkor az élesztő helyett egyéb B-vitaminban gazdag anyagokat kell használni.

Talajdonképpen az elmondottakkal ki is merült hozzászólásomnak a tárgya, de azért a B₁-vitammal kapcsolatban egy-két fevilágosítás megadását még célszerűnek tartom.

Az élesztőn kívül több apró szervezet (baktérium) is tud B-vitamint termelni és magában felhalmozni. Ilyen B-vitamin-termelő baktériumok élnek a kerécskék előgyomraiban. Ezért a kerécskés állatok rücsökének rászorítása a takarmány B₁-vitamin-tartalmára és náluk élesztős, vagy más B-vitaminos eljárással nem lehet elérni étvágyfokozó hatást, jobb takarmánykihasználást.

Végül megjegyzem, hogy a B₁-vitaminnak az étvágyfokozó hatáson kívül még másféle gyakorlatilag hasznosítható hatásai is vannak, így a B-vitamin erős hatással van a fiatal állatok növekedésére, valamint a szexuális élettel kapcsolatos problémák megoldására. Minthogy az anyatej nem tartalmazza a szükséges mennyiségű B₁-vitamint, B-vitamin-adagolással a szopós állatok leggyakoribb és igen nagy károkat okozó betegségeit erősen lehet korlátozni.

Mindezekre a kérdésekre, de különösképpen az élesztős „kelesztési” eljárásnak a mibenlétére, az élettani és takarmányozási kérdések szaktekintélyeitől várjuk a részletesebb és végleges magyarázatot.

A fenti közlemény írója a Grelek-féle hizlalt eljárás kérdését a valószínűleg megfelelően magyarázza meg. Itt valóban a B₁-vitamin hatásával állunk szemben.

Legyen szabad szabados magyarázatát a Weiser-Zajlay „Takarmányozástani” most megjelent III. kiadásában, a 68. oldalon található, a B₁-vitaminra vonatkozó megjegyzéssel kiegészíteni: „A hizlalt szempontjából fontos tudni, hogy a cukoranyagcsere szabályozására kellő mennyiségű B₁-vitaminra van szükség. Ez magyarázza meg egyes takarmányoknak, például a csiratartalmú finom korpának hízó állatokra gyakorolt, B₁-vitamin-tartalmával összefüggő előnyös hatását.” Weiser István dr.

SERTESTENYESZTÉS.

Rovatvezető: a. Dorner Béla.

Milyen hússertést vigyünk a kiállításra?

Írta: Bajusz Sándor.

Az 1941. évi mezőgazdasági kiállítás és tenyésztésvásár a legnagyobb meglepetést minden bizonnyal a hússertéstenyésztők számára tartogatja. Sajnos, ez a meglepetés semmi jóval nem biztat. Már az elmúlt kiállítás is meglehetősen lanyha volt a kereslet, ma pedig — a zsrjegyes világban — felő, hogy a hússertés még inkább háttérbe fog szorulni.

Az elmúlt kiállítás magas színvonalú anyagának mostohái valóban az egy év körüli jól fejlett kanok voltak. Nem lehet azonban a kis kanok csoportját, ahol a kereslet kétségtelenül nagyobb volt, a „malac” jelzővel illetnünk. Sem a tenyésztői, sem a kiállítási színvonal szempontjából nem jelenthet veszedelemet a kis kan, ha az ország mezőgazdaságának belterjesztésére építünk és tekintetbe vesszük a csoportosan megjelenő kis kanok egyöntetűségében való nagy értéket. Külterjes viszonyok közé természetesen nem való a hússertés, legyen az kifejtett, vagy növendék.

Mind a szakember, aki csupán a „kiállításra” jött és nem a „vásárra”, mind a vevő megtalálhatja a maga gyönyörűségét és megfelelő tenyészkanak való anyagát a kis kanok között. Hosszú évek munkájának eredménye az, ha 10-12 darabból ábró kis kan csoporton az egyöntetűség, az „uniformis”, a kitenyészettesség a szembetűnik. Nagy és hosszú tenyésztő munkát, sok szaktudást követel az, ha egyöntetű állományt tudunk kiállítani. A kis kan kiállítók rendszerint 10-12 darabbal szerepelnek, tehát itt a homogenitás sokkal jobban kidomborodik, a szakértői szem sokkal jobban tudja ilyen irányban ellenőrizni a tenyésztőt. A vevőt nem érheti annyi meglepetés, feltéve, ha az anyaiállománya szintén egyöntetű és ha a megfelelő, neki való kan vitte haza, akkor, ha egy homogen, kitenyészett csoport anyagában választhat. A 2-3 nagy kannel szereplő kiállítónál ez az egyöntetűség nem domborodik ki annyira. A bíráló szakember értékelni is fogja a kitenyészett kis kanoknál a homogenitást és így a színvonal sem forog keekán.

Az anyagi oldalát nézve, szintén van előnye a kis kannel. Nem a látszólagos olcsó ár, hanem az, hogy azon a pénzen, amibe egy nagy kan kerül, két kis kan vásárolhatunk különböző tenyészettel. Ugyanis nem ritka eset, hogy a nagy pénzért vásárolt, kitudó küllemű, szépen fejlett, Bang-mentes állományból származó nagy kan után kevés a malac, vagy ha van is elegendő, azok nem olyanok, amilyent a kan szemre ígert. Ez a kellemetlen meglepetés mégis csak redukálódik 2, esetleg 3 kis kan vásárlása alkalmával. Egyébként egy komoly tenyésztesben nem is az apaállatért kiadott összeg szerepel, hanem az a pénzzel ki nem fejezhető kár, amit egy drága pénzen vett kan a tenyésztes folytonosságában okozhat, nem is beszélve a hosszúságról, amit az ilyen sikertelenség szerez.

Ami a kitenyészteseket illeti, itt valóban a „kis pénz” játszik szerepet, amikor kis kan vásárolnak. De itt sem volna veszedelmes a kis kan, ha az minden esetben a megfelelő tartás után, teljeseen kifejlesztett korában kerülne használatba. Vagyis az intenzív viszonyok közé került kis kan, bár korántsem fog „kevesébe” kerülni, nem fogja a tenyészanyagot gyengíteni. A kan-kérdés egymagában is rávilágít arra a tényre, hogy a falurak szakember vezetőre van szüksége és ennek, valamint a színvonal emelésének sok sok évvel kell megelőznie a mindent felosztani akaró földreformot. Amíg uradalomok vannak és amikor majd a falut megfelelő szakember — a gazdasági felügyelőkön kívül — fogja irányítani, a kis kan

„FRUGES”

Terménykereskedelmi Részvénytársaság

Európa egyik legnagyobb és legmodernebb vetőmagtisztító telepe

Budapest, IX., Soroksári-út 44.

Legelőnyösebben vállalkozunk borsó és különféle magvak TERMELÉSI SZERZŐDÉSÉT, valamint: heremagvak, búkkönyök, hüvelyesek, olajmagvak, répamagvak bér-tisztítását, zsisztítelését, osztályozását, stb. Beküldött mintákat díjmentesen vizsgáljuk, árukra lombardkölcsonnt nyújtunk, azokat legmagasabb napiáron átvesszük vagy bizományban értékesítjük.

Központi iroda:
Budapest, V. kerület, Szabadság-ter 15. szám
Telefon: 125-537, 126-694 sor.
Tőzsde: 119-127.

Telep: 144-219.

nem fogja az állományt lerontani. Nem kellene tehát a kis kanokat a kiállításról kizárni, mert azok nem rontják a kiállítás színvonalát, nem törlik a vevők vásárló kedvét és főleg nem kell szégyelnie magunkat az olyan „malacok” miatt, mint amilyenek tavaly is szerepeltek. A kis kanok eléggé sújtva vannak amúgyis azzal, hogy a díjazásban nem vehetnek részt.*)

Ami a különböző típusokat illeti, a tapasztalat az, hogy a vágók a rövid fejú, széles homlokú, jó sonkájú, mely anyagot szeretik jobban. E téren szerény egyéni tapasztalatom az, hogy az ilyen típusú csoporttal a jelzett legmagasabb árat könnyen el lehet érni, sőt. Ez a típus pedig annál is jobb a mai időben, mert hizodalmasabb, többet produkál, vagyis jobban „vágódik”.

Remélni szeretném, hogy az ideai kiállítás mind a nagy, mind a kis kanoknak meghozza a megérdemelt sikert.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A tüdőfőrgesség gyógyítása.

Kérdés. Szíveskedjenek velem tudatni mindazt a számításhoz szükséges eljárást, amit a borjúk tüdőfőrgessége ellen a tudomány és a tapasztalati gazdák tudása ismer.

Minden eljárást — tekintet nélkül a költségekre — kipróbálok és ha több eljárás együttesen vezetne eredményre, azt is alkalmazni fogom. Tudommal nincs olyan eljárás, ami biztos hatású lenne. Nem lehetne-e a vérbe belevinni olyan — a szarvasmarhára nem káros — anyagot, ami kiűzné ezeket a férgeket? Az elhullás nagyarányú: 130 darabból eddig 50 hulla el. Megállapítható, hogy a legelőre járó állományból mind a kisfogas borjúk hullanak el; a nagyobbak ellenállók. Előfordult ugyan, hogy azokból is hulla el, de ez kivétel. A rügött borjúknak 40—50%-a hulla el és mindig újabb és újabb megbetegedés fordul elő.

Szíveskedjenek válaszukban nagyon körültekintő módon és lehetőleg minden eshetőség felöltekével tanácsukat megadni.

P. N. M.

Felelet. A tüdőfőrgesség háziállataink ama parazitás bántalmának egyike, amelynek kifejlődésében hajlamosító körülmények nagy szerepet játszanak. Régi tapasztalat ugyanis, hogy a tüdőfőrgesség juhokban, sertésekben és különösen növekedő szarvasmarhákban csak akkor jelentkezik súlyosabb formában, ha állataink tápláltsága s ezzel természetes ellenállása akár kedvezőtlen tartási és takarmányozási viszonyok, akár más betegségek vagy élősködőkkel való fertőzöttség folytán többé-kevésbé csökken.

A mondottakra tekintettel a szóbanforgó állományban elsősorban azt kell mérlegelni, hogy milyenek voltak a tartási és takarmányozási viszonyok az elmúlt hónapok alatt.

Tudvalevő, hogy az idén a legelő egységében nem elégítette ki igen sok helyen a növekedő állatok takarmányozási igényeit s ennek folytán, ha a legelőn kívül más takarmányhoz az állatok nem jutottak, ez a körülmény természetesen nagyon hajlamosító tette őket hurutos tüdőbántalmakra, amelyek esetleg tüdőfőrgék jelenléte nélkül is jelentkezhetnek növekedő szarvasmarhára állományainkban.

Ha pedig ezek a folyamatok megindultak, akkor az esetleg fennforgó tüdőfőrgéknek elpusztítása sem jelent segítséget az állatoknak.

A másik dolog, ami ugyancsak elbírlandó az, hogy nem játszik-e szerepet az állományban esetleg más parazitás bántalom (bélfőrgesség, metélykór) az állatok leromlásában.

Utóbbi körülménynek megállapítása céljából az ajánljuk, tessék a második bekezdésben foglaltokról szóló értesítés kíséretében mind a betegnek, mind pedig a még egészségesnek látszó állatokból egyenként gyűjtött bélsárpórákat, mintegy kis ökölnyi mennyiségben a Parasitológiai Intézetbe (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23.) beküldeni. Az intézet a vizsgálati eredményéről tájékoztatni fogja a gazdát.

Kottán Sándor dr.

* A hat hónapon aluljakat — a szabályok szerint — nem lehet díjazni! — *Rovatvezető.*

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet sfb biztosítás.)

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschebacher Emil dr.

Magyar Királyi Kereskedelmi Hivatal.

Mint már megírtuk, a 8540. M. E. számú kormányrendelet értelmében múltévi december hó 1. napjától kezdve az 1933. évi 2000. M. E. számú kormányrendelettel szervezett, M. Kir. Kereskedelmi Hivatal működését M. Kir. Kereskedelmi Hivatal néven folytatja és eddigi ügykörén kívül ellátja a kereskedelem körébe tartozó mindazokat a feladatokat, amelyeknek elvégzésével a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter megbízza. E célból a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a szükséghez képest a Kereskedelmi Hivatalnak alárendelt helyi kirendeltségeket is szervezhet.

A háború okozta rendkívüli viszonyok ugyanis számos olyan gazdasági kérdést vetettek fel számra, amelyeknek megoldása a közgazdasági érdekeknek megfelelő módon csak alkalmas kereskedelmi szakigazgatási szervezet igénybevételevel lehetséges. A kormányzat már eddig is a Kereskedelmi Hivatal központi és kirendeltségi szervezetei vette igénybe az ilyen feladatok végrehajtására, részint a belső és külső kereskedelem között fennálló szoros és természetes összefüggés miatt, részint pedig azért is, mert a kétféle feladatkör egyesítésével a Kereskedelmi Hivatal szervezete célszerűbben használható ki. A most kiadott rendelet lehetővé tette megfelelő kereskedelmi szakigazgatási hálózat kiépítését. A M. Kir. Kereskedelmi Hivatal kibővített ügykörébe egyrészt a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter által hozzáutalt teendők, másrészt pedig olyanok tartoznak, amelyek az árelenőrzés országos kormánybiztosa mellé rendelt hivatali ügykörével fűggenek össze. A legfontosabbak ezek közül: a kereskedelem helyzetére vonatkozó adatok beszerzése az áruellenőrzés szabályozásánál, a kereskedői kijelölések rendszerének továbbfejlesztésénél, a kereskedelmi hitelnyújtásánál és az új kezdő keresztény kereskedők hitelbábjánál. Ide tartozik továbbá a szőlészet iparújság letérve, a lanekereskedelem megelőzése és a vidéki árelenőrzés végrehajtása.

A külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengő értékben való befizetése.

Az 1931. évi 6900. M. E. számú úgynevezett transzformatóriumról szóló kormányrendelet úgy rendelkezett, hogy a záloglevelek és kötvények után járó kamatok címén esedékes összegeket tilos a külföldi hitelező kezébe fizetni, hanem a fizetendő összegek ellenértékét lejáratkor pengőben kell a Magyar Nemzeti Banknál letenni, a kötvények és záloglevelek kibocsátásának alapjául szolgáló kölcsönök tölesztésére járó összegeket pedig az adós pengőben köteles a kötvények, illetőleg záloglevelek kibocsátójánál letenni. 1933-ban az 1290. M. E. számú kormányrendelet arra hatalmazta fel a pénzügyminisztert, hogy a záloglevelek és kötvények, illetőleg az ezek kibocsátásának alapját képező kölcsönök szolgáltatásának ellátásával kapcsolatos pengőletélti köteleesség mérvét rendeltileg szabályozhassa. Ez először 1933-ban történt meg, midőn a 456. számú pénzügyminiszteri rendelet kimondotta, hogy a záloglevelek, vagy kötvények kibocsátásának alapjául szolgáló kölcsönök után a kikötött kamatra legfeljebb a tőketerítés évi 5%-át s ezen felül a szokásos járulékok ellenértékét kell az adósnak a kölcsönkibocsátónál pengőben letennie. Azóta a kormányzat az ezeket a transzformatóriumot szabályozó, valamint az azokat módosító és kiegészítő rendeleteket évről-évre meghosszabbította.

Tekintettel arra, hogy mindazok az évek, amelyek a kormányt a bankkijáratok transzformatórium-rendelet kibocsátására kötelezték, eridősebben is teljes mértékben fennálltak, a 36-os országos bizottság hozzájárulásával múltévi december 22-én kibocsátott 9079. M. E. számú kormányrendelet az említett rendeletek hatályát folyó évi december 22. napjáig bezáróan újból meghosszabbította.

A szemes és esőves kukorica legmagasabb ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa a hivatalos lapban folyó hó 3-án közzétette és egyidejűleg életbe lépett 100. számú rendeletével megállapította a szemes kukoricának a visszacsotolt keleti és erdélyi területen felszámítható legmagasabb árat, valamint a esőves kukoricának és a mesterségesen szárított kukoricának az ország egész területén felszámítható legmagasabb árat.

Az 1940. évi termésű idényzserden száraz szemes kukorica legmagasabb termelői árat a rendelet 6. csoportba osztva külön-külön állapítja meg métermázsánként fokozatosan emelkedő összegekben folyó évi január, február, március, április és május hónapokra, míg május hó után a szemes kukorica legmagasabb ára változatlanul marad. A hat csoportra való beosztás a termelő helyek szerint történt s a rendelet részletes felsorolja, hogy az egyes vármegyéknek mely jársát, illetve községeit tartoznak egy-egy területi csoportba, mert az árak e szerint változnak. Így pl. a folyó hónapban a szemes kukorica legmagasabb termelői ára Ugocsa, Szatmár és Bihar vármegyék egyes visszacsotolt területein métermázsánként 18-05 pengő, míg ugyanakkor Marostorda, Udvarhely, Háromszék és Csik vármegyékben 19-55 pengő.

Az egészséges, érett, időszzerűen száraz esőves kukorica legmagasabb termelői ára az előző költségen 15 tonnas vasúti kocsi, illetőleg uszlyba rakva, vagy a vevő morzsoló telepére szállítva, a szemes kukoricára megállapított területi beosztásnak megfelelően a következő: a folyó hóra métermázsánként 12-10—13-80, február havában 12-70—14-40, március havában pedig 13-40—15-10 pengő. Ez a legmagasabb árat a folyó hóban legfeljebb 75-5%, február hóban 76%.

március hóban 76-5% szemtartalom esetén lehet felszámítani. A megengedett legmagasabb víztartalom szemes kukoricánál folyó hó 1-től 15-ig 24%, folyó hó 16-tól 31-ig 23%, február 1-től 15-ig 22%, február 16-tól 28-ig 21%, március 1-től 15-ig 20%, március 16-tól 31-ig 19%, április 1-től 15-ig 17%, április 16-tól 30-ig 16% és május hó 1. után 15%. Ennél nagyobb nedvességtartalom esetén a budapesti Áru- és Értéktörzsde szokványai szerinti árkülönbségek az irányadók.

Legfeljebb 15% nedvességet tartalmazó, mesterségesen szárított szemes kukorica legmagasabb árat a szárítóüzemre vonatkoztatva az ismert területi beosztásnak megfelelően a rendelet métermázsánként január havára 21-30—23-80, február havára 21-55—24—, március havára pedig 21-80—24-20 pengőben szabja meg, vasúti kocsi, vagy uszlyba rakva történő eladásnál pedig a szárítóüzemre vonatkozólag megállapított legmagasabb árhoz métermázsánként 20 fillér ártöbblet számítható.

Az ország-mozgósítási szempontból fontos szakképzettségek jegyzéke.

A legelső honvédelmi tanács megállapította és jóváhagyta az ország-mozgósítási szempontból fontos szakképzettségek jegyzékét, amelyet most a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal magyarra fordított szöveggel ellátva közzétett, s amelyet az érdeklődő gazdálkodóknak a mezőgazdasági érdekvédelmi testületek irodájában megtekinthet. Szakképzettségek alatt azt a képesítést, szakismeretet, végzettséget vagy tanult mesterséget kell érteni, amelynek alapján az egyén a szakképzettségek megfelelő foglalkozást, illetve munkát hivatászerűen, vagyis foglalkozásuként űzi, vagy ha nem úgy, az — mint teljes értékű munkaerő — teljes jártassággal folytatni és elvégezni képes vele. Előfordulhat, hogy a szakképzetség nincs összefüggésben a tényleges foglalkozással, ha a foglalkozás nem az egyén szakképzettségeinek megfelelő (pl. a kertész vilamosok lajz vagy építkezés) napmos). A Központi Statisztikai Hivatal által most kiadott jegyzék feltünteti az ástermelés, a kohászat, az ipar, mégpedig a vas-, fém- és élelmiszer, a kő-, agyag- és üvegyipar, a faipar, a bőripar, a gumipar, fonó- és szövőipar, ruházati ipar, papíripar, élelmiszeri ipar, vegyészeti ipar, építészeti ipar és sokszorosító ipar körébe tartozó műszaki tisztviselői, ellenőrző és irányító személyzeti, valamint munkás szakképzettséget, továbbá a kereskedelem egyes ágáiban, a közlekedés terén, ú. m. a vasút, a hajózás, a posta és a közúti közlekedés keretében szerzett, továbbá a közegészségügy körébe tartozó szakképzettségeket, a végül a VII. vegyes rovatban az övönöket, továbbá a gáz- és villamosóra helyettesítőket tünteti fel.

Az ástermelés körébe tartozó szakképzettségek száma 22, mégpedig: állattenyésztés és hizáló, baromfitenyésztés, cséplőgépkész, dohánykertész, erdőész, erdőőr, fűszernövény, fikttermelő munkás, gyümölcskertész, helyitenyésztő és helyszári munkás, kertész, konyha-kertész, mérész, mérészgépész, nem okleveles gazdatiszt, okleveles gazdatiszt, okleveles gazda, okleveles kertész, szakképzett tehénész, mezőgazdasági traktorkezelő, tutas és vadőr.

A személyes bejelentési kötelezettség teljesítése.

Folyó hó 9-én közzötte a hivatalos lap a 380.000. számú terjedelmes belügyminiszteri rendeletet, amelynek első fejezete a személyes bejelentési kötelezettség teljesítését szabályozza, kimondván, hogy bejelentési kötelezettség alá esik minden magyar állampolgár, továbbá mindeki, akinek állampolgársága nem állapítható meg. Minden városban és községben be kell jelenteni a végleges tartózkodás céljából való odaátöltözést vagy elköltözést, úgyszintén a város vagy község területén más lakóháza való végleges elköltözést. A rendelet melléklete tartalmazza a bejelentéshez és kijelentéshez használandó űrlapok mintáit. Kimondja továbbá a rendelet, hogy ezekben a városokban és községekben, amelyek rendőri bejelentési hivatal működési körébe tartoznak, továbbá az e rendelet függelékében felsorolt községekben, nemcsak a végleges tartózkodás céljából történő oda- vagy elköltözést, hanem 24 órát meghaladó ideiglenes tartózkodás céljából való be- és elköltözést is be kell jelenteni. Úgyszintén a szállodákban, penziókban és más szállásos intézményekben ideiglenesen megszállt vendékeket. Bejelentési kötelezettség alá esnek továbbá az iskolai tanulmányukat elbűndő lakóhelyükön kívül folytató tanuló, továbbá a kórházban, gyógyintézetekben és különféle letartóztatási intézetekben felvett személyek, továbbá az államban honj, illetve uszlyon lőkö hajókon. Ezenkívül minden év január 1. és 31. napja között be kell jelenteni azokat a sügyermekeket, akik az év folyamán a 12., továbbá azokat a leányokat, akik az év folyamán 16. életévüket elérik, továbbá be kell jelenteni a 12—70 éves férfiakat és 16—50 éves nőket, amennyiben valamely új szakképzettséget szerettek, vagy ha családi nevelőket vagy utónévüket megváltoztatták, házasságot kötöttek, vagy ha házasságukat felbontották s ha magyar állampolgárságot szerettek. 18 éven felüli személyek megok, a 18 évesnél fiatalabbak helyett pedig törvényes képviselőjük teljesíti a bejelentési kötelezettséget. A rendelet 2. fejezete a népmozgalmi nyilvántartást szabályozza, amelyet az elsőfokú közjegyzetségi hatóság lát el, amely a nyilvántartott személyek részére külön polgári személyi lapot állít ki. A rendelet 3. fejezete a büntető rendelkezéseket, a 4. fejezet pedig a vegyes rendelkezéseket tartalmazza és kimondja, hogy a rendelet rendelkezései február 1-én lépnek életbe és nem érintik a külföldi állampolgárok bejelentési kötelezettsége tekintetében fennálló rendelkezéseket.

Bő termés — jó minőség
KÁLITRÁGYASÓVAL!
40%-os kálisó
48-52%-os kén-savas káli
Részletes felvilágosítással szolgál,
díjtalan ismertetőt küld: 141
KÁLISÓ BEHOZATALI R. T., Budapest, Mária Valéria-u. 12. Telefon: 380-534. Komárom, Királypüspök-u. 29. Tel.: 253.

Az aranyban teljesítendő fizetéséről szóló rendelet hatályának meghosszabbítása.

Az 1932-ben kiadott 410. M. E. számú kormányrendelet kimondta, hogy az adós a vagyonával aranyban teljesítendő magánjogi tartozásait a pengőérték törvényes fizetési eszközeivel teljesítheti, s az átszámításban 0,26315789 gramm finom aranyat kell egy aranypengővel egyenlőnek venni, az így számított aranypengő összegét pedig ugyanannyi pengővel lehet kiegyenlíteni. A rendelet szerint a hitelező, amikor az adós neki a fizetést pengőben felajánlja, a fizetésnek a rendelet hatálya tartamára való elhalasztását kívánhatja. Azóta a rendelet hatálya évről-évre meghosszabbított: az 1940 december 22-én kiadott 9080. M. E. számú kormányrendelet annak hatályát folyó évi december 22. napjáig bezáróan meghosszabbítja és azt egyúttal a visszacsúszott felvidéki, kárpátaljai, újszintén a keleti és északkeleti területekre kiterjeszti. Egyúttal jogot ad a rendelet a hitelezőnek újabb arra, hogy szabadon választhasson a tartozásnak pengőben való kiegyenlítése, vagy a fizetés elhalasztása között.

A külföldi pénzemekben felvett állami adósság visszafizetése.

A múltévi december 18-án kiadott 9230. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy az 1931. évi 4950. M. E. számú kormányrendelet értelmében külföldi fizetési eszközökben az államkincstárnak nyújtott és folyó évi január 1-én visszafizetésre vált kölcsönöket az államkincstár pengőben fizetheti vissza, mégpedig azon a pénzfolyamon átszámítva, amelyet a Magyar Nemzeti Bank 1941. január 1. napját megelőzően az illető külföldi kifizetésre vonatkozóan utólagra közzétett. Ugyanis, amikor 1931-ben elrendelték a külföldi fizetési eszközök és értékpapírok, valamint a külföldi pénzürtékre szóló követelések kötelező bejelentését, a 4950. M. E. számú kormányrendelet akként rendelkezett, hogy ha az ügyfél a bejelentési kötelezettség alá eső külföldi fizetési eszközöknek és követeléseknek felét a kincstárnak az eredeti pénznemben három évre kölcsönképpen évi 5% kamattal mellélt átengedi, a másik felét szabadon rendelkezhetett. A kincstárnak a kölcsönöket az esedékesség idejében az eredeti pénznemben kellett volna visszafizetnie, amit azonban az államkincstár pénzügyi helyzete azóta sem tette lehetővé. Ezért időközben több rendelet megállapította, hogy a hitelező kívánságára történhet ugyan részletvisszafizetés, de nem az eredeti pénznemben, hanem a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos árfolyamon, pengőben. A kincstár folyó évi január 1-én a szóban lévő államadósság visszafizetését határozta el, amit a most ismertetett rendelet ki is mond, de a visszafizetés természetesen csak pengőben történhet, s a rendelet az átszámítási árfolyamot határozza meg.

Olcsó rádió a leveleegyeseletek otthonában.

A 260.489. számú postavezérigazgatói rendelet kimondta, hogy folyó hó 1-től kezdődően a leveleegyeseletek otthonában üzemben tartott oktatási és nevelési célokat szolgáló szórakoztató rádió vevőberendezések 50%-os előfizetési díj-kedvezményt élveznek.

Tilos a nyúl vadászata.

Az elmúlt rendkívül hideg tél folyamán nagy kárt szenvedett nyúlállomány megővése érdekében szükségessé vált a mezei nyúl vadászásának teljes eltiltása, mert a múlt év végén hírtelen beállt erős hideg az állomány pusztulásával fenyegetett. Ezért a földművelésügyi miniszter 246.832. számú rendeletével a nyúlállomány megővése érdekében a mezei nyúl vadászata 1940. december 23. napjától további rendelkezésig eltiltotta.

A gondozás nélküli maradt birtokok kezelése a visszaesett területen.

A 9370. M. E. számú kormányrendelet, amely a hivatalos lap múltévi december 24-i számában jelent meg, kimondta, hogy a visszaesett keleti és erdélyi területeken gondozás nélküli maradt birtokok ideiglenes hasznosítás végett gondnoki kezelésbe veendő. A rendelet szabályozza a gondnoki kinevezés módját és feltételeit s egy gyanánt kimondja, hogy az ilyen ingatlanokat rendszerint — legkésőbb folyó évi október 1-én lejáró — kishasznóbírlét útján kell hasznosítani.

Az orosz kereskedelmi és hajózási szerződés végleges életbe lépése.

A kormány 9520. M. E. számú rendeletével a magyar királyság és szociálista Szovjet Köztársaságok Uniója között Moszkvában múlt évi szeptember 3-án aláírt kereskedelmi és hajózási szerződést folyó hó 11-én végleges hatállyal életbe léptette.

Megszűnik a cukor-váltójegyrendszer.

A közellátási miniszter 5100. számú rendeletével folyó hó 5-től kezdve megszüntette a Budapesten és környező övezetében a vendéglátó üzemekben fennállt cukorváltójegyrendszer, minél fogva az ottani vendéglátó üzemek cukros ételt és italt ezentúl ismét cukorváltójegy nélkül szolgáltathatnak ki. A rendelet indoka egyrészt az ügykezelés megkönnyítése, másrészt pedig az, hogy illy módon télvíz idején a legszegényebb néposztálynak is módjában lesz kiúton cukorjegy nélkül házon kívül teát és forrált bort fogyasztania. Egy hétnél hosszabb időre magánháztartásokban megszűlő utasok és külföldiek részére a háztartás feje külön cukorjegyet igényelhet.

A honvédelem érdekelt veszélyeztetett szexiák eltiltása.

A belügyminiszter nemzetvédelmi és államrendészeti okokból a folyó év elején kezdődő érvénnyel betiltotta a „szalvasta“, „betédnapot ünneplő keresztények“, „Pokait“ elnevezésű, törvényesen el nem ismert vallásfelekezetek működését, úgyszintén megújította az „adventisták“, „millenisták“ és „istengyűlöletek“ gyűjtő elnevezése alá tartozó, törvényesen el nem ismert felekezetek (szekták) működési tilalmát.

A túzifa vámjának felfüggesztése.

A 9450. M. E. számú kormányrendelet múlt évi december 29-től számított hatállyal átmenetileg felfüggesztette folyó évi március 31-ig a vámtarifai 193. tételszáma alá tartozó fűrészt, de nem aprított túzifa (hasáb dorongfa) vámját.

Az országos nép- és családvédelmi alapról szóló törvény teljes hatályba lépése.

A belügyminiszter az országos nép- és családvédelmi alapról szóló 1940. évi XXXIII. t.-c. mindama rendelkezéseit, amelyek a múlt évi 184.600. számú belügyminiszteri rendelet alapján még nem léptek hatályba, folyó hó 1-én érvénybe léptette.

A magyar iparjog életbe lépése a visszaesett keleti és erdélyi országrészekben.

A múlt évi december 22-i 9330. M. E. számú kormányrendelet a visszaesett keleti és erdélyi országrészekben is életbe léptette a jelenleg fennálló ipari közjogi jogszabályokat, de megfelelő átmeneti szabályozást engedélyezett a román ipari jogszabályokról a hazaiakra való áttérésre. Könyvtársakat ad az ottani iparúzóknak, illetőleg azoknak, akik ezután skornak a visszaesett területen ipart űzni. A munkavállalók részére hivatalos érdeklépviselet gyanánt fenntartja a munkakamérákat, az önálló iparúzókat pedig ipartestületi szervezetekbe tömöríti.

A visszaesett keleti és erdélyi országrészek területén működő növényi olajsajtók előállítására repce- és lenolaj legmagasabb gyári ára.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa a repceolaj legmagasabb gyári eladási árát 100 kilogrammonként 134 pengőben, a lenolajét pedig 155 pengőben szabta meg kolozsvári paritásban, vasúti tartálykocsikban történő szállítással. Horodokban való szállítással ezekhez az árakhoz métermázsánként legfeljebb 12 pengő, kinnében való szállítással pedig métermázsánként legfeljebb 38 pengő számítható hozzá.

Az édes csillagfűrtmág forgalmának szabályozása.

A 9360. M. E. számú kormányrendelet múlt évi december 28-tól kezdve az édes csillagfűrtmágnak kizárólag csak a Futura részére való eladását és csak a Futurától való beszerzését engedte meg és eltiltotta édes csillagfűrtmágnak más módon való forgalombahozatalát, úgyszintén külföldre való kivitelét, vagy onnan való behozatalát. Viszont kötelezte a Futurát, hogy a neki felajánlott egészséges, nem duhos, 3%-nál nem több keserű alkaloidot tartalmazó édes csillagfűrtmágot a hatóságilag megállapított áron, vagy ennek hiányában piaci áron tartozik megvásárolni. A termény minősége tekintetében felmerülő vitákat a M. Kir. Vétőmagvizsgáló Állomás bírálja el. A Futura a termény átvételekor készpénzben köteles megfizetni a vételár 70%-át, a minőség végleges megállapításakor pedig a még hátrahagyott vételár. A Futurával kötött termelési szerződés alapján termelt termény átvétele tekintetében a termelési szerződésben megállapított feltételek az irányadók.

A kivételes hatalom újabb meghosszabbításának közhíré tétele.

A 9420. M. E. számú kormányrendelet értelmében a kormány a kivételes hatalmat folyó évi május hó 2. napjáig továbbra is igénybe veszi.

A biztosító egyesületek által fizetendő felügyeleti díj.

A 18.500. számú pénzügyminiszteri rendelet kimondja, hogy a folyó évi 4070. M. E. számú kormányrendelet hatálya alá eső biztosító egyesületek által fizetendő felügyeleti díj a valósággal befolyt járulékbételek 2%-a. A felügyeleti díj alapjául szolgáló járulékbételeknek számításba kell venni az egyesületi tagoktól bármely elnevezés alatt beszedett mindenemű szolgáltatást, amely az alapszabályok értelmében a tagok, illetve hozzátartozók részére jóvá bíztosítási szolgáltatásoknak és az egyesületi ügyvitel költségeinek fedezésére szolgál.

Az országgyűlési képviselők választók névjegyzékének kiegészítése.

A 372.900. számú belügyminiszteri rendelet kimondja, hogy az országgyűlési képviselők választók névjegyzékét a folyó évben is kiegészítés útján kell elkészíteni. Egyidejűleg jelent meg múlt évi december 31-én a 373.000. számú belügyminiszteri rendelet, amely az országgyűlési képviselők választók névjegyzékének a Magyar Szent Koronához visszacsúszott felvidéki és kárpátaljai területeken 1941. évre való kiegészítését szabályozza a fennálló törvényes rendelkezéseknek megfelelően.

A vagyonválságba januári ára.

A 191.217. számú pénzügyminiszteri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválságba február 1-én fizetendő bérát a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg folyó évi január hónapra szóló érvénnyel métermázsánként 23-80 aranypengőben állapította meg.

Az erdei termékek és haszonvételek értékesítésére vonatkozó szerződések rendezése a visszaesett keleti és erdélyi országrészen.

A 9410. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy az erdőtervény (1935. évi IV. t.-c.) hatálya alá tartozó erdők közül a visszaesett keleti és erdélyi országrészen lévő erdők termékeinek (fa, cserkéreg, stb.) vagy haszonvételeinek (bányászás, fűkaszás, stb.) értékesítése tárgyában 1940. augusztus 30. napja előtt kötött akár írásbeli, akár szóbeli szerződések — kivéve, ha azokat mindkét szerződő fél már teljesítette — a szerződő felek folyó évi január végéig bezáróan kötelesek felülvizsgálat céljából a földművelésügyi miniszternek bemutatni, illetőleg a szóbeli szerződéseket lényeges tartalmú előadásával bejelenteni, mert időközben a szerződés február 1. után hatályát veszti. A szerződés bemutatására, illetőleg bejelentésére szolgáló nyomatványt a földművelésügyi miniszter állítja meg és az erdőigazgatóság útján díjmentesen bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. A kitöltött és aláírt nyomatványt a kitermelés (haszonvétel) helye szerint illetékes erdőigazgatóságnál kell benyújtani. A földművelésügyi miniszter a bemutatott, illetőleg bejelentett szerződéseket az okserű erdőigazgatóságok érdekeiben — a szerződő felek érdekeinek méltányos figyelembevételével — megfelelően módosíthatja, sőt indokolt esetben hatálytalaníthatja is. A közlési erdőkre vonatkozó ilyen határozat a belügyminiszterrel, az egyházi erdőkre vonatkozó pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg kell, hogy történjen.

Ha a bemutatott, illetőleg bejelentett szerződések felülvizsgálata során megállapítható, hogy a szerződés megkötése után a gazdasági viszonyokban beállt változások következtében a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás gazdasági egyensúlya felborult és ehhez képest a szerződés alapján az egyik fél méltánytalan nyereséghez jutna, a másik fél pedig aránytalan veszteséget szenvedne, a földművelésügyi miniszter rendelkezésre az illetékes erdőigazgatóság egyetértő tárgyalást tart a szerződés egyes feltételeinek megfelelő módosítása végett. Ha a tárgyaláson a felek közt egyezség nem jön létre, vagy valamelyik fél nem jelenik meg és elmerésztet megigazolja, vagy ha az egyezséghez a földművelésügyi miniszter nem járul hozzá, a szerződés hatályát veszti, de csak annyiban, amennyiben még mind a két fél részéről teljesítve nincsen. Hatálytalanítás esetében az erdőbirtokos az általa még nem teljesített szolgáltatás fejében kapott előlepet vagy más ellenértéket a szerződés hatályának megszűnésétől számított egy év alatt köteles törvényes kamataival együtt a másik félnek visszafizetni.

Az OMEI ügykörének kiterjesztése a visszaesett keleti és erdélyi területre.

A 9540. M. E. számú kormányrendelet a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészen folyó hó 1-től kezdődően hatályba lépteti az 1900. évi XVI., az 1902. évi XIV., 1912. évi VIII., 1913. évi XX., és 1922. évi II. törvényeket, valamint az azok végrehajtása tárgyában kiadott rendeleteket. A visszaesett keleti és erdélyi területen szol-

CSEPEL-TRAKTOR
40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetési költség! 40 lóerős!
Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!
Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!
Nagy teljesítőképesség minden talajon.
Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t j a: **WEISS MANFRED Acél-, Féművelei R.T., CSEPEL**
Eladási központ: **AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.**
Telefon: 128-681 Budapest, V., Szent István-tér 12 Sörgőzeim: Agrobud Budapest

gyeleti díj.

let kimondja,
ndelet hatálya
felügyeleti díj
felügyeleti díj
sba kell venni
lett beszédett
yok értelmében
tosítási szolgá-
inek fedezésére

gyezéknek

let kimondja,
névjezeket
mi. Egyidejűleg
számú belügy-
velőválasztók
szacsatoit fel-
ló kiigazítást
eknek meg-

delet a mező-
fizetendő háza
dóleg folyó évi
sáukint 23-80

ére vonatkozó
rdélyi ország-

ondja, hogy az
tartózkodás
ezen lévő érdek

hasznosítási
1940
li, akár szobeli
szedőből fel már
vegis beáródn
snyi miniszter-
éseket lényeges
ben a szerződés
k bemutatására,
szervezet a föld-
dolgterületek
rendelkezésre.

és (hasznosítási)

ell benyújtani,
dóleg bejelentett
kben — a szer-
dételével — meg-
a hatálytalansá-
határozat a bel-
díj pedig a vállas-
kell, hogy tör-

edések felül-
dés megkötése
és következté-
déségi egyen-
lapiján az egyik
fő pedig arány-
sági miniszter
ztető tárgyalást
let módosítása
vezés nem jön
és elmerésdés
relésügyi minisz-
versti, de csak
észtől teljesítve

tesek az általa

kapott előleget
k megszűnésétől
mataival együtt

esutott keleti és

a román uralom

n folyó hó 1-től
1., az 1902. évi
évi II. törvény-
gyában kiedott
ri területen szol-

gálatt, illetőleg munkaviszonyban álló azokat a munkavállalókat, akik a fentebb felsorolt jogszabályok alapján baleset-biztosítási kötelezettség alá esnek. Folyó hó 1-től folyó évi június 30-ig bezáróan baleset esetére biztosítottaknak kell tekinteni akkor is, ha a biztosítás végett szükséges bejelentés és a hozzájárulási, illetőleg biztosítási díj fizetése nem történt meg. A román társadalombiztosítási jogszabályok alapján a múlt év végéig jogerősen megállapított baleseti szolgáltatásokat változatlan összegben kell folyósítani és azokat csak felülvizsgálat alapján lehet módosítani.

A társadalombiztosítási jogszabályok natálybaléptetése a visszaesutott keleti és erdélyi ország részen.

A 200. M. E. számú kormányrendelet folyó hó 1-től kezdődő hatállyal a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen életbelépteti a kötelező betegségi és baleseti biztosításról szóló 1927. évi XXI. törvényeket, az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági esetre szóló kötelező biztosításról rendelkező 1928. évi XL. törvényeket, valamint az ezeket a törvényeket módosító és kiegészítő rendeleteket. Egyidejűleg részletesen megállapítja a szükséges átmeneti rendelkezéseket, amelyeket a hivatalos lap folyó hó 8-1 száma közölt.

Az idei népszámlálás végrehajtása Budapesten.

A 39. M. E. számú kormányrendelet részletesen szabályozza az összeírási ívek miutának közlésével a folyó hó végén megkezdendő népszámlálás végrehajtásának Budapest Székesfővárosra vonatkozó módosításait. Ezek értelmében Budapesten az épületek és az épületekben lévő helyiségek számbavételére a következő nyomtatványok szolgálnak: házi gyűjtőfő, lakásfő és számláló körzeti gyűjtőfő. A lakásfővet a lakás főbérletje, vagy annak megbízottja, a házi gyűjtőfőt a háztulajdonos, a számláló körzeti gyűjtőfőt pedig a számláló-biztos tölti ki.

Új MÁHÁZ-díjszabás.

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 127.470. számú rendeletével jóváhagyta és folyó hó 1-vel életbeléptette az új háztól-házig szóló teheráru díjszabást, amely az eddigi díjtételekkel szemben a fuvarozási és kezelési költségek emelkedése miatt métermázasánként átlagban 30 filléres díjfelülettel jelent. A MÁV 40 nagyobb forgalmú vidéki állomás egymásközt való forgalmában is rendszeresítette a háztól-házig szóló díjtételeket a már Kolozsvár, Nagyvárad és Szatmárnémeti is szerepelnek az új díjszabásban, több más erdélyi városnak fokozatos bekapcsolását pedig tervbe vették.

A szőlői ár.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa a szőlői legmagasabb árát nagykereskedőknek 5-80 pengőben, a kicsinyben is árusító nagykereskedőknek 5-85 pengőben, a kiskereskedőknek pedig 5-90 pengőben állapította meg kilogrammonként. Az új árszabás a mostani húsárakhoz alkalmaszodik. Kicsinyben történő, közvetlenül a fogyasztó részére való eladásnál a szőlői kilogrammonkénti legmagasabb ára egész rúd vételnél 6-30 pengő, szeletekben kimérve pedig 7-30 pengő.

A kölcsönzások betétjének felemelése.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa a kölcsönzások után fizetendő betéti összeget, amely eddig darabonként 3-50 pengő volt, darabonként 6-50 pengőre emelte fel folyó hó 1-től kezdve, tehát ezennel a kölcsönzásokat kiszolgáltató zászkereskedők és más vállalkozók zászkonkint 6-50 pengő letételt követelhetik. E rendelkezés célja annak megakadályozása, hogy egyesek a túl alacsony betéti összeg miatt ne szolgáltatassák vissza a kölcsönzásokat, amelyekre a jelenlegi anyagihiány következtében igen nagy szükség van.

A Kereskedelmi Hivatal vidéki kirendeltségeinek szervező munkálatai.

Mint fentebb megírtuk, a Kereskedelmi Hivatalnak M. Kir. Kereskedelmi Hivatalja törént át szervezése kapcsán megindult a hivatali vidéki kirendeltségeinek valamennyi megszokott helyen való felállítására is. A Kereskedelmi Hivatalnak a vármegyei kirendeltségei, nemcsak a helyi árelenőrzés munkáját végzik majd, hanem a közlekedési miniszter által rájuk bízandó egyéb teendőket is. A vidéki kirendeltségek szervezése folyamatban van, úgyhogy kijelölt személyzetükkel előreláthatóan folyó hó 15-én kezdhetik meg munkájukat. A vidéki kirendeltségekhez beosztandó újonnan felvett tisztviselőket külön tanfolyamon képezik ki, ahol megismertetik velük az árkormánybiztosság és az árelenőrzés, valamint a M. Kir. Kereskedelmi Hivatal feladatkörét és mindazokat a tudnivalókat, amelyek a gazdasági élet köréből szükségesek jövő tevékenységükhöz. A kiképző tanfolyam folyó hó 15-er véget.

A betűrendes távbeszélő névsorba való előfelvétel.

A 259.682. számú Kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri rendelet módosítja az 1935-ben kiadott távbeszélő üzleti szabályzatnak az előfizetők névsorára vonatkozó 16. § 6. és 7. pontját, kimondván, hogy a posta a távbeszélő előfizetőket a távbeszélő névsorba az általuk írásba bejelentett névvel, foglalkozással, a távbeszélőállomás közelebbi meg-

jelölésére és különleges hívására vonatkozó szöveggel, valamint a kapcsolási számmal veszi fel. A posta azonban az előfizető kérésére a névsorban felvett címért és egyéb szövegeket felelősséget nem vállal. Intézkedik még a rendelet a társelőfizető nevének, a díjkezelőnémet ívvező előfizető foglalkozásának és a lakásadatoknak feltüntetéséről.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Kultúrsarok gondjai. Írta: Soproni Elek dr.

Soproni Eleknek „A Kultúrsarok gondjai” címen most megjelent könyve címével a sokat támadott „Viharsarok”-ra emlékeztetően, de annak elfogult állítási és szenvedélyes szépstilusa nélkül eszoka Sopron megye gazdasági és szociális viszonyait tárja fel. Könyvén látszik, hogy volt alkalma személyesen is megismerni ennek a kicsiny, zsugorodott szep megyének a viszonyait és igyekezett méltányolni azt a különleges sopronmegyei szellemet, amely ezt a megyét a világháború előtti időben olyan megbecsültté tette. Dicséretes a tárgyilagosságra törekvése, bár megállapításai talán mégsem mindig vitathatatlanok. Javaslatai a viszonyok javítására általában mérsékeltnek látszanak, de ezek közül egyesek igen nehezen és nem is osztatlan megelégedésre lennének valóra válthatók. A megkezdésnek és megelégedésnek mégis mindenestre figyelemreméltó könyve ez.

Természetes, hogy a munka behatóan foglalkozik a földbirtok megosztásával. Azt mutatja ki, hogy Sopron megyében az 1000 holdon felüli nagybirtok a megye egész területének 29%-át foglalja el, ezzel szemben az egész országban 24,3 százalékos. Ehhez azonban meg kell jegyeznünk, hogy véleményünk szerint csak félgazságot tár fel a birtokviszonyok alakulásáról az, aki — mint Sopron is, de nem éppen csak ő — nem vizsgálja meg elő részletesen, hogy a nagybirtokra eső egész területből mennyi a mezőgazdasági terület, mennyi a szántóföld és másfelől mennyi az erdő és más terület. Ha ezt megítélte volna, akkor egész más megvilágításba került volna a kérdés, mert Sopron megye összesen 90.000 hold nagybirtok-területből csak maguknál a hitbizományoknál kerek 15.000 hold az erdő, 4100 hold a nádas (Hanság és Fertő) és 4200 hold a földadó alá nem eső (Jórést fertőtávi sík) terület. Ha tehát a megyének nem is az egész erdő, nádas- és tóterületét, hanem csak ezt vonjuk le, akkor bizony már egészen más képet kapunk a földbirtoknak mezőgazdasági szempontból való megosztásáról, amelynek sohasem szabad elfelejteni, hogy a törpe- és kisbirtokra eső rész viszont túlnyomó részben szántóföld.

Még ezt a képet is jelentékeny módosítaná az, ha Soproni ott tartózkodása alatt azt is átlátszóan vizsgálta volna meg, mennyi van a nagybirtokból kishaszonbérletben és hogy az Esterházy hercegi hitbizomány, a Széchenyi grófi hitbizomány, a győri püspökség és mások nem jelszavak hatása alatt, hanem szociális érzésből már a világháború előtt és azóta milyen nagy területeket adtak hosszabb lejáratú kishaszonbérletbe. A nincstelen és törpebirtokosok ezrelt olyan boldogulással, akiket a földadóról így hozza, amely más vidékeket ugyancsak felülmúlja.

Soproni könyve jól mutatja meg, hogy a sopronmegyei nagybirtok előrehaladt és belterjes gazdálkodási rendszere nemcsak megtanította az ottani kisgazdákat a megfelelő egyszerű gazdálkodásra, hanem a rászorultaknak sokkal több munkaalalmat és keresetet is ad, mint más megyék kevésbé fejlett és kevésbé belterjes nagybirtokai.

Amikor tehát a könyv azt emeli ki, hogy Sopron megyében a törpebirtokosoknak nagy az arányszáma, arra is rá kell mutatni, hogy ebben a megyében kis- és törpebirtok a belterjesebb és sokoldalú gazdálkodás mellett, kisebb területen is túrhatóbb megélhetést ad, mint máshol nagyobb földdarab.

Tanulságosan foglalkozik Soproni könyve a megyei nincstelenek ügyével, akiket „sorscsapás, betegség szerencsétlen természet, rossz környezet” juttatott ebbe a sorba és ő állapítja meg, hogy „az uradalmak, nagyobb mezőgazdasági birtokok fogynak, kisebb-bédeknek, a proletáriátus számban nő: egy munkásra kevesebb hold aratás, kapálás, kisebb kenyér esik.” Hogy ez a jelenség még csak erősödnie a nagybirtokból Soproni tervezte szerinti újabb területek igénybevételével, azt a dolog természete magyarázza meg.

Mi itt Soproni könyvének csak mezőgazdasági vonatkozású részleteivel foglalkoztunk. A könyv sok érdekes és figyelemreméltó adatot és megállapítást tartalmaz még a megyei szegényellátásról, a háziiparról, lakásvizonyokról, néptáplálkozásról és köznevelésről is, s a szöveget igen jól megszerkesztett és szép színes térképek egészítik ki.

A „Kultúrsarok gondjai”-ban kétségtelenül sok jó meglátás és a viszonyoknak tanulságos leírása van. Ezek ugyan helyenkint ellenvéleményre, de kétség-telenül a viszonyok megismerésére is alkalmat adnak. A könyvet a Magyar Társaság adta ki, bolti ára 12 pengő.

Az állatbiztosítás nemzetgazdasági jelentőségének ismertetése. Az állatbiztosítás magyar szakirodalmában az utóbbi évek folyamán csak néhány előadásra és több kisebb-nagyobb tanulmányra szorítkozott, amelyek azonban az állatbiztosításnak csak egyes részét világították meg.

Ezt a hiányt pótolja Vági L., a Magyar Kölcsonos Állatbiztosító Társaság m. sz., ügyis, mint a közszégi állatbiztosító szövetkezetek országos központja ny. igazgatójának „Az állatbiztosítás nemzetgazdasági jelentőségének ismertetése” című, most megjelent szakmunkája, amely az állatbiztosítást — főleg hazai szempontból — főmóren és népszerűen 16 fejezetben tárgyalja. A szerző ismerteti az állatbiztosítás mibenlétét, állategészségügyi, állattenyésztési és nemzetgazdasági jelentőségét. Tájékozást nyújt a kockázat súlyosságáról, nemzetgazdasági és egyéni szempont-pontból egyaránt. Részletesen felsorolja az egyes állatbiztosítási vállalatokat, külön fejezetekben tárgyalja a járvány és gümőkór elleni biztosítást és egyúttal ismerteti az erre vonatkozó külföldi gyakorlatot. Fogalmat ad a helyi jelentőségű és központba tömörített közszégi állatbiztosító szövetkezetekről. Rámutat, hogy ennek a szövetkezeti hálózatnak mielőbbi kiépítésére annál is inkább szükség van, mert az állatbiztosítás későbbi elterjedése előreláthatóan ezek-ből a szövetkezetekből fog kiindulni.

Nagyon fontosnak jelöli meg, már kölcsonos érdekből is, az állatorvosi karnak az állatbiztosításba való bekapcsolódását. Kifejti, hogy állattenyésztésünk további fejlődése, a mezőgazdasági hitel kibővítése, a tervbevett földreform végrehajtása kedvező hatással lesz a nagyobbarányú állatbiztosítás kibontakozására. Mindazok, akik az állatbiztosítás iránt érdeklődnek, gazdák, állatorvosok, biztosítók stb., ebben a munkában szakszerű vezérfonalat találnak.

A munka a szerző kiadásában jelent meg (V. Sziget-u. 27.), de megrendelhető bármely könyvkereskedő útján is. Ára 2 pengő. E. J.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Bovátvezető: Fabricius Endre.

A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányá Szalónczy Ferenc m. kir. gazdasági főtanácsos, egyesületi alelnök elnöklésével december 11-én tartotta gyűlését Nyíregyházán. Javaslattal tett a választmány a mezőgazdasági eselések és munkások állami megjutalmazására, megismeltti kérel-mét az árelenőrzés országos kormánybiztosságánál az élő hizottsertések magasabb árának megállapítása és a hízaló takarmányoknak maximális áron való kiutalása tárgyában, közbenjár a Futura központjánál a vármegye gazdái részére kiutalandó olajpogácsa és korpá beszerzése tárgyában, felír a kormányhoz a már nagyon elharapódzó mezei lopások megszüntetése érdekében, kérve, hogy a mezőrendőri törvény akként módosíttassék, hogy mezei lopások, ismételt esetekben a rendes bíróságokra hoz utaltassanak. A Gazdatársztek Országos Egyesülete ama javaslatára, hogy a mezőgazdálkodás tankötelezettségtől tétessék függővé, arra az állásontra helyezkedett, hogy amíg nagyobb lehetőség nem adódik, a 100 kat. holdnál nagyobb szántóföldön gazdálkodóknak legalább egy teli gazdasági tanfolyam hallgatása és elvégzése tétessék kötelezővé. Elhatározta a választmány, hogy január második felében a dohánytermelőkkel tanulmányútra vezeti a nyíregyházi dohánybeváltó hivatalnál újában létesített és nagy, arányú mesterséges dohányzárító és fermentáló berendezés megtekintésére, elhatározta továbbá, hogy felír a kormányhoz a gazdavidelmi rendeletek hatá-

„OVILLA” birka jelző festék
 eső- és napálló, a gyári mosásnál nyom nélkül kimosódik

KIZÁRÓLAGOS EGYEDÁRUSÍTÓ:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
 Budapest, V., Alkotmány-utca 29. és vidéki kirendeltségei

KIRENDELTSÉGEK:

Debrecen	Munkács
Győr	Nyíregyháza
Komárom	Szolnok
Lepsény	Szombathely
Mátészalka	Üngvár

Ara kg-kint
 ládogdobozban
3-35 pengő

R
rös!
gokból
árakl
CSEPEL
elmi R.-T.
Budapest

fyának meghosszabbítása érdekében és hogy esetleges újabb katonai mozgósítás alkalmával a gazdaságok vezetői, cselédsége, igavonó állatai és fogatai csak bizonyos százalékos arányban legyenek igénybevehetők, hogy ezzel a lehetőséghez képest a gazdálkodás menete, a honvédelem érdekében is biztosítva legyen.

Kinevezések, címadohányozások és előléptetések a földművelésügyi minisztérium státusaiban.

A hivatalos lap január 8-i száma közli a földművelésügyi minisztérium státusaiban történt kormányzói, illetve miniszteri kinevezéseket, cím- és jellegadományozásokat, amelyek során a földművelésügyi minisztériumba, valamint a minisztérium intézményeinek beosztott tisztviselői közül számosan jutottak jól megérdemelt előmenetelhez. Lapunk korlátozott terjedelme sajnos nem engedi meg, hogy a kinevezettek és előléptetettek részéről érdemeit egyenként megemlítsük. A minisztérium státusaiban lévő tisztviselők mindegyike kivétel nélkül a magyar mezőgazdaság és a gazdákörösök érdekében munkálkodik. Ezt a munkásságot a magyar gazdátársadalom jól ismeri és méltánolja, ezért mindenkor örömmel látja a hozzá közelálló tisztviselői kar tagjainak előmenetelét. A kinevezetteknek és előléptetetteknek a magyar gazdák összessége nevében tolmácsoljuk jókívánságainkat.

A minisztérium központi fogalmazási személyzetének létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Lenck Jenő dr.-t és vitéz Ricsógy-Uhlarik Béla dr.-t miniszteri osztályfőnökökké, Kelecsényi Miklós dr.-t, Madrogy Ferenc dr.-t, Vicsenik Ferenc dr.-t, Balogh Vilmos dr.-t miniszteri tanácsosokká, Tokós Lajos dr.-t, Berkes János dr.-t, Jesczenszky Tibor báró dr.-t, vitéz Nyíredy Géza dr.-t és vitéz Kolgáry László dr.-t miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki. Röck Béla dr.-nak a miniszteri osztályfőnöki címet és jellegét, Mayer Károly dr.-nak, Pásztor Endre dr.-nak, Hazay Árpád dr.-nak és Moyses Andor dr.-nak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét, Nyíry Károly dr.-nak, vitéz Lehoczky Zoltán dr.-nak a miniszteri tanácsosi címet, Füzesséry Zoltán dr.-nak, Takács Imre dr.-nak és Kristály Aladár dr.-nak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegét, Vaszary László dr.-nak a miniszteri osztálytanácsosi, Hegedűs Gyula dr.-nak, Gébert József dr.-nak és Zalányi Andor dr.-nak a miniszteri titkári címet adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Búró János István dr.-t, Koch Ernő dr.-t, Kálalai Nándor dr.-t, Tiborcz István dr.-t, Zselenczy László dr.-t és Nányi Szabó Tibor dr.-t miniszteri segédtitkárokká nevezte ki.

A mezőgazdasági szakoktatás gazdasági akadémiai tanári szakának létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére vitéz Búró Gyula dr.-nak a m. kir. gazdasági akadémiai igazgatói címet és jellegét, Csiki László dr.-nak a V. fizetési osztály jellegét adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Tóth Tibor dr.-t és Dóry Lajost a gazdasági akadémiai rendkívüli tanárok részére megállapított és az állami rendszerű VIII. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő I. fizetési fokozatba ideiglenes minőségű gazdasági akadémiai rendkívüli tanárra, Szabó Albert dr.-t a gazdasági akadémiai rendkívüli tanárok részére megállapított és az állami rendszerű VIII. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő I. fizetési fokozatba ideiglenes minőségű gazdasági akadémiai rendkívüli tanárra, Búró Györgyöt a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű gazdasági akadémiai tanársegédé nevezte ki, egyben Szabó Albert dr.-t a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia állategészségügyi és járványtani tanszékének vezetővel bízza meg, továbbá Patáky Lászlót a IX. fizetési osztályba m. kir. gazdasági akadémiai segéd-tanárként, Pálkás Istvánt, Varga Ernőt és Kondes Mihályt a X. fizetési osztályba m. kir. gazdasági akadémiai tanársegédékké nevezte ki.

A mezőgazdasági szakoktatás közép- és alsófokú tanári szakának létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Aigner Gusztávot és Benedek Pált az V. fizetési osztályba, a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás létszámába Sall Jenőt m. kir. teli gazdasági iskolai igazgatóvá a VI. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő 10. fizetési fokozatba nevezte ki. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Szabó Mihályt, Vermes K. Ubul' dr.-t, Dabny

Aladárt, Makszin Mihályt, Mohacsek Lajost, Ribly Jánost, Hátvári Lászlót, Regős Jánost, Papp Ernőt, Mátynán Lászlót, Szelenyi Lászlót, Gudricza Istvánt, Batószovits Lászlót, Sulgok Elemert, Csillag Lajos dr.-t, Kondes Lajost, Szalay Ferencet, Szeniggyörgy Lászlót, Sebásty Miklóst, Mirkó János dr.-t, Dezséry Józsefet, Trauer Norbertet, Herencsényi Bélát, Ilos Istvánt, Sulgok Balázst, Parragh Attilát, Orsz Ádámot, Manninger G. Adolf dr.-t, Marek Bélát, Jakab Rezsőt, Kriska Mihályt, Penygei Dénest és Opacsó Jánost a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet részére megállapított és az állami rendszerű IX. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő I. fizetési fokozatba m. kir. gazdasági tanárokká, illetve m. kir. tanárokká; Szabó Zoltánt, Siroki Zoltánt, Roda Antalt, Takács Bélát, ifj. Benedek Pált, Tar Ferencet, Rác Rudolft, Krammer Józsefet, Fejgi József dr.-t, Nemes Ferencet, Paller Gáspárt, Horváth Győzét, Hoffner Gyulát a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába a X. fizetési osztályba m. kir. gazdasági segéd-tanárokká; Péterné Jánost a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába a X. fizetési osztályba m. kir. segéd-tanárként; Karác Jenőt m. kir. gazdasági akadémiai gyakornokká, ifj. Pity Jenőt a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába ideiglenes minőségű m. kir. helyettes tanárra, Jankó Sándort, Tóth Rudolft, Várkonyi Istvánt, Stefánits Józsefet, vitéz Valtus Gabort, Jánosgy Gyulát, Máthé Sándort, Fodor Istvánt, Bóttas Józsefet, Fülöp Bélát, Balatoni Bélát, Prömer Bélát, Szálly Lászlót a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokokká; László Róza-t a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába m. kir. gazdasági segéd-tanárként a X. fizetési osztályba, Herman Saroltát, Kiss Szilviát, Erzsébet Gizellát, Benedek Ilonát, Buday Jolánt, Opper Evtát a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági helyettes tanárokká; Benedek Istvánt, Fráter Lajost, Laki Ernőt, Rigó Alajost, Vánsó Lajost a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába m. kir. tanítókká a XI. fizetési osztályba, végül Óradgy Antalt, Bobis Lászlót, Öregy Károlyt és Erhardt Lajost a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába m. kir. helyettes tanítókká nevezte ki.

A kertészeti akadémiai tanári szak létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Mohácsy Mátyást m. kir. kertészeti akadémiai igazgatóvá, vitéz Lathog Mihályt és Becker Jenő dr.-t a VI. fizetési osztályba nevezte ki. — A m. kir. földművelésügyi miniszter vitéz Szabó Istvánt a VII. fizetési osztályba m. kir. kertészeti akadémiai rendes tanárra; Kormasi Bertalant a m. kir. kertészeti akadémiai tanári szak létszámába a VIII. fizetési osztályba m. kir. kertészeti akadémiai rendkívüli tanárra nevezte ki.

A mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények tudományos tisztviselőinek létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Kodocsa Gyula dr.-t, Kórpáti Jenő dr.-t és Rónay Sándort m. kir. mezőgazdasági kísérleti főosztályokká, Sánta László dr.-t, Cséke Sándort, Bernard Ernő dr.-t, Tóth Edét, Berki József dr.-t, Bárány Nándort, Klímm Nándort, Varga István dr.-t és Szanyi Istvánt m. kir. mezőgazdasági kísérleti igazgatókká, Vigh Gyula dr.-t m. kir. mezőgazdasági I. osztályú főfelügyelővé nevezte ki, vitéz Kiss Lajosnak és Obermayer Ernőnek a m. kir. mezőgazdasági kísérleti főosztályi címet és jellegét, Sámoghy József dr.-nak a m. kir. I. osztályú főfelügyelői címet és jellegét, Vigh Istvánnak, Luczkó Aladárnak, vitéz Horváth Ferencnek a m. kir. mezőgazdasági kísérleti igazgatói címet és jellegét, Preitenhoffer Imrénének és dr. Gléria János dr.-nak a m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetői címet és jellegét, Dvorák Lajos dr.-nak a m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú főadjunktusi címet és jellegét, Koczor Ferencnek a m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú fővezetői címet és jellegét, Sik Károly dr.-nak a m. kir. osztályfőnöki címet és jellegét adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Tompos Albertet, Horváth Istvánt m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetőkké, Boros Ádám dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú főadjunktussá, Mátuz Jenőt m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetővé, Aujeszk László dr.-t m. kir. II. osztályú főmeteorológussá, Szabó Endre dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetővé, Tengli Ernő dr.-t, Galgóczy Miklóst m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú főadjunktussá, Csádrán Tibort m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetővé, Krenner A. József dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú főadjunktussá, Rák Árpádot, Gátrler Miklóst m. kir. mezőgazdasági kísérleti I. osztályú fővezetővé a VII. fizetési osztályba, Bacsó Nándor dr.-t m. kir. osztálymeteorológussá, Ebényi Gyulát

m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú fővezetővé, Csizsar Józsefet, Abaffy Lászlót, Szabó László dr.-t, Rigler Józsefet m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú főadjunktussá, Szabó Aladár dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú fővezetővé, Szeghy László dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú fővezetővé, Szucs Árpádot, Szelenyi Gusztáv dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú főadjunktussá, Jókai Miklóst, Benedek László dr.-t, Pásztor Istvánt, Váralig Györgyöt, Kurocz Viktort és Rom Pál dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti II. osztályú fővezetőkké a VIII. fizetési osztályba, Babarcsy Józsefet, Károlyi Erzsébet dr.-t, Láske Bella dr.-t, Karai Gusztávot, Fejér Endrét m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészékké, Földvári Aladár dr.-t m. kir. földtani intézeti adjunktussá, Zakariás Jenőt m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészé, Baranyos Ferenc dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti adjunktussá, Lovag Nechay Olivért m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészé, Kerpely Antal dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti adjunktussá, Kócsa Józsefet m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészé, Kócsa Nagy Zoltán dr.-t, Béli Bélát m. kir. mezőgazdasági kísérleti adjunktussá, Csajághy Gabort, Páléas József dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészékké, Aczel Márton dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti adjunktussá, Lutter Bélát m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészé, Kleiner Endre dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti adjunktussá, Sulgok Győző dr.-t, István Istvánt m. kir. mezőgazdasági kísérleti vegyészékké a IX. fizetési osztályba; Jambor Rózi dr.-t, Benkő Gizella dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti asszisztensékké, Kossik Adorjáné sz. Salomáry Angéla dr.-t, Teórék László m. kir. mezőgazdasági kísérleti segédvegyészékké, Szirmai János dr.-t, Berkes Zoltán dr.-t, Kalmár Zoltán dr.-t, Flórida Endrét, Székács Jánost, Zách István Alfrédet, Takács Lajost, Kokas József dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti asszisztensékké, ifj. Szabó Zoltán dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti segédvegyészé, Seimecz Árpád dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti asszisztensé, Remehner László dr.-t m. kir. mezőgazdasági kísérleti segédvegyészé, Fabianics Ferencet, Mihályi Ivánt, Salamon Sándort, Csémer Pétert és Stieh Gézát m. kir. mezőgazdasági kísérleti asszisztensékké a X. fizetési osztályba; Bartók Pált, Orszai Zoltánt, Kiss Lászlót, Dobosi Zoltánt, Bernus János dr.-t, Haralyi Fejér Domokost, Krantz Elvirát, Pékdy Pált, Dömötör Erzsébetet, Reichart Gabort, Jermy Tibort, Papp Józsefet, Barja Györgyöt, Bajai Jánost, Hampel Györgyöt és Hórhódecsky Andrást 1941. évi január hó 1-i hatállyal ideiglenes minőségű m. kir. mezőgazdasági kísérleti gyakornokká nevezte ki. — A mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények főosztályainak létszámában Szathmáry Gézát kísérleti igazgatóvá a IX. fizetési osztályba, Madács Istvánt kísérleti tisztviselővé a X. fizetési osztályba és Beszila Lászlót kísérleti tisztviselővé a XI. fizetési osztályba; a mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények főosztályainak szakosok létszámában Kaczián Viktor dr.-t, Sárosipalást Györgyöt, Csudágy Aladárt és Nadler Ferencet a X. fizetési osztályba m. kir. növényegészségügyi segédfelügyelőkké, Malusovits Pétert, Borla Ferenc dr.-t, Balg Kálmánt és Holmógyi Károlyt m. kir. növényegészségügyi gyakornokokká nevezte ki.

A m. kir. gazdasági felügyelői tisztviselői létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Elekcs Imrét a V. fizetési osztályba, Lehoczky Károlyt és Búró Sándort m. kir. gazdasági főfelügyelőkké a VI. fizetési osztályba nevezte ki; vitéz Takács Gyulának az V. fizetési osztály jellegét, Nyíry Károlynak és Forster Istvánnak a m. kir. gazdasági főfelügyelői címet és a VI. fizetési osztály jellegét, vitéz Ottó Ernőnek és Paczár Géza dr.-nak a m. kir. gazdasági főfelügyelői címet, Szilberth Gusztávnak és vitéz Horváth Jánosnak a VII. fizetési osztály jellegét, Gajdócsy Nándornak és Bornemisza László bárónak a VIII. fizetési osztály jellegét adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Szuzinkó Gabort és Neoy Ferdinánd dr.-t a VII. fizetési osztályba sorolt m. kir. gazdasági felügyelőkké, Zsigmond Istvánt, v. Sáfary Győzét a VIII. fizetési osztályba sorolt m. kir. gazdasági felügyelőkké, Thiringer Lászlót a VIII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági felügyelővé, Földár Ferencet, Ertsey Pált, Sipos Gábor dr.-t, Taly Bélát, Nyíredy Jenőt, Gerby Györgyöt és Ujvárnoky Lehel a VIII. fizetési osztályba m. kir. gazdasági felügyelőkké, Kerék József dr.-t, Jánossy Andor dr.-t, Spilka Imrét, Székly-Hannay Istvánt, Iszaki László dr.-t, Bolnagy Antal dr.-t, Horváth Gábor Jánost, Váth Miklóst, Nádudvary Sándort, Molnár Józsefet, Sperlagh Elemert, Mondák Sándort, Csengery Tibort, vitéz Kondes Dezsőt, Páncsós Pált, Vajda Istvánt, Hordóssy Lajos dr.-t, Bakó Istvánt, Kemény Józsefet, Farkas Tivadár dr.-t, Nendrich Tamást, Nenák Józsefet,

BIZTOSÍTSÁ IDŐBEN

TAVASZI NITROGÉN MŰTRÁGYA-SZÜKSÉGLETÉT!

PÉTI SÓ 17%. N. MÉSZALÉTRON 15.5%. N. KÉNSAVAS AMMONIÁK 20.5%. N.

PÉTI NITROGÉN MŰVEK RT., BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 21.

Közl...
1941/5
91-92

Kristóffy László dr.-t, Dessewffy Istvánt, Csomor Barnabást, Péntes Józsefet és Bukacs Imrét a IX. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági felügyelőkké, Telbisz Károlyt, Portmayer Tivadart, Heins Ferencet, Csonka Istvánt, Novák Dezsőt, Novák Károlyt, Kvaszinger Jenőt, Poppel Józsefet, Kerekes Györgyöt, Szabó Miklóst, Walther Nándort, Monostory Lászlót, Zeöld Lászlót, György István dr.-t, Rudnyánszky Antalt, Szathmáry Ákóst, Thuránszky Attilát, Buzás Andort, Inesz Ferencet, Kádár Zoltánt, Magyar-Beck Vladimir dr.-t, Kraus Tibort, Gaál Eieket, Csák Zoltánt, Mikolás Gábot, Szabó Bélát, Szulc Lászlót, Havár Lászlót, Blazsercz Lajost és Boldisár Lászlót a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági segédfelügyelőkké, Bakó Jánost, Korényi Lászlót, Valkovits Gábot, Harsányi Miklóst, Nyerges Aladárt, Maltissich Gusztávot, Zöld Jánost, Laca Bélát, Weress Józsefet, Török Imrét, Holl Jenőt, Buray Sándort, Kiss Lajost, Zselécs Györgyöt, Maurer Gézát, Marossy Imrét, Maktáry Bélát, Jacobey-Lotz Andrást, Sedon Lászlót, Pintér Gábot, Szentgyörgyi Sámuel, Babochoy Lászlót, Martos Gézát, Schmidt Kálmánt, Rogó Istvánt, Rokop Gyulát, Juricsky Pált és Hadadi Lászlót 1941. évi január 1-i hatállyal ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokokká, Wesely Rezsőt és Neubauer Elemert ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokokká nevezte ki.

A földművelésügyi miniszter elöljáró hivatalában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Vasváry Kálmán dr.-t miniszteri osztálytanácsosá nevezte ki, vitéz Mátyás Elek dr.-nak a m. kir. telepítésügyi I. osztály főfelügyelői címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Birtó Tibort, Nizsánszky Józsefet, Prepeliczay Jenőt II. osztályú m. kir. telepítésügyi főfelügyelőkké, Kovrig János dr.-t m. kir. telepítésügyi tanácsosá a VII. fizetési osztályba, Székely Ernő dr.-t és László Lászlót m. kir. telepítésügyi felügyelőkké, Szabó Jenő dr.-t m. kir. telepítésügyi ügyészé, Tarczy Zoltán dr.-t m. kir. telepítésügyi felügyelővé, Hill Béla dr.-t m. kir. telepítésügyi titkárrá, Antal Józsefet és Kemezei Ferencet m. kir. telepítésügyi felügyelőkké, Balogh Elek ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi felügyelővé a VIII. fizetési osztályba, Polgár Emil dr.-t m. kir. telepítésügyi felügyelővé, Kanta Ferenc dr.-t, Jékely Endre dr.-t és Silyester Domokos dr.-t m. kir. telepítésügyi segédtitkárokká, Benkő Bélát, Nagy János dr.-t, Kosári Oszkárt, Hajas József dr.-t, Szekeres Lászlót, Valkónyi Sándort és Cserki Gyulát m. kir. telepítésügyi felügyelőkké, Barnabás Bélát ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi felügyelővé a IX. fizetési osztályba, Debreczy Béla dr.-t, Magyar Attila dr.-t, Tasnádi Béla dr.-t, Borsányi Ádám dr.-t, Makai Tibor dr.-t, Kovács László dr.-t, Zalay János dr.-t és Zabráczy Olivér dr.-t, továbbá Tasnádi László dr.-t ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi fogalmazókká a X. fizetési osztályba nevezte ki.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. gazdasági munkáügyi felügyelői tiszti személyzet létszámában vitéz Ghyey Bélát a VIII. fizetési osztályba sorolt m. kir. gazdasági munkáügyi felügyelővé, Török Endrét, Balla Sándort, Topál Imre dr.-t a IX. fizetési osztályba m. kir. gazdasági munkáügyi felügyelőkké, Schult Józsefet, Förgacs Ferencet, Darnas Arthurt, Kovács Ernő dr.-t, Murányi (de Moder) Zoltán dr.-t és Fleischmann Rudolft a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági munkáügyi segédfelügyelővé nevezte ki.

Az állami mezőgazdasági birtokok gazdasági tisztviselőinek létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére vitéz Ady Jánosnak a m. kir. jászágófelügyelői címet és jellegű, Vasváry Sándornak a m. kir. gazdasági főintézői címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Keresztény Gyulát a VII. fizetési osztályba m. kir. jászágófelügyelővé, Szilágyi Elemert, vitéz Ady Jánost, Morgó Jenő dr.-t, Oszboch Ant. II. a VIII. fizetési osztályba m. kir. gazdasági főintézőkké, Virágos Mihályt és Haunmberg Gézát a IX. fizetési osztályba m. kir. gazdasági főintézőkké, Regös Ferencet m. kir. gazdasági gyakornokká nevezte ki.

A m. kir. állatorvosi tiszti személyzet létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Kiszely Miklóst m. kir. állategészségügyi főtanácsosá, Szébenyi János dr.-t, Ors Kálmánt, Lehoczky Zoltán dr.-t és Janosó Sándort m. kir. állategészségügyi tanácsosokká nevezte ki; Marcsi Árpád dr.-nak a m. kir. állategészségügyi főtanácsosi címet és jellegű, Halász Ferenc dr.-nak, Hetényi Dezsőnek és Magyar Mihálynak a m. kir. állategészségügyi tanácsosi címet és jellegű, Sipos Gyula dr.-nak, Sziráky Géza dr.-nak, Tóth Istvánnak, Pozsonyi Miklós dr.-nak és Medveczky Zsigmond dr.-nak a VII. fizetési osztályba jellegű, Tóth Mihály dr.-nak és Komjáthy Árpád dr.-nak a m. kir. főállatorvosi címet és a VIII. fizetési osztályba jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Lázár Jenő dr.-t, Göres Sándor dr.-t, vitéz Vaday Ferenc dr.-t, Sályi Gyula dr.-t, Prellnhoffer Zoltán dr.-t, Bérczy Lajos dr.-t, Jászberényi Antalt, Fodor Donát dr.-t és Áts Kálmánt VII. fizetési osztályba sorolt m. kir. főállatorvosokká, Bótesházy Kálmán dr.-t, Szilvássy László dr.-t, Fésüs Géza dr.-t, Neszmélyi László dr.-t, Orosz Dániel dr.-t, Csizmazia Ferencet, Bohus Béla dr.-t, Kiss József dr.-t, Lenárd Imre dr.-t, Muraközy Józsefet, Kiss Sándort, Baghy István dr.-t és Tóth Andrást VIII. fizetési osztályba sorolt m. kir. főállatorvosokká, Póányi Bélát, Székely Antalt dr.-t, Vinkó István dr.-t, Gippert László dr.-t, Döhrmann Henrik dr.-t, Kőrösi Gyula dr.-t, Juhász Miklós dr.-t, Papp Gyula dr.-t, Rottler Gyula dr.-t, Posgay Ernő dr.-t, Andor Ernő dr.-t és Szabó Béla dr.-t IX. fizetési osztályba sorolt m. kir. állatorvosokká, Mihálovics Bélát, Silitnyeky László dr.-t, Tamás Aladár dr.-t, Marezl István dr.-t, Donján Ferenc dr.-t, Tiboldi Béla dr.-t, Fries László dr.-t, Kárnik Tibor dr.-t és Haider Ákos dr.-t X. fizetési osztályba sorolt m. kir. állatorvosokká, Zsemlye Gyula dr.-t, Szécsényi László dr.-t és Sziládek Ferenc dr.-t X. fizetési osztályba sorolt ideiglenes minőségű m. kir. állatorvosokká nevezte ki.

A utazási szolgálat mérnöki személyzetének létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Lutsa Bélát, Tavay Lajost és Fritsch Kálmánt miniszteri tanácsosokká, Baka Gézát, Povarsky Pált és Kun Lászlót miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki; Puszkás Rezsőnek a miniszteri tanácsosi címet és jellegű, Galambos Jenőnek, Berzsenyi Alfréd Györgynek, Dévény Istvánnak,

Tóry Kálmánnak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegű, Linwachter József dr.-nak, Wonke Józsefnek, Mantuano Józsefnek, Molnár Endrénének és Weimann Bélának a kir. műszaki tanácsosi címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Serf Egyedét, Bogya Kálmánt, Marek Lászlót, Goda Lászlót, Rubinek Tibort, ifj. Tóth Jánost, Liptay Kálmán dr.-t, Zorkóczy Zoltánt, Berendy Jánost kir. műszaki tanácsosokká, vitéz Lapray Géza dr.-t, Kövessy Gábot, Kontár Györgyöt, Klász Bélát, Zolyomi Jánost, Siklósi Szabolcsot, Bogárdi Jánost, Posewiltz Guidó dr.-t, Zoltáni K. Gézát, Babos Zoltánt, ifj. Maurer Gyulát, Szerdahelyi Öbönt, Ádám Ferencet, Major Ernőt, Zoltán Bélát kir. főmérnökökké, továbbá Elsner Lászlót, Schlegel Oszkárt, Székács Lászlót, Bórcz Andrást, Klier Alajos, Mayer Lászlót, Kalona Istvánt, Dezsényi Lászlót, Károlyi Zoltánt, Lengyel Istvánt, Zboray Károlyt, Szanyi Istvánt, Mispál Istvánt, Selényi Pált, ifj. Csermák Kálmánt, ifj. Hegedűs Kálmánt, Mosonyi Emilt, Bagyari Bélát, Lilasi Jenőt és Erg Istvánt kir. mérnökökké, végül Zánk Kálmánt, Kovács Ivánt, Binayei Istvánt, Pásztor Gézát, Nyiredy Richárdot, Jákó Miklóst, Lieber Imrét, Bótor Imrét, Fabinyi Emilt, Kemény Lászlót, Dóssy Imrét, Nagy Györgyöt, Paphalmy Györgyöt, Alföldy Györgyöt, Mátyás Istvánt, Kovács Lászlót, Weszméty Ferencet, Komlóssy Lászlót, Molnár Ferencet, Záhonyi Győzőt, Fóris Gyulát, Richter Józsefet, Kuster Tibort kir. segédmérnökökké nevezte ki.

A m. kir. erdőmérnök személyzet létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Molcsány Gábot miniszteri osztályfőnökké, vitéz Marsóy Ferencet, vitéz Tóth Lászlót, Surjánok Kálmánt és Maróthy Emilt miniszteri tanácsosokká, Krassay Ágostont, Matyasovszky Emilt, Kálmán Bélát, vitéz Simonkay Gyulát, Ebergényi Semut, Nagy Zoltánt, Csernelyi Károlyt, Hulay Aladárt, Marschall Ernő bárót, Hajdu Gyulát, Hajdu Jánost, vitéz Szilágyi-Issay Lajost, Braduzsari Zoltánt és Salur Gyulát m. kir. főerdőtanácsosokká nevezte ki; Véló Gyulának a miniszteri tanácsosi címet, Kőrösi Jánosnak, György Jenőnek és Kovács Jenőnek a m. kir. főerdőtanácsosi címet és jellegű, Papp Jenőnek, Lotterhof Mártonnak, Tarczy Pálnak és Partos Gyulának a m. kir. főerdőtanácsosi címet, vitéz Kristóffy Gyulának és Olas Jánosnak a m. kir. erdőtanácsosi címet és jellegű, Galambos Józsefnek, Zsámbor Zoltán Pálnak, vitéz Lukács Károlynak és Tóth Bódognak a m. kir. erdőtanácsosi címet, Placzer Istvánnak, Póh Antalnak és Rakásy Károlynak a m. kir. főerdőtanácsosi címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Schery Károlyt, Urbányi Jenőt, Nádor Istvánt, Deresényi Istvánt, Luncz Géza dr.-t, Csernay Antalt, Diák Ödönt, Horváth Rezsőt, Beakovits Károlyt, Balduczy Istvánt, Jónyi Ferencet, Fodor Gyulát, Cseke Lajost, vitéz Héder Istvánt, Rabó Gyulát, Velics Gyulát, Nádai Dénest, Glack Gézát, Gaál Imrét és Heiner Jánost a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká, Holbay Miklóst, Jákó Jenőt, Orbán Lászlót, Márkosi Bélát, Verőczy Sándort, Kiss Aladárt, Kampul Ivánt, Kósa Gyulát, Kertész Istvánt, vitéz Borsay Ferencet, Széles Istvánt, Récz Józsefet, Gerencsér Istvánt, Kriespály Viktort, Egy Károlyt, Zoltán Jánost, Baracsi Lajos dr.-t, Földes Károly dr.-t, Maczkó Istvánt és Fülöp Zoltánt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőtanácsosokká, Csermely Lászlót, Nagy Lászlót, Bacsinzky Andrást, Vaszacsk Tivadart, Hercegy Jánost, Kovács Istvánt, Szigárdó Zoltánt, vitéz Takács Ferencet, Gelleri Gézát, Bartha Lajost, Terényi Józsefet, Slefáts Istvánt, Suhagya Károlyt, Kerkapoly Gézát, Pammer Dezsőt, Boios Mihályt, Huszár Károlyt, Gpurnathy Endrét, Szügyi Gyulát, Masztics Miklóst, Sima Antalt, Moyses Ferencet és Kállay Árpádot a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, Kálnó Gábot és Solt Hugót a X. fizetési osztályba m. kir. segédmérnökökké, Szantogh Ferencet, Kovács Lajost, Rohosy Somát, vitéz Telgérthy Jenőt, Magyar Pál dr.-t, Jankovits Rezsőt, Rőzei Gézát, Borosszky Pált, Selmeczy Mihályt, Komán Bélát, Erdődy Miklóst, Molnár Antalt, Kőnczy Árpádot, Ferenczy Ferencet, Apáti Lászlót, Forster Imre dr.-t, Polgár Árpádot, Horváth Arvédet, Burdás Jánost és Trauer Ervin dr.-t a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká, vitéz Botvay Károly dr.-t, Kovács Ernő dr.-t, Szilágyi Ferencet, Serpély Sándort, Balogh Sándort, Heidecker Antalt, Tainafői Józsefet, Szabó Gézát, Dolensky Károlyt, Rózsabegy Antalt, Kutasy Viktort, Krippel Tibort, Mestyanek Istvánt, Bánky Gyulát, vitéz Turay Elemert, Ifjász Ervin dr.-t, vitéz Sónay Gézát, Nagy Dezsőt, Földváry László dr.-t, Szalay Rezsőt, Baróth Bélát, Rimler Lászlót, Szentistvány Aladárt, vitéz Bárdossy Lászlót, Jellachich Lászlót, Lukács Nándort, Kanyó Istvánt, Szabó Mihályt és Galambos Gáspárt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőtanácsosokká, Vermes Imrét, Szigethy Bélát, Mitró Sándort, Iszák Emánuel, Földi Antalt, Zloczyk Nezsztort, Zjabkin Andrást, Jaczkovits Pétert, Tofalvy Miklóst, Csizsár Imrét, Zsirai Gyulát, Kuzsi Istvánt, Matolcsy Andort, Cselényi Lászlót, Dobóth Aladárt, Kovács Nagy Zsigmondot, Vámosi Ferencet, Kőröskényi Bélát, Szilas Gézát, Ladányi Bélát, Pápay Domokost, Urbik Gyulát, Csabán Istvánt, Palotay Istvánt, Gerlai Arnold dr.-t, Kléz Károlyt, Zsirai Mihályt, Kovács Árpádot, Gerehizi Károlyt, Seréghy Lajost, Takács Jenőt, Bárdó Adólf dr.-t, Pogácsás Istvánt, Pelri Jánost, Párnai Attilát, Kemény Lajost, Fehér Jenőt, Béky Albertet, Szokoly Károlyt, vitéz Faragó Endrét, Samu Istvánt, Wagner Gyulát, vitéz Balogh Elekét, Jerem Jánost, André Bélát, Rajnis Bélát és Mészáros Kálmánt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, végül Gabló Jánost, ifj. Paulgyk Józsefet, Solt Pált, Sederényi Ferencet, Mikecári Tivadart, Nemky Ernőt, Szentkúti Ferencet, Cseke Lászlót, Zádor Alfrédet, Tomka Lászlót, Bál Sándort, Szabó Ferencet, Várnai Tivadart, Juriss Lászlót, Szivák Istvánt, Várkonyi Lászlót, Borinók Istvánt, Boehery Dénest, Karner Kálmánt, Maróthy Lászlót, Túske Józsefet, Köllér Gyulát, Szabó Györgyöt, Fekete Gyulát, Magyar János dr.-t, Bakay Lászlót, Híjj Jánost, Lorkai Jánost, Reisz Ferencet, Dobó Jenőt, Ferenczy Bélát, Róth Gyulát, Neuwirth Jánost, Szeremlei Zoltánt, Nagy Andort, Szilas Károlyt, Szilágyi Elekét, Szedzerjei Ákóst, Füst Elemert, Csorás Miklóst, Munkácsy Zoltánt, Roller Kálmánt, Lukácsy Pétert, Gereben Jánost, Láng Lászlót, Tihanyi Lajost, Tuskó Ferencet, Bolos Ernőt, Sárkány Jenőt, Vasvári Lászlót, Blazsek Istvánt, Véssey Róbertet, Bálabányosi Ernőt, Árkosi Gyulát, Sass Barnát, Dalle Bertelant, Kurr Frigvest, Berényi Ödönt, Dreisziger Gyulát, Pfandler Mihályt, Zakariás Andrást, ifj.

Riedl Gyulát, Niszler Józsefet, Benedek Attilát, Danis Jánost, Thurner Bélát, Szerény Györgyöt, Palkó Lászlót, Mátyás Vilmost és Ruff Istvánt a X. fizetési osztályba m. kir. segéd-erdőtanácsosokká nevezte ki.

A kertészeti szak létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Kovács Ferencnek a m. kir. kertészeti felügyelői címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Járny Gyulát és Kránicz Józsefet m. kir. kertészeti felügyelővé, Hoppe Imrét, Kriszta Ferencet, ifj. Gergely Istvánt m. kir. kertészeti főintézővé, ifj. Velich Sándort, Mészáros Józsefet, Domokos Jánost, Gulácsy Bélát m. kir. kertészeti intézővé, Ferke Andrást, Mezey Zoltánt, Somos Andrást, Balogh Vilmost és Dobos Lajost m. kir. kertészeti segédintézővé, s végül Kuthy Antalt, Ottlik Pált, Nádasi Mihályt és Nagy Sándort m. kir. kertészeti gyakornokokká nevezte ki.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. szőlészeti és borászati tiszti személyzet létszámában Birtó Károlyt a VIII. fizetési osztályba sorolt m. kir. szőlészeti és borászati felügyelővé, Maszászky Bélát a IX. fizetési osztályba sorolt m. kir. szőlészeti és borászati felügyelővé, Sólalmay Imrét a X. fizetési osztályba sorolt m. kir. szőlészeti és borászati segédfelügyelővé, Borsós Sándort m. kir. szőlészeti és borászati gyakornokká, Junkert Jenőt a IX. fizetési osztályba sorolt m. kir. állami pinccellenőrre nevezte ki.

A mérnöki szak létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Valtó Árpádot országos m. kir. mérnöki főfelügyelővé a VI. fizetési osztályba, a helyintézési személyzet létszámában Fent Istvánt és Hertelendy Gyulát m. kir. helyintézési főfelügyelőkké a VI. fizetési osztályba nevezte ki. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Jaeger Lajost és Szabó Károlyt m. kir. helyintézési főfelügyelővé, Csender Györgyöt, Tóth Lászlót és Karkos Emilt m. kir. helyintézési főfelügyelőhelyettesé, Mandács Jánost, Bányai Endrét és Lakatos Vincét m. kir. helyintézési felügyelőkké, Kovács Kálmánt és Plucsek Nándort, Jászberényi Józsefet és Szócs Józsefet m. kir. helyintézési főintézőkké, végül Nagy Lajost, Kenéz Kálmánt, Dobos Györgyöt és Kardos Károlyt m. kir. helyintézési intézőkké nevezte ki.

Az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet fogalmazási tisztségviselői létszámában a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Jóna Béla dr.-nak az igazgatói címet és jellegű adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter Baecsky Lajos dr.-t ideiglenes minőségű OMBI fogalmazógyakornokká nevezte ki.

A visszacsatolt erdélyi és keleti részek lótenyésztése és annak bekapcsolása az anyaország lótenyésztésébe. *)

Irta: Odeseleki Béla herceg.

Midőn az OMGE megfeszített felszólításának eleget tesznek és itt az erdélyi adatok alapján Erdély lótenyésztési kérdéseiről rövid képet adok, hálás köszönetemet fejezem ki az OMGE-nek, hogy ezt számomra lehetővé tette.

A kiküldött menésári tisztek jelentései, valamint Erdélyben szerzett saját tapasztalataimból egyelőre csak egy hozzávetőleges képpint van Erdély lótenyésztéséről. Sajnos, az idő rövidsége és a nehéz közlekedési viszonyok, valamint az impériumváltozás folytán előállt átmeneti helyzet lehetetlenné tette azt, hogy teljesen tiszta képet nyújthassak az erdélyi lótenyésztési viszonyairól. Erre csak egy későbbi időpontban, talán csak a nyár beálltával kerülhet sor.

Megkísértem azonban, hogy az eddigi értesülések és tapasztalatok szerint lehetőleg összefüggő képet adjak előrebocsátva, hogy egy későbbi időpontban a ma előadottakkal szemben változásokat fogunk észlelni.

Ma úgy látszik, hogy a régi híres erdélyi menések nagyrésze feloszlott, vagy 10-8, illetve 6 kanéara csökkent. Ennek legfőbb oka a román földreform volt, amelynek folytán a tenyésztőknek nem maradt elegendő terület ahhoz, hogy abból még meneslegletre is kihatolhassanak. Másrészt az értékesítési nehézségek is hozzájárultak az erdélyi menések összegyűléséhez. Mostani megállapításom szerint nagyon értékes Bánffy Miklós bonchidai menése; Bethlen Béla, Teleki Béla és Károly s néhány más birtokosnak kezén van olyan kancaanyag, amely reményt nyújthat esetleg arra, hogy menések az erdélyi magánmenések régi hírnevét visszacserezhetik.

Kiszágotenyésztők. Ilyen nagy területen egységes kialakult tenyésztésről nehéz beszélni, részben azért, mert a román fedezetelési eljárás nem módította elő az egységes tenyésztést, részben mert a völgyeket övező hegyekben másfajta ló tenyésztése kívánatos, mint magukban a völgyekben, ahol fejlett földművelés van. De nem segítheti elő a célirányos tenyésztést az sem, hogy rengeteg magánmen van, amelynek tekintélyes része megtűrt, de nem engedélyezve volt, ami szerintem helytelen takarékoságot jelent. Például Szolnok-Doboka északkeleti részén és Beszterce-Naszód északkeleti részén, amely terület a magasabb hegyek lábánál fekszik, rendkívül vegyes lóállományt találtam. Elkezdve a huzul lófélt és annak más lóval való mindenféle keveredésétől egészen az alföldi selejtűnek elmaradt kérésikójáig.

*) Az OMGE lótenyésztési bizottságának 1940 december 16-án tartott gyűlésén elhangzott előadás.

A-
%. N.
21.

Hosszú és célirányos munkát igényel itt a loány megjavítása, különösen nehéz lesz azért, mert a terület közvetlen határos egészen más jellegű vidékkel, amely megint egy szigetet képez csak és amelynek területe az alföldi Nonius-, vagy nehéz Furioso-nak is megfelelne, de kis sziget lévén, nem akadályozható meg az átszivárgás.

A trianoni Magyarország területén a tapasztalat azt mutatja, hogy a kis tenyészkörletek nem válnak be, éppen a ki- és beszivárgás végett, amelyet a gyakorlatban semmiféle intézkedéssel sem lehet teljesen megakadályozni.

Hasonlóan látszik a helyzet a Székelyföldön is, ahol a havasok alján lévő faluk gazdáinak más kívánalmak vannak a lovakkal szemben, mint a szélesebb völgyek termékeny lapályaiiban lévő mezőgazdaságok gazdáinak. Mindenesetre igyekezni kell lehetőleg minden követelményt kielégíteni. En bízom benne, hogy a loányező gazdák felvilágosításával és a loányező bizottságok segítségével ez idővel sikerülni fog.

Sajnos, a loállomány igen szomorú állapotban van. Részben a hónapokon át tartó katonai behívások által igénybevett lovak helyett, a néhány megmaradt ló, erejét meghaladó munkát végezve, túl volt erőltetve, részben amiről személyesen is meggyőződtem, a gazda megmaradt lovait szándékosan koplaltatta, hogy egy esetleges későbbi lóállításhoz, mint katonai szolgálatra alkalmatlant megtarthassa.

A kivonuláskor a román hadsereg a már hónapok óta igénybe vett lovakon kívül minden elérhető és még használható lovat is elvitt, hogy a visszavonuláskor az értékesebb tárgyakat székereken szállíthassa.

A bevonuló csapatokkal három méneskari tiszti ment a felszabaduló területekre: *Pettkó-Szandtner* ezredes, *Gyertyánffy* őrnagy és *Imrik* százados, akiknek az volt a feladatuk, hogy részben a visszahagyott állami tulajdon képező loányagot átvegyék, részben pedig a loányezési helyzetéről gyors és lehetőleg megbízható képet nyerjenek. Jelenleg három ménlepet állítottunk fel. Elsőt Szatmárnémetiben *Imrik* százados parancsnoksága alatt. Ennek a ménlepnél működési területe Máramaros megyének most visszacsatolt része, továbbá egész Szatmár megye és Szilágy megye. A második ménlepparancsnokságot *Alsózsukon* állítottuk fel. Parancsnok *Kátai* százados, működési területe: Kolozs megye, Szoinok-Doboka megye és Beszterce-Naszód megye. Ennek a két ménlepnél a szükséges istálló megvan. A harmadik ménlepparancsnokság Csíkszeredán van. Parancsnok *Gyertyánffy* őrnagy. Működési területe: Maros-Torda, Udvarhely, Csík és Háromszék vármegye. Ennek a ménlepnél még nincs végleges elhelyezése, úgy-hogy a ménnek egyenesen a fedeztetési állomásokra mennének ki, esetleg Zsukról, vagy Szatmárnémetiből.

Most áttértek a zsuki ménes kérdésre. A román uralom alatt az annakidején Mezőhegyesről elrabolt loányag nyert itt elhelyezést. Bár minden intézkedés megtörtént részünkről — a bevonuló csapatokkal együtt *Pettkó-Szandtner* Tibor méneskari ezredes ment Zsukra —, sajnos azonban már csak üres istállókat találtunk, a románok továbbvitték a régi mező-hegyesi lovakat. Ami a ménes területét illeti, az loányezésre kiváló, mondhatnám ideális terület, kb. 3800 magyar hold, amelyből 2300 magyar hold természetesen legelő és kaszáló ideális hegy-völgyes talajon. Ennél szebb terület loányezés céljaira alig képzelhető el. Az istállók megfelelőek és aránylag elég jókban is vannak. A visszavonuló románok úgy mint a legtöbb helyen, itt is minden megmozgatható tárgyat magukkal vitték, így természetesen a a birtok teljes felszerelését is mondhatnám az utolsó darabig, beleértve a kilincseket és a kályhaajtókat is. A kormány intézkedése folytán a közelmúltban a zsuki birtok a földművelésügyi kormány kezelésébe került és a loányezési főosztály kapta meg. Hogy ez mit jelent az erdélyi loányezés számára, azt talán az erdélyi loányezők tudják legjobban. Ha nehéz és fáradságos munka lesz is az erdélyi loányezést újra a régi színvonalra emelni, merem állítani, hogy Zsuk nélkül majdnem lehetetlennek látszana ez a feladat. A jelenlegi elgondolás, amely esetleg a szükséghez képest módosulhat az volna, hogy:

1. itt állítunk fel egy ménlepet, amely teljesen független a ménestől és a birtoktól;

2. felállítunk egy ménes- és birtokintézőseget, amelynek első és legfontosabb kötelessége lesz a kanca-akció lebonyolítása, amelyre később térek vissza. Ezenkívül tervbe van véve egy ménes felállítása.

Részletekbe egyelőre nehéz bocsátkozni, de úgy képelem a jövőt, hogy Zsuk lenne hivatva mindazt megtenni, amire Erdély loányezésének szüksége lesz. Tenyésztőknek segítségére lenni, amennyiben saját méneskörtől ottbent nem tudják felnevelni; az eladó értékes kancaanyagot megvásárolni, hogy az elkallódástól megvédjük azt, stb., stb. Az államfedező-mének kipróbálására igen kívánatosnak, sőt elengedhetetlenül szükségesnek látszik a régi zsuki falva életrekelése. Ha ez sikerülne a falkatársaságnak, úgy a birtok területe legnagyobb örömmel rendelkezésre állna, úgyszintén korlátlan számú mén is. Az állami ménnek kipróbálása legalább olyan szükséges és fontos, mint az apaállatoknak külem szerinti kiválasztása. A tapasztalat sokszor azt mutatja, hogy a legtetszősebb és lebilincselő külsejű mén nem mindig szívós és jó. Már pedig az ideális helyzet az volna, hogy minden, az országos loányezésbe kerülő mén legalább egyszer szakszerű és alapos próbának legyen alávetve.

Legyen szabad röviden vázolnom a közeljövő programját. A már említett három ménlepet felállítás után azoknak megfelelő ménekkel való ellátása. A ménnek tekintélyes része már ki van válogatva az anyaországban és most már csak a ménlepek jelentését várjuk, hogy mennyi és milyen fajta mén kerüljön le. Ebben a kérdésben semmi fennakadás sem lehet már és a kívánt időben pontosan helyen lesz minden mén. Egy bizonyos nehézség van a fedeztetési állomások felállításánál. Nem mindenhol található megfelelő istállót, különösen a szegényebb hegy-vidékeken.

Intézkedtünk, hogy azok a helyeken, ahol a közönség nem tud istállót rendelkezésre bocsátani, ott lépjenek a ménlepparancsnokok érintkezésbe a közeli földbirtokosokkal és kérjenek esetleg tőlük elhelyezést a mének részére, vagy pedig ajánljanak fel bérmeneket. A fedeztetési és bérdíjak megállapításánál feltétlenül az Erdélyi Magyar Gazdasági Egy-lettel egyetértésben kívánunk eljárni.

Ami a magánmének vizsgálatát, esetleges engedélyezését vagy kikerelését illeti, ebben a kérdésben egyelőre óvatossá kívánunk lenni. Célszerűbbnek látszik előbb bemutatni a mi ménanyagunkat és csak miután a loányező gazdáknak alkalmuk volt a ménállományt megtekinteni, fogjuk a ménvizsgálatokat egy későbbi időpontban megtartani.

A zsuki ménlepet ményagán kívül valószínűen a székelyföldi (csíkszeredai) ménlepet menjei is Zsukon lesznek összpontosítva, míg a szatmárnémeti ménlepet állománya Szatmárnémetiben lesz elhelyezve. Az előbbieken említett tettem a kancaakcióról. A földművelésügyi miniszter költségvetési beszédeben bejelentette, hogy 2000 kancát szándékozik a visszacsatolt keleti és erdélyi részek loányezéstől kizárni. A jelenlegi elgondolás szerint a kancák 2—3, esetleg több helyen lennének összpontosítva és kerülőnek a tenyésztők között kiosztásra. Ez a kiosztás az Erdélyi Magyar Gazdasági Egy-let kiállításba helyezett segítségével és támogatásával történik meg. A gazdáknak alkalmuk lesz előzően a kancaanyagot megtekinteni, a feltételek pedig ugyan-csak az EMGE-vel történt megbeszélés után lesznek megállapítva. Mind az ár, mind a feltételek igen méltányosak lesznek és a kötelezettségek sem lesznek súlyosak. A zsuki és csíkszeredai ménlepet területén kiosztásra kerülő kancák nagyobb része valószínűen Zsukon lesz összpontosítva. Mindenesetre egy cél lebeg a szemünk előtt: gyorsan és hathatósan, minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni a loányezést a visszacsatolt területeken.

Még néhány dolgot szeretnék megerősíteni. Amit itt mondom inkább az erdélyi tenyésztőknek szól, hiszen az anyaországi tenyésztők mindazt már az elmúlt évben hallották.

Törzskönyvelés. Tudom, hogy ebben a kérdésben, sajnos, nincs mindenki teljesen egy véleményen. Minden loányezéssel rendelkező országban szükség van törzskönyvelésre — azt hiszem ebben a kérdésben mindenki egyetért velem —, csak a keresztülvitei módjaira nézve vannak eltérő vélemények.

A központi törzskönyvelési bizottság 1939 szeptemberben kezdte meg hivatalos működését. Egyelőre talán állapítsuk meg azokat a kérdéseket, amelyekre nézve nézeteltérés nem lehet:

1. Törzskönyvelés szükségessége.
2. Lovat nem lehet centiméterrel osztályozni, sem pedig súly- vagy tejjhozam alapján, sőt pontozással is elképzelhető néha lehetetlen eredmény. Egy

kiváló öv-, szár- stb. mérettel rendelkező lónak az összhang és egyensúly hiánya egészen leronthatja a centiméter által kimutatott előnyöket. A helyes osztályozást csak olyan ember tudja elvégezni, aki egész életében lóval élt, azzal foglalkozott és tudja, hogy a jó pontokon kívül mi az, amit egy lónak meg lehet bocsájtani. Ezt hosszú gyakorlat és tapasztalat nélkül nem lehet. De vajjon hol lehet ilyen embereket kellő számban találni?

Felvetődött az a terv, hogy vármegyénként alakuljon ilyen törzskönyvelési bizottság. Erre nézve legyen szabad megállapítanom, hogy ez az alább felsorolt okokból egyelőre, hangsúlyozom, hogy egyelőre nem járható út számunkra. Tessék elképzelni, hogy egyszerre 39 vármegyében parancsszóra vagy önként jelentkezésből folyóan megalakulna ilyen bizottság. Tessék elképzelni, hogy hány különféle módon osztályozná a loányagot — hiszen honnan tudhatja az, aki holnap Sopron megyében törzskönyvel, hogy milyen loállomány van Szoinok vagy Hajdú vármegyében —, ahol életében talán sohasem volt. *Az eredmény ezeféle bírálat és egy óriási kaosz volna.*

Egyelőre az egyedül járható útnak egy központi törzskönyvelési bizottság felállítását látom, amely három tagból áll, akik a törzskönyvelés kezdetét megelőzően 1938-ban egész évben és 1939 nyarán együtt szereztek maguknak némi tapasztalatot az egyességes ménesek, továbbá állami ménesek és az összes ménlepek loányagának együttes átvizsgálásával. Mintegy 6000 lovat láttak.

Mikor a törzskönyvelés 1939 őszén megkezdődött, ez a három úr, aki közben a tapasztalatok alapján közös nevezőre került, egy-egy bizottság vezetője lett, amely bizottságokban résztvevő természetesen az illetékes ménlepparancsnok, továbbá még egy úr — aki azután egy bizonyos tapasztalat után, mint egy újabb bizottság vezetője szerepelhet, vagy szerepel is. Ilyen módon vált lehetővé az, hogy ez a hat úr már országos viszonylatban is el tudja majd bírálni a loányagot, nem pedig kizárólag helyi viszonylatban.

Sajnos, 1939 szeptember óta a többszöri mozgósítás késleltette a munkát, de így is merem állítani rendes körülmények között 1941 májusban ott leszünk, hogy az egész anyaország törzskönyvelve lesz — a kanizsai és hajai ménlepet körzetének kivételével. Viszont a két fentnevezett telep 1941 decemberig elkészül, de ezzel párhuzamosan az 1941-ben ősszel már a többi ménlepen a hároméves kancák törzskönyvelése is folytatódhatik. A visszacsatolt keleti és erdélyi részek törzskönyvelése előreláthatóan már az 1941. év őszén szintén elkészülhet.

Az elmondottakban vázoltam azt az utat, amelyen haladunk — nem állítom, hogy kisebb-nagyobb hibák nem csúsznak be itt-ott —, de egyelőre nem találtam jobb utat a célunk elérésére.

Nagyon szívesen látánám, ha az ország loányezéstől körülbelül javaslatokat kapnék erre a kérdésre nézve — feltétlenül megfontolás tárgyává tennék elgondolásukat —, amennyiben, javaslatuk az általunk megkezdett módszernél alkalmasabbnak látszanék —, hiszen nem a loányezéstől ellen, hanem velük karöltve és az ő érdekében kívánunk eljárni.

A fődolog, hogy a törzskönyvelésben semmiféle protekció ne lehessen. Itt nem lehet arról szó, hogy egy értékes tenyésztőnek egyéb loányezési érdemeiért kedvezni kívánunk, vagy elmozdítást gyakorolunk. Itt nem a tenyésztő lesz kiemelve, de kancája lesz bírálva.

Elismerem, hogy az ideális helyzet az volna, ha az egész országban vármegyei loányező egyesületek végeznék el a törzskönyvelést egy-egy központi szerv közreműködésével, de ez csak idők folyamán alakulhat ki és csak abban az esetben, ha a megyei bizottságokban olyanok foglalnak helyet, akik a lovat országos viszonylatban is meg tudják bírálni, nem pedig csak helyi szemszögből nézve.

A legnagyobb nehézség ott van, hogy természetesen a tudás és tapasztalatot kívül olyanokra van szükségünk, akiknek idejük van erre — ez nagy szó! Ez azt jelenti a központi törzskönyvelési bizottságban, hogy október 1-től május 1-éig legalább négyszer hetenként reggeltől estig kell dolgozni és küzdeniök a rossz vasúti összeköttetésekkel — kilométereket és kilométereket előfogaton kell megtenniök járhatatlan utakon hóban és esőben és a sötétség beálltakor vízesen és átfázva kényelmetlen szálláson tölteni az éjszakát, hogy másnap korán reggel újból megkezdjék a munkát. Ide csak szenvedélyes löserető ember,

MAGYAR MEZOGAZDÁK ALLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag felállításával és beszerzésével, hitelesítési hitelek nyújtásával.

Gazdálkodásainak intézmény. Mindennemű állatállományt legelőnyekben lebonyolítunk. Meghívásra szakértőket a helyszíre küldjük.

ALLATSZÁLLITMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú és juboknál: Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknél: Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

mondhatnám lóbolond való, akinek ezenkívül semmiféle más foglalkozása nem lehet. Ennek a fáradságos és fizikailag nehéz munkának elvégzésére csak olyan ember alkalmas, akinek a lóhoz való szeretete adja meg a szükséges erőt hozzá.

Kérdés, hogy a vármegyékben azok, akik erre rendkívül megfélemlenek, el tudnák-e látni ezt a terhes munkát, lenne-e erre idejük és el tudnák-e magukat egy-egy teendőiktől nyolc hónapra szakítani, vagy pedig néhány napi törzskönyvelés után kénytelenek volna egy-egy teendőik folytán abbahagyni a dolgot. A törzskönyvelésnél nem lehet időről-időre eljönni — nem lehet, hogy hetenkint vagy naponként másokból álljon a bizottság.

Ami magát a lovak törzskönyvelését illeti, tudom, hogy nem tökéletes az az elgondolás, hogy tisztán küllem szerint történik a bírálata a belső érték, tehetőség, szívósság tekintetbe vétele nélkül.

Nekem mindig az volt a nézetem, hogy a ló nem olajfesztemény, vagyis annak értéke a küllemen kívül teljesítményétől függ, természetesen a reá váró munkateljesítmény alapján, — de valahol meg kell kezdeni a dolgot.

Elkezdjük tehát a küllem elbírálásánál — mint az egyelőre egyedül megállapítható tényezőnél —, azután a kanca törzskönyvi lapjába bevezetésre kerül a csikó külleme is és az esetleges adatok a teljesítményekre nézve. Arra is gondot kell fordítanunk, hogy az egyes lófajtáknál a számukra kijelölt munkakörben történő teljesítményeket bíráljuk el. Itt különbség lehet olyan lovak között, amely elsősorban vadászló vagy pótló, a másik pedig elsősorban gazdasági ló.

Arra is el vagyunk készülvé, hogy sok olyan kanca, amely most II. osztályú minősítést kapott, talán jobb ivadékokat fog hozni, mint sok I. osztályúnak minősített kanca, de ez a tény a kancacsikónak bírálásánál fel lesz tüntetve.

A törzskönyvelés számtalan egyéb értéke között csak egyet akarok még felemlíteni: A menteláparancsnokoknak a törzskönyvelés folytán könnyen lesz módjában a legjobb minőségű és legjobb kancákkal párosítania s így elérhető az, hogy a legjobb egyedeknek egymással való párosítása folytán az ivadékoknál javulás várható.

Ahol nagyobb számban vannak I. osztályú törzskönyvelt kancák, ott a földművelésügyi minisztérium elsősorban a csikók felnevelését szolgáló csikótelegek létesítését kívánja. A cél az, hogy a kiscsorda csikója ugyanolyan módon legyen felnevelve, mint a nagytenyésztőé. Ez pedig a kiscsorda részére elérhetetlen dolog csikóteleg nélkül, különösen a késő őszi és téli hónapokban kénytelen csikóját sötét istállóban tartani, ami feltétlenül káros hatással van a csikó további fejlődésére. Örömmel jelentem be, hogy az elmúlt esztendőben nagyobb összeget használtunk fel csikótelegek létesítésére, mint bármely más előző esztendőben.

Tudom, hogy Erdély lótenyésztésének a régi színvonalra való felemelése nehéz és súlyos feladat, de semmiesetre sem reménytelen. Van egy körülmény, amely szerény nézetem szerint megokolta teszi optimizmusomat. Az erdélyi tenyésztőkkel való személyes érintkezéseim során olyan ragaszkodást tapasztaltam a lóhoz, olyan — mondhatnám — lángoló lószereket, amilyenre igazán nem voltam elkészülve. Ennél kellemesebb meglepetés nem érhetett volna, mert akár nagyobb tenyésztővel beszéltem, akár olyannal, aki a mostoha körülmények között csökkenteni volt kénytelen tenyésztését, akár pedig olyannal, aki kénytelen volt azt teljesen abbahagyni, mindenhol ugyanazt a kedvet és rendkívüli lószereket tapasztaltam. Értésülesem szerint ugyanez tapasztalható a kiscsorda tenyésztőknél is. Amíg ez a szeretet és ragaszkodás az országban ilyen fokban megvan, teljes bizalommal nézhetünk Erdély lótenyésztésének jövője elé, tudva azt, hogy a hivatalos tényezők minden tőlük telhető erővel támogatni kívánják ezt.

Az európai sertéspiacok áralakulása.

Az európai húspiacokon a háborús helyzet erős nyomai érezhetők. Az általános abraktakarmányhiányt sok országban még a rossz termés is súlyosbítja. Ez a helyzet az európai állatpácokon is érezhető. A szarvasmarhapiacokon szilárdak az árak és a háború első idejében általánosan jelentkező tömeges növekedéskorlátozás már csak egyes országokban észlelhető. A megfelelő szálastakarmányterülettel rendelkező országok szarvasmarhaállománya viszonylag kevesebbet csökkent. Bármilyen nagy szerepe is van a szarvasmarhák takarmányozásában a különféle abrakféleségeknek, mégis a széna játsza a legnagyobb szerepet. A sertésfenyésztés ezelszembefüggetlenebb a legelő nagyságától, de nagy mértékben igényli az emberi táplálkozásra is alkalmas terményeket. A súlyos takarmányhiányt tehát elsősorban a sertéspiacokat érintette.

Ha az európai országok sertéspiacainak árait az elmúlt évi árakkal az illető országok saját pénznemében összehasonlítjuk, az árak százalékos emelkedése igen érdekes képet nyújt.

Nehéz elősértés árak	100 kg-ként	1939 okt.	1940 okt.	emelkedés %
Bulgária	1800—	1955—	Leva	8-6
Dánia	180-5	223—	Kor.	23-5
Jugoszlávia	975—	1712-5	Dinár	75-6
Norvégia	175—	185—	Kor.	5-7
Magyarország	115—	160—	pengő	38-5
Olaszország	630—	730—	Lira	15-9
Románia	2650—	4962—	Lei	87-3
Svédország	95—	130—	Kor.	36-8
Svájc	178-5	216-5	Frank	21-3

A közölt táblázathoz a következőket kell hozzáfűzni: Bulgáriában a sertésárak a múlt évtől igen csekély mértékben emelkedtek. Ez az emelkedés sem volt fokozatos, hanem az év szeptemberében következett be, addig az árak szilárdak voltak. Ennek az a magyarázata, hogy a bolgárok négyéves terv alapján a sertésbirtalást főleg Németország számára végzik. Ez alapján 300,000 sertést fog Bulgária Németországba kiszállítani. A lakosság élelmézésére a csaknem 2 milliós marhaállomány és a 9 milliós juhállomány megfelelő fedezetet nyújt. Dániában, mióta a takarmánnyal el nem látható állatfeleslegeket levágták és konzervvételre dolgozták fel, az árak szilárdak. Norvégiában az áremelkedés azért olyan alacsony, mert a német „Preisdirektorat“, tekintettel arra, hogy Norvégia majdnem minden mezőgazdasági cikkből behozatalra szorul, minden erővel igyekszik a drágaságot megakadályozni. Olaszországban az áremelkedés mérsékelt voltát az magyarázza, hogy az elmúlt évben konzervgyárakat létesítettek, amelyek a hazai és külföldi vásárolt húsból nagy mennyiségeket dolgoztak fel és ezzel a hús mennyiséggel szabályozták a piacot. A sertések zsírja nem játszik nagyobb szerepet Olaszországban még a háború alatt sem, mert az ételaj megelégedő mennyiségben áll a lakosság rendelkezésére. Svédországban a takarmányhiány következtében a szarvasmarhaállomány jelentős részét konzervvételre dolgozták fel: az elmúlt év folyamán 150,000 marhát és 100,000 borjút vágtak le. A szarvasmarhák a kormány vásárolta meg, megfelelő magas áron. A tengeriháború következtében a halászat lehetősége is csökkent. A halhiányt részben marhahúskonzervvel pótolják. Svédországban szigorú ellenőrzéssel az előző évek hónapjaiban elfogyasztott sertés mennyiség kétharmada kerülhet csak levágásra. A házivágások tilosak és a sertésvámokat leszállították, remélve, hogy külföldről sikerül az által nagyobb mennyiségű sertést az országba behozni. Magyarország, Románia és Jugoszlávia aránylag nagy áremelkedést főleg az a körülmény igazolja, hogy ezekben az országokban a sertésárak az 1939. év őszén nyomottak voltak a nagy felhajtások következtében. Így ezekhez az árakhoz viszonyítva mutatnak nagyobb százalékos áremelkedést. Jugoszláviában és Romániában a mezőgazdasági termékek áremelkedése és ezzel kapcsolatban az általános drágulás sokkal nagyobb méretű volt, mint Magyarországon.

Amerikában az európai jelenségek fordítottja játszódott le ugyanez idő alatt. A kivitelre berendezkedett országok nem bírják tovább halmozni kiviteli terményeiket és kénytelenek azokat valamilyen módon a piacól eltávolítani, hogy az árakat ne nyomják. Az évenkénti sertésbirtalásról felülmaradó hatalmas kukoricafeleslegek Észak- és Dél-Amerikában a sertésárak csökkenését vonták maguk után. Így Chicagóban 1939 októbertől 1940 októberéig a könnyebb sertés ára 15%-ot esett. Dél-Amerika nagy áldozatokkal kivittl áron megvásárolja a kukoricát és gépek futására használja. Észak-Amerikában a kivitel megszüntetése nagy elkeseredést váltott ki a farmerek körében. Sok olyan gazdaság, amelyet igaerő nélkül hitelre vásárolt géppel és olajjal műveltek, csőd előtt áll. F. G.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL Felhívás.

Egyesületünk üzemi és számtartási osztálya felhívja mindazoknak a gazdáknak a figyelmét, akik januártól kezdődően rendszeres számtartást óhajtanak bevezetni gazdaságukba, vagy már meglévő számtartásuk alapján hiteles leltárra és mérlegre van szükségük adózás, jövedelemkimutatás, tisztli percent, társulajdonosok között való örökösödési, illetve árvaszéki elszámolás céljából, hogy erre vonatkozó elhatározásukat mielőbb közöljék az OMGE üzemi és számtartási osztályával (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.), hogy gazdátársaink kérésére a jelentkezés sorrendjében tudjuk a munkálzatokat elvégezni.

Egyúttal felhívjuk gazdátársaink figyelmét arra, hogy gyógyvénnyeket és fuvarleveleket küldjék be hozzánk felülvizsgálás céljából, mert az elmúlt évben is több mint négyezer pengő túlszámlást állapítottunk meg a beküldött gyógyvénnyeken és fuvarleveleken gazdátársaink javára.

Felhívjuk különösen a visszacsatolt felvidéki és erdélyi földbirtokosok és bérlők figyelmét arra, hogy üzemi és számtartási kérdésekben mielőbb forduljanak hozzánk. Üzemi és Számtartási Osztály.

Felhívás előfizetőinkhez.

Január 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjat a lapunk 52. számához csatolva

csékklapon (amely csakis előfizetés céljaira szolgál) mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Akik az előfizetési díjat idejében be nem küldik, azok részére a lap küldését megszüntetjük.

Az előfizetési díj megküldését ugyanazon a címen kérjük, mint amely címen a lap jár.

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 "
negyedévre	10 "
OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:	
egy évre	20 pengő
félévre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűlése.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte január 8-án tartott közgyűlésén elhangzott alelnöki megnyitó és a szövetkezet munkásságát ismertető beszámoló beszédét lapunk vezető cikkében közöljük és ugyanott méltatjuk az igazgatóság jelentését.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után az igazgatói jelentéshez és zárszámadásokhoz Teleki Béla gróf főispán, szövetkezeti tag szólt hozzá. A nagy érdeklődéssel halgatott beszédében rámutatott arra, hogy igazán van a jelentésnek abban, hogy a rendkívüli idők nagy súllyal nehezednek a gazdaságsadalom vállára. A magyar gazdaságsadalom összes intézményeivel együtt vállalja is ezt a kötelezettséget, azonban szükséges, hogy az agrár termelés érdekeinek a gazdasági politikában irányító szerepe legyen. A nagy tömegek megélhetése és szociális nyugalma az agrártermelés eredményeire van alapozva. A termelés mennyiségben, minőségben való fokozása csakis a tisztá haszon biztosításával érhető el. A szövetkezeti hálózatnak kiépítését nemcsak a termelés és értékesítés érdekei kívánják, hanem ez ma szociális érdek is, mert széles néprétegeket közvetlenül érint. Foglalkozott Teleki Béla gróf az igazgatósági jelentésnek azokkal a részleteivel is, amelyek arról tájékoztatnak, hogy főképpen az ipari hatalmasságok részéről még mindig erős ellenkezéssel találkozunk. Ezek még ma is szembehegyezkednek berendezkedésünk átállításával és a gazdaságsadalomnak azzal a természetes jogával, hogy saját szükségleteinek kielégítését saját szervei által végezhesse és követelhesse. Szükségesnek tartja, hogy ebben a kérdésben mezőgazdasági érdekképviseleteink illetékes helyen a sérelmek orvoslását kérjék.

A nagy tetszéssel fogadott igen érdekes hozzászólás után a közgyűlés egyhangúan elfogadta az igazgatóság jelentését, a zárszámadásokat és megadta a felmentést.

Ezután a közgyűlés megejtette a választásokat. A szövetkezet elnökévé újból Teleki Tibor grófot, alelnökké pedig Bernáth István dr.-t és Somssich Gyula gróf dr. vezérigazgatót, az igazgatóság tagjaivá Esterházy László herceget, Kállay Zoltán dr.-t, Kóós Mihály dr.-t, Lossonczy Istvánt, Lukács Bélát, Mayer Jánost, Mutschbacher Emil dr.-t, Somssich László grófot, Szomjas Lajos dr.-t, új igazgatósági tagokká pedig: Bély Kálmán grófot, csáki Geist Gáspárt, Telbisz Imre dr.-t, Teleki Béla grófot és Vay László bárót választották meg. A felügyelőbizottság elnöke Várady László dr., alelnöke: Szelezky Iván, tagjai: Ibrig Károly dr., Makay Pál, Rothmeyer Imre, Szontagh Antal dr. és Zboray Ferenc.

Péchy Tibor dr. Péchy Tibor dr. ny. földművelésügyi államtitkár 57 éves korában, január 7-én, Budapesten váratlanul meghalt. Péchy Tibor dr. csak nem régen vonult nyugalomba, mint földművelésügyi államtitkár, hogy a minisztériumban eltöltött három évtizedet meghaladó eredményes pályafutása után a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnél Magyarországot képviselje. Minisztériumi működésének javarésze a vám- és kereskedelem-politikai ügykörre esett. Több évig állott az ezzel foglalkozó osztály élén, majd mint a mezőgazdasági főosztály főnöke, továbbra is megtartotta ezeknek az ügyeknek a vezetését. A nemzetközi kereskedelmi és vámpolitikai tárgyalásokon alapos képzettségével és vámpolitikai ismereteivel számos eredményt ért el a mezőgazdasági érdekek képviseletében. Pályafutása során a gazdáközönség általános megbecsülésére tett szert, munkássága hivatalos helyről is több ízben részesült elismerésben. A gazdáközönség nagy részvétel bűcsüzik az agrár közélet általánosan tisztelt és becsült kiváló munkásától.

Ha'álozás. Nemes dedínal **Zsuffa Baldozics** Ernő szolnoki földbírókos, felsőházi tag, január 5-én elhunyt. Temetése nagy részvét mellett január 7-én volt Pusztamonostoron.

Hatszáz pengős pályadíj a fűszerpaprikatermelés és fogyasztás emeléeit szolgáló irodalmi munkára. **Wülscher Frigyes** dr., a Hangya alelnök-vezérigazgatója hatszáz pengős pályadíjat tűzött ki olyan irodalmi munka jutalmazására, amely a fűszerpaprika termelésének javítására és feldolgozására oktat, tanít, vagy pedig a fűszerpaprika fogyasztásának propagálására, illetve általában a fűszerpaprika termelés és fogyasztás népszerűsítésére szolgál. A pályadíjat a „Magyar Fűszerpaprikát Értékesítő Központi Szövetkezet” igazgatósága ítéli oda az elmúlt évben megjelent és a fenti célokat legjobban szolgáló irodalmi munka jutalmazására.

Gazdasági eselések gyógyszerellátása. Az 1907. évi XLV. t.-c. 28. §-a értelmében: „A gazda terhére a cseléd és családja részére szükséges gyógyszereket olyan módon kell rendelni és kiszolgáltatni, mint az Országos Betegpótlási Alap terhére”. Jelenleg közgyógyszerellátás- és szabályozásáról az 1932. évi 400. sz. népjóléti és munkaügyi miniszteri rendelet gondoskodik. E rendelet 4. §-a értelmében a következő gyógyszerek rendelhetők és szolgáltatathatók ki: 1. Azok a hivatalos gyógyszerek (és sebészeti kötözőszerek), amelyek az érvényben lévő magyar gyógyszerkönyvben fel vannak véve. 2. Azok a (nem hivatalos) gyógyszerek, gyógyszerkülönlegességek, tápszerek és szérumok, amelyek a rendelet I—III. a) mellékletében és az érvényben lévő hivatalos gyógyszerársszabás függelékében fel vannak sorolva, illetve amelynek rendelését a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter megengedte. Ízjavítókat csak gyermekeknek 12 éves korig lehet rendelni. A 6. § 5. bekezdése így intézkedik: „Ha az orvos olyan gyógyszert rendel, amely a 4. §-ban feltüntetve nincs, azt a gyógyszerésznek kiszolgáltatni — sörgős szükség esetét kivéve, amit az orvosnak a vényen kifejezetten fel kell tüntetni — nem szabad és ilyen gyógyszer megtérítését a községtől (jelen esetben a gazdától) nem követelheti”. A 6. bekezdés értelmében: „Amennyiben a vényen engedélyezett és nem engedélyezett gyógyszerek vannak felírva, a gyógyszerész a gyógyszert kiszolgáltathatja, de a nem engedélyezett gyógyszer árát a közgyógyszerellátás (jelen esetben a gazda) terhére fel nem számíthatja”. Ezért nagyon jól teszi minden gazdaság, ha gyógyszereszámláit havonként, vagy évenként felülvizsgálat végett rendszeresen beküldi az OMGE üzemi és számtartási osztályához (Budapest, Köztelek-utca 8.), mert évenként ezekre menő összegeket takarítunk meg ezáltal a hozzánk forduló gazdáknak.

Gazda mint terménykereskedő. Nehal **Szekács Elemér**, az OMGE volt alelnöke, a kiváló növény-nemesítő fia, **Szekács Ferenc** okleveles gazda Budapest, V., Kálmán-utca 22. alatti helyiségben terménynagykereskedő üzletet nyitott, valamennyi mezőgazdasági termény export-importjára, belföldi forgalmazására és mindenféle magvak bértermelésére. **Szekács Ferenc** hat évet töltött a Külkereskedelmi Hivatalnál mint csoportvezető a gabona, termény, hüvelyes-, olajos-magvak, őrlmények szakmájában és négy év óta a Budapesti Árutőzsde szakértőbizottságának tagja. Mint önálló kereskedő öhajlja apjától örökölt tradíciókkal a magyar gazdaságszolgálatot szolgálja.

Az áremelkedés aránya Jugoszláviában. A létminimum megállapítására vonatkozó jugoszláv statisztika szerint Belgrádban az év folyamán 1 kg liszt ára 4 dinárról 9 dinárra, vagyis 125%-kal emelkedett. Ugyanez idő alatt a vaj 33%-os drágulást mutat, amennyiben kilogrammja 45 dinárról 60 dinárra emelkedett. A sertéshús kg-ja 16 dinárról 26 dinárra drágult, vagyis 63%-os emelkedést mutat. A tej ára 3 dinárról 5 dinárra szökött fel literenként, vagyis az áremelkedése 67%. A ruházati cikkek és a fűtőanyag hasonló drágulást mutat. A statisztika szerint háromtagú család létminimuma középeurópai életigények alapján jelenleg 7869 dinár havonta.

A gyógynövénypiac árak. A gyógynövénypiac tájékoztató árai: édesgyökér páfrány gyökértörzse —55—60, fehérmálygyökér (hámozott) 1-50—1-60, fehérmálygyökér (hámozott, kockára vágott) 2-60—3-20, földibodzaggyökér —26—35, földibodzaggyökér (szellett) —35—40, gyermekláncgyökér (ősz ársása) 1-10—1-20, ibolyagyökér (Viola od.) 1-20—1-30, isfleggyökér (egész) —60—70, isfleggyökér (kockára vágott) 1-20—1-30, Kankalinggyökér 1-10—1-20, kálmogyókér hámozatlan —35—40, hámozott —65—70, lapagyökér —28—30, macskagyökérkékgyökér 1-10—1-30, nadálytögyökér —30—35, nadragolygyökér —80—1—, őrvénygyökér —50—55, pirostögyökér —55—70, sárga tőrncgyökér —80—1—, szappangyökér hámozatlan, szellett —50—55, hámozott szellett —85—90, vakarcs —20—24. Különfélék: anarozs 6-50—12—, babháj —18—22, borókabogyó —30—32, hengekéreg —45—50, cseresznyeszár —45—50, csipkebogyó, egész (csészelel és természetű nélkül) —80—1—, természetűrel együtt szedve —60—70, kézzel megelt 2-20—3—, géppel megelt (amennyiben eladható) 1-50—2—, mag —35—40, diókopáncs —25—30, fekete bodzaggyó —80—1—, fagyöngy —44—40, galagonyabogyó —50—55, izlandi zuzmó —55—60, kikericsmag 1-20—1-50, korpa, spóra (a növénynek károsítóhoz hasonló fűzrefélből utógéttel vagy dörzsöléssel kihullott sárgaszínű spóra) 8—10—, kukoricabajsusz —24—26, kökénybogyó

—50—55, kőrshogár 8—11—, nyárfaanyag —45—50, tölgymoha —50—36 pengő kg-kint.

Mezőgazdasági munkáskereslet és kiindulat. Az Országos Gazdasági Munkásvetítő Iroda nyilvántartása szerint a következő mezőgazdasági munkások keresnek elhelyezkedést: Horvát Sándor (Olád, Gróf Mikos János-utca 197. Vas vm.) mint ácsmester vagy kocsis elhelyezkedést keres. Fejes Imre (Podony, Újtelep, Heves vm.) mezőgazdasági munkára vagy ölfavágásra jelentkezik. Sándor Pál (Szeghalom, Hódos utca 1. sz.) 30 éves, nőtlen, református vallású, vinceiéri vagy kertészeti alkalmazást keres. Hegyi Antal (Nagylak, u. p. Somogyzentpál, Somogy vm.) erdőőri minőségben elhelyezkedést keres. Vitéz Antal Lajos (Budapest, Vas-utca 18. sz.) munkavezető, 60—80 koréveses kühikussal munkát keres. Vlaszák Doménkos (Nagymánya, Bars-Hent vm.) róm. kat. vallású, nős, gyermektelen munkáskereső négy polgári iskolai végzettséggel, magyar, szlovák és német nyelvtudással munkáskereső állást keres. Négy évig mint botosispán, egy évig mint munkáspáza volt alkalmazásban. Kerékgyártó Lajos (Cserepfa, Rákóczi-út 451., u. p. Bogács, Borsod vm.) 50—100 társával mezőgazdasági munkára szegődne. Szabó Sándor (Salköveskút, Vas vm.) mezőőri vagy vadőri, vagy gazdál minőségben elhelyezkedést keres. Szabó Ágoston (Bükkszentkereszt, Heves vm.) 70—80 társával sommás munkát vállal. — **Vincellért, kertmunkást keres** Barbert Albert, Ganztelep, Kárpát-utca 17. (Pestszent-lőríne mellett.)

IDŐJÁRÁS és ÉGHAJLAT.

Rovatvezető: **Réthy Antal** dr.

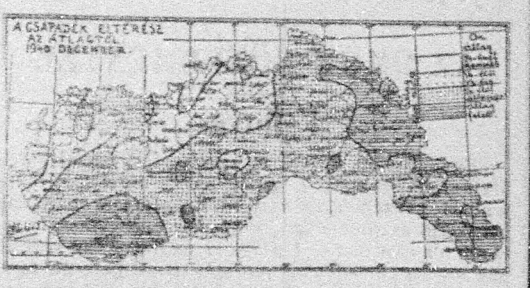
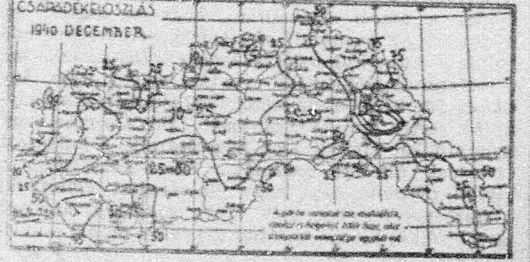
December időjárása.

— Visszapillantás az 1940. esztendőre. —
Írta: **Kulln István.**

Az 1940. évet jellemző szokatlan hó csapadék után az utolsó hónap, december az ország legnagyobb részén csapadéklámpnyal zárult. A hónap nagyobb részén erős hideg uralkodott.

A rendkívül enyhe november után december 1-én hirtelen teljes időjárás kösröntött be. A nappali hőmérséklet a hónap első hetében már több napon 1—2 fokkal, sőt 5-e körül a Tiszántúli és a Felvidéken 4—5 fokosra fagypontra maradt. December 7 után enyhülés következett a többféle mérték +5, +8 fokot a déli órákban. Majd fokozatosan ismét hidegre fordult az idő s 14-től 23-ig állandóan országsszerte téli napok voltak, vagyis a hőmérséklet soha sem emelkedett az olvadáspontis. Legerősebb hideg 14-től 23-ig volt. Ebben az időszakban az ország legnagyobb részén a déli órákban is —5, —8 fokos hideg uralkodott, sőt több napon az ország igen sok vidékén —10, —12, helyenként —13, —14 fokos hideg volt. A hónap utolsó napjaiban hirtelen enyhülés következett be s az utolsó két napon az ország legnagyobb részén az olvadáspont fölé emelkedett a hőmérséklet.

Az éjszakai lehűlés nagyjából ugyan erős volt. Már a hónap első harmadában egy pár éjjel az ország nagy részén —8, —10 fokig süllyedt a hőmérséklet, de az igazi kemény hideg a hónap közepén harmadában, különösen 14-e után lépett fel. A rendkívül hideg 29-ig tartott. Több éjjel országsszerte —10 fok alá, sőt az ország nagy részén —15 fok alá (20-e körül pedig mindenütt —15 fok alá) süllyedt a hőmérséklet, egyes országsszereken pedig, így főleg a Kis-Alföld, a Felvidék, a Tiszántúl és Erdély egy részén ismét —20, —22 fokig terjedt a lehűlés, a teljenti rétegekben pedig —25 fokos hideget is mértek. A 30-ára virradó éjjel országsszerten emelkedett a hőmérséklet s a hónap utolsó éjjelén sokfelé a fagypontra sem hullt le a levegő.

Gyakran lehet hallani idősebb emberektől, hogy régebben szörűbb telek voltak, mint mostanságban. Ha végignézük az elmúlt évtizedek időjárás feljegyzéseit, megállapíthatjuk, hogy ez az állítás megállja helyét, amennyiben a múlt század második felében a szigorú telek gyakoribbak voltak, mint ebben az évszázadban, különösen az erősen hideg decemberek fordultak elő nagyobb számban. Az 1940. évi december azonban olyan hideg volt, hogy a múlt században is körülbelül egy évtizedre csak egy ilyen hideg december esett. Ebben az évszázadban pedig csak az 1902. év az 1933. év decemberére volt a most nájál hidegebb és 1927-ben volt hasonló hideg. Az 1940. esztendő egyébként is egészen rendkívül volt. Az év első két hónapjának, a januárnak és februárnak a hidegessége szinte páratlanul áll. Április első fele kivételével novemberig a többi hónapok is az ország nagyobb részén bőhánnyal zárultak. A több mint 100 év óta legmelegebb november javított ugyan az évi mérlegben, de a rend-

kívül hideg december után az 1940-es év középtelme (kételyen alacsonyabban állt, hogy 114 év óta, amióta a százhúsban folytatódos időjárás feljegyzések vannak, egyetlen egy esztendő sem volt olyan hideg, mint a mostani. Pontosan 100 évvel ezelőtt, az 1840-es év volt a mostanihoz hasonlóan hideg. Az elmúlt esztendőben a csapadék is szokatlanul bőséges volt. Április és december kivételével minden hónapban az ország nagy részén a több hónapban országsszerte a 30 éves átlagot jóval meghaladó csapadék hullott.

A csapadék december havi összege az ország legnagyobb részén az átlag alatt maradt. Átlagban felüli csapadék hullott a Dunántúli déli részén, az Alföldön kisebb foltokon, Kárpátalján csaknem felén, Kelet-Magyarországnak és Erdélynek főleg a Nagy-Szamosától keletre eső részén s csaknem az egész Székelyföldön, összesen az országunk kb. ¼ részén. Az átlag feletti az átlagot terjedő csapadék keppott a Dunántúli és Kárpátalja jelentékeny része s az Alföldnek, valamint a Kis-Alföldnek több mint fele, összesen az ország területének kb. ¼ része. Az országunk kb. ¼ részén az átlag feletti is kevesebb volt a csapadék, így főleg a Dunántúli nyugati részén, az Alföld északi részén s a Felvidéken. A nyugati határszélén s a Felvidék egyes részén az átlag ¼-nél is kevesebb esett. A csapadék abszolút összege az 50, illetve a 75 mm-t csak a Dunántúli déli részén és a keleti megyékben haladta meg (itt helyenként 100 mm-nél is több volt a csapadék) és az országunk több mint ¼-án 25 mm-t sem ért el, a nyugati és északi határ közelében pedig helyenként 10 mm-nél is kevesebb esett.

A csapadék időbeli megoszlása a következő volt: a hónap első négy napja száraz volt, majd 5-től—8-ig az ország minden vidéke káppott csapadékot részben eső, részben havasodó és hó alakjában. December 11—13-ig az egész országra kiterjedő és sokfelé igen kiadós havazás volt. Majd 14-től 23-ig ismét szárazjellegű volt az idő, szörvényes kisebb havazásokkal. 23-tól 25-ig az ország legnagyobb része friss havat keppott s a következő napokon is voltak az ország kisebb-nagyobb részén havazások. A hónap utolsó két napján Kárpátalja és Erdély egy része kivételével az ország többi részén a csapadék ismét havasodó és eső alakjában hullott.

A hóréteg a hónap folyamán a következőképpen alakult: Amint már említettük, a csapadék a hónap első harmadában részben eső és havasodó, de nagyobb részét hó alakjában hullott, úgy-hogy 10-ig az ország minden vidéke keppott hóréteget, de igen sok helyen csak egészen vékony hólepel fedte a földet, sőt sok helyen 10-ig a hóréteg teljesen elolvadt. A 10-e után megindult kiadós havazások folytán azonban az erős hidegek beállta előtt az ország minden vidéke kiadós hóréteget keppott. A hónap közepén, amikor a nagy hideg beköszöntött, a hóréteg vastagsága mindenütt meghaladta az 5 cm-t, de az ország nagyobb részét 10 cm-nél is vastagabb hóréteg borította, sokfelé pedig a mezőgazdasági területeken is meghaladta a hóréteg vastagsága a 20 cm-t, főleg a Dunántúli déli részén.

A hóréteg később üledéses következtében vékonyodott, viszont a 23-a utáni havazás újabb hóréteget adott. A hónap utolsó napjaiban az ország nagyobb részére kiterjedő esős és olvadás következtében a hóréteg sokat veszített vastagságát, a hónap utolsó napján sokfelé már nem is volt összefüggő hóréteg, s január első napjaiban a hóréteg rohamosan tovább pusztult.

A mezőgazdaság szempontjából az elmúlt december időjárása kedvezőtlen volt. A december 1-én hirtelen beköszöntött erős fagy az érsi szántási és vetési munkákat teljesen megakasztotta. Az érsi hó esőségek, valamint az igazi és munkaerőhiány miatt az érsi gabonaföldek jelentékeny része vetetlenül maradt és különösen a legpályesebb és mélyebb részeken az érsi telejmunkálatok sokfelé teljesen elmaradtak. A szőlőket sokfelé nem tudták fedni. A keleképpen be nem érett kukorica csúszkáléppessége a huzamos időn át tartó erős hidegben károkat szenvedhetett. Az érsi vetések szempontjából szerencse, hogy a nagy hideg beállta előtt az ország minden vidéke kiadós hóréteget keppott.

A decemberi csapadékeloszlást a közötti térképek tüntetik fel. Az első a csapadék havi összegeinek eloszlását, a második az összegeknek a 30 éves átlagotól való eltéréseit szemlélteti.

NYILTÉR.

(A rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SZIVOGÁZMOTOROK CSUTKA ÉS FA-TÜZELÉSRE MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Bpest, XIV. Erzsébetkirályné-útja 87.

Magtermelési szerződéseket kötünk
gondos és megbízható gazdákkal.
Magyar Többtermelési Előmozdító R.-T., Budapest, V., Szalay-utca 2. Tel.: 112-070

Korhár
1941/5. május
91-92. lap csokora

3-6
torna terhet
össze uton is szállíthat
1-2 lóval
Légengörgő
lovashocsi

Gyártó: ORENSTEIN ÉS KOPPEL
MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI. VILMOSCSTÁR-ÚT 31

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az áruháza kenyérgabonapiacán a héten is megerősített volt a forgalom. A búza- és rozsertéskészítés a már többször ismertetett okok miatt igen kis arányú. Januárban egyébként — másidőben is — a legmegerősített volt mindig a termelési kínálat gabonamérlektében. E hó végéig a szokványbúza budapesti paritásos egységére 23-30, a minőségűre 24-30 pengő. A szokványrozsa átvételi ára ugyancsak Budapestre 19-30 pengő. A nagymalmok elsősorban a közellátás céljaira öröklnek most búzát, azok az örlőüzemek pedig, amelyek kenyérgabonára eladásával kapcsolatban jutnak nyersanyaghoz, cserébe lisztet és korpát szállítanak az eladó gazdaságoknak.

A nemzetközi gabonapiac a közel másfél esztendő óta tartó háború a tényleges üzletkötéseket, illetve gabonai és terményüzemeltetéseket a legkisebb mértékben csökkentette. A kenyérgabonapiacra szoruló államoknak (Svájc, Franciaország, Spanyolország) a legnagyobb nehézségeket kell leküzdeniök, hogy a közeli társaságait fedezni tudják. Svájc, amely nemcsak valójában révén valamikor válogatott a külföldi gabonaszállítás ajánlatok között, most kenyérgabonai és takarmánycikk hiányban szenved. Mivel a tengerentúli gabonaszállításra egyáltalán nem számíthat és az európai, elsősorban balkáni államok a tavalyi gyenge termés következtében ugyancsak nem nélkülözhetik feleslegük, az import teljesen megakadt. A svájci belső gabonakínálat az őszi időjárás rendkívülisége miatt szintén jelentéktelen. Most abban reménykednek Svájcban, hogy a „Mount Pindus” nevű görög gabonaszállítmányával belátható időn belül Génovába érkezik. Ezt a búzaküldeményt Svájc vásárolta a múlt év október közepén — tehát három hónappal ezelőtt — Génovába fele haladt svájci rendi ártéssel. Az orosz-germán háború kitörése következtében megváltoztatta útirányát és azt hiszik, hogy most már rövidesen meg is megérkezik rendelkezési helyére. Szó van arról is, hogy orosz búzát és rozst kap Svájc Németországától, de a közlekedési részlet még nem ismeretesek. Franciaországban abban reménykedik, hogy Észak-Amerikából kap némi élelmiszert. De nemcsak a gabonapiacot érintő akadályokba. A hatalmas gabonakiviteli felesleggel rendelkező tengerentúli államok sem tudnak exportálni, úgyhogy valóságos értéktelenül hever ott a kenyérgabonai, amelyért a kintinél aránytalanul magasabb árakat kaphatnak. Az elsősorban a kukoricára, amelyből odaát olyan bőség van, mint még évtizedek óta soha, viszont Európa nélkülözhetetlen az egyik legfontosabb terményét, Észak-Amerika kukorica-termése 1939-ben 66 millió tonna volt, Argentína tavalyi termése 11 millió tonna, vagyis a nagyszámú eredmények következtében annyi felesleggel rendelkeznek, hogy a világ importszükségletének háromnegyed részét bőségesen fedezhetnék. Az export azonban már második esztendője szűnhet. Ez az oka annak, hogy az argentinai terménytőzsdeken beszűntették a kukorica árjegyzését (6 pezóról 3-ig csökkenték az árak) és köteleztek elrendelték nemcsak a vasúti mozdatyok fűtését kukoricával, hanem a magánháztartásoknak is szén helyett kukoricával kell tüzelniök. Hasonlóképpen rendelkezni lánya a „plata” árpa irányzata is, ebből nagy felesleg állnak rendelkezésre, viszont alig helyezhetők el a legkisebb mennyiségűre is. Egy hét leforgása alatt most 5 centtel csökkent a plata árpa ára, amelyet január első felében bushelenként 43 centtel jegyeztek. Ez éppen fele a búza árának és métermázsákra átszámítva, 2-10 dollárnak felel meg. Ha 50 százalékos felárat számítunk a kanadai dollárhoz, akkor is 1 métermázsás elsőrendű árpa ára legfeljebb 9-50 pengőt tesz ki és ezen az egységen sem akad vevő erre a terményre Kanadában. A tengerentúli árjegyzések egyébként a következők: Chicagóban a májusi és a júliusi búza 87-82, a májusi-júliusi kukorica 82, a májusi-júliusi rozsa 48-49 cent. A minneapolis gabonahatárvidék májusi és júliusi határvidékre 77-79 centtel kötődtek búzán. Newyorkban a Northon

Manitoba 87, a Hardwinter és Redwinter búza 109-110, a kukorica 80, a rozsa 67 cent. Buenos-Ayresben a márciusi búza 6-80 pezó.

Az áruháza tizettel. A január havára megállított hatféle áruháza 20-40-101-26-70 pengő. Budapesti paritásos legutóbb részletesen ismertetettük. A keszárpa forgalma szabad, ez a minőség emelkedő áron értékesíthető, a készletek azonban már csekélyek. A Dunántúli árak legutóbb néhány kisebb tételt 70-75 pengő között, minőség szerint, felszólalt másan.

A kukoricapiac a legújabb árszabályozás óta a termelési kínálat változatlanul megerősített. A csekély mennyiségben kínált főleg tisztavideki és kisföldi árak, főként Erdélybe szállítják.

A zabból csak kis mennyiséget hoznak a fővárosba, mert aránylag csak kevés tételt szabadítottak fel. A szokványru Budapestre 22-30, a dohos árú 1-2 pengővel olcsóbb.

Állati piacok szemlé.

A németországi vágott marhaszállításokkal kapcsolatban felhívjuk az érdekelteket figyelmükre, hogy ilyen vágott állatokban történő szállításkor a szarvasoknál az eladott állatokért legalább az ajánlott árakat kell megfizetni:

Prima ökréért, amely legfeljebb 50%-ra vágódik	102
I. oszt. ökréért, amely legfeljebb 50%-ra	89
II. oszt. ökréért, amely legfeljebb 50%-ra	73
Prima tehénért, amely legfeljebb 50%-ra	78
I. oszt. tehénért, amely legfeljebb 50%-ra	67
II. oszt. tehénért, amely legfeljebb 50%-ra	61

fillér kilogrammonként.

Előzetes felbontással vagy kivétel felbontással ellátott szarvasmorrhák vágott állapotban külföldre nem szállíthatók. Vágott állapotban kivétel nélkül állatokat a szállító felnek kizárólag a Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesülete által kibocsátott közzétett árak alapján vásárolható. Felhívjuk az érdekelteket figyelmükre, hogy amennyiben a fent közölt árakat a vásárló kereskedőtől nem kapják meg vagy azok levonásokat eszközölnek a fent közölt árakból, úgy panaszaikat a M. Kir. Kereskedelmi Hivatalnál vagy a Magyar Állat- és Állati Termékek Kivételi Szövetkezetnél haladéktalanul jelentsek be.

Közöljük az érdekeltekkkel, hogy mind német, mind orosz viszonylatban 1941 január 1-e után berakásra kerülő élő marháért az eddigiektől először kilogrammonként 10 fillérrel magasabb ár kerül kifizetésre további intézkedésig.

A sertés-, valamint az állati állományok feltételai változatlanok.

A Kereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése (1941 január 9.)

Baromfi. A vidéki piacokra a baromfielhozatal csökkenő irányzatot mutat. Kóvárra iránt továbbra is élénk érdeklődés tapasztalható. Minimális termelési árak az alábbi baromfi-féleségekre vannak megállapítva: liba 1-46, gyöngyös 1-28, pulyka 1-25 pengő kg-kint. Exporttörök és meghízottai által baromfi csak élő állapotban és súlya vásárolható és vehető át. Fontosabb piacainkon a következő árak alakultak ki: Szenteseen csirke 1-57, tyúk 1-37, Keskenyem csirke 1-70, pulyka 1-50, gyöngyös 1-30, Orosházán csirke 1-50, tyúk 1-30, liba 1-75, kacska 1-50, pulyka 1-35, Szegeden csirke 1-50, tyúk 1-30, Kisteleken csirke 1-52, tyúk 1-32, liba 2-04, pulyka 1-45, gyöngyös 1-30, Makón csirke 1-40, tyúk 1-20, liba 1-85, pulyka 1-45, gyöngyös 1-20 pengő kg-kint.

Tojás. A friss tojás felhozatala az enyhe időjárás következtében emelkedett. A vásárlás élénk kereslet mellett történik. Az árak a minimális árak felett alakultak ki. Friss tojás kivétel nélkül szűnhet. Az Országos Tojásmegállapító Bizottság által megállapított minimális ár változatlanul 1-89 pengő kg-kint. Fontosabb piacainkon a következő árak alakultak ki: Szenteseen 2-38, Orosházán 2-38, Kiskunmajsán 2-37, Battyányán 2-38 pengő kg-kint.

Vad. Az Országos Vadármelegítő Bizottság által megállapított minimális exportárak a következők: Szarvas, Hegyeshalomtól 200 km-en belül — 75, 200-400 km között — 73, 400 km-en túl — 71 pengő kg-kint. Vaddisznó, Hegyeshalomtól 200 km-en belül — 65, 200-400 km között — 63, 400 km-en túl — 61 pengő kg-kint. Fácán, távolisághatás nélküli 2-62 pengő darabonként. Az Országos Vadármelegítő Bizottság határozata alapján mindenféle vadfeleségre vonatkozó átvételi ajánlatot (körlevél, árnyajlat, írdemény stb.) az Országos Vadármelegítő Bizottság által megállapított minimális termelési árak betartásával és feladással tartoznak az exporttörök megfizetésére. Emellett az ajánlatot tevő jogosult saját telephelyén közvetlenül átadott vadfeleségekre kifizetendő árak között is feltüntetni.

Toll. A vidéki piacokra a felhozatal az idénynek megfelelő. Belföldi irányzatok a következők: Ia pelyh 11-40-11-50, IIa pelyh 8-50-8-60, Ia Rupf 7-70, Ia Rupf 5-50-5-20, IIa Rupf 3-80-4-40, IIIa Rupf 2-50-2-60, tisztított toll 3-85-4-40, Ia foszott toll 5-30, Ia foszott toll 2-90-3-90, fehér kacsatoll 3-85-3-90, szürke kacsatoll 2-20-2-20, tarka csirketoll — 27-35 pengő kg-kint.

Liszmák. A piaci felhozatal az idénynek megfelelő. Átvételi árak a következők: I. rendű (450 g-on felül) piacra átvéve 5-30, telepre beszállítva 5-40, II. rendű (300-400 g közötti) piacra átvéve 4-70, telepre beszállítva 5-40, III. rendű (300 g alatt) piacra átvéve 3-10, telepre beszállítva 3-40 pengő kg-kint. Fenti áraknál alacsonyabb áron átvétel nem vásárolható.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonamérlekek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1941 január 9. Készárpa. Az árak budapesti paritásos, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árúra vonatkoznak (A kukorica árjegyzése szűnhet). Búza 78 kg-os 23-30, Rozs 19-30, Sárarpa 24-70, elsőrendű 25-70, második 26-70, ipari, 68 kg-os 23-40. Takarmányárpa, elsőrendű, 65/66 kg-os 1-40, középmínőségű 20-40, Zab 2-30.

Lisztpiac. (A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság árjegyzése.) 1941 január 9. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos mértékű feltételekkel, helyét Budapest, legfeljebb 60 zsákra értendő. Budapesti malomok lisztje: Búzaliszt: Búzadara 5-03-45-83, Ög, Ög, Of 44-03-44-83, egységes kenyérliszt 31-30-31-90. Rozsliszt: egységes rozsliszt 31-40. Vidéki

malomok lisztje: Búzaliszt: Búzadara 45-03-45-83, Ög, Ög, Of 44-28-45-78, egységes kenyérliszt 31-30-31-90. Rozsliszt: egységes rozsliszt 31-30-31-90.

Budapesti ábraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Zömök Takarmányárjegyző Szövetkezetének jelentése.) 1941 január 10. Árak kicsinyben q-kint Budapestre: Búzakarpa 17-15, napraforgómag, belföldi 19-10, lenmag, pogácsa, belföldi 20-50, tökmag, pogácsa, belföldi 20-50, kókusz, pogácsa, belföldi 20-50, repce, pogácsa, belföldi 16-30, hullás 49-50 P.

Baltoni halászlé. (A Balaton Halászati R-T. jelentése.) 1941 január 6. A baltoni halászlé Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 54 pengő.

Kalbüféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1941 január 9. Az árak budapesti paritásos, a *-gal jelölték az aludó árú más, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árúra vonatkoznak. Kéles, fehér, vörös és egyéb 54-55-55-55, kék mák* 260-265-265-260, ólmozott* Viktória 50-80, zöld (expressz) 40-80, lenese sterilizált* nagyszemű 62-80, középszemű 50-80, káoszemű 40-80, hab*, fehér gyöngy 43-80, fehér hosszú, seprónkórnyékú államcsőrű 48-80, egyéb államcsőrű 46-80, fehér lópos, dunántúli és szatmári: Homáskőrű 48-80, egyéb államcsőrű 46-80, fehér szekvény, dunai 41-80, dunántúli 40-80, felsőmagyarországi 39-80, gombólyú 47-80, hosszú 47-80, barna 38-80, tarka 37-80, vegyes 36-80, lucernamag nyers, aranós* 420-480-480-480, löheremag nyers, aranós* 220-260-260-260, ólmozott fehér-bárca, legfeljebb 10 q vételmű, ab Budapest 320-330-330-330, bíborheremag* 150-165-165-165, muhammag* 90-105-105-105, búkköny*, tavaszi 57-62-62-62, szőzses 95-110-110-110, cirok-mag 36-50-39-39, csillagfűt, fehér, lepcesmag* 34-35-35-35, finom búzakarpa székstul, helyt Budapest 16-40-16-85. A készárpaikon kötött tényleges ügyletek. Lőheremag: 50 q német, szabványos (Budapest) 320-330, 6 q fehér-bárca, ab Budapest 330-330 + ferri mag* 25 q 6, fehér-bárca, ab Budapest 320-330, 50-55 q minta szerint, ab állam 268-268, 8 q minta szerint, ab állam 218-218, 7 q minta szerint (Budapest) 230-230, 13 q minta szerint (Budapest) 260-260, 8 q minta szerint (Esztergom) 160-160, 4 q minta szerint, ab állam 258-258, 10 q q, minta szerint (Budapest) 123-123, 7 q mint. szerint, ab Beattyóújfalun 245-245, Lucernamag: 5 q q, minta szerint (Budapest) 450-450, 5 q q, minta szerint (Budapest) 500-500, 12 q q, minta szerint, ab állam 418-418, 285 kg minta szerint (Budapest) 230-230, Muhármag: 50 q q, minta szerint, ab Homás 85-85, Cirok-mag: 150 q q, minta szerint, budapesti paritásos 41-50, Csillagfűt: 150 q l. pos, minta szerint, ab állam 36-36, Komló lucerna: 32 q q, minta szerint (Budapest, központi), 34-34, Kék mák: 10 q q, minta szerint (Budapest, központi) 267-50.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte Magostőzsde-jének jelentése.) 1941 január 10. A magpiacra a belföldi forgalom csak nehezen indult meg, ami arra vezethető vissza, hogy az egyes magfeleségek árait még nem állapították meg, annak ellenére, hogy a gazdák részéről az érdeklődés a tavaszi vetőmagvak iránt megindult. A hercefeleségek piaca a lőheré és lucerna jegyzése szállítandó, a búkkönyök közül a tavaszi búkköny irányzata jó tartott, a kínálat is kiegyensúlyozott. Az egyéb magfeleségek piaca a köles irányzata esendesebb, a cirok üzlettel, a muhart viszont élénken keresik annak ellenére, hogy az ár megalkalmatlan nagy. A búvályos piaca csendes, kétések csak szóróvadásban jönnek létre. A mák barátságos irányzatot mutat. Árak helyt, vidéki vasút-állomásokon, 100 kg-kint minőség szerint: Köles, fehér 54-55-55, kék, vörös 54-55-55, kék, egyéb 54-55-55, mák, uradalmi, kék 260-265-265, dunántúli fehér szék-ványbáb 40-80, lucernamag, nyers, aranós 420-480-480-480, löheremag, fehér-bárca, ab Budapest 320-330-330-330, bíborheremag 150-165-165, muhammag 90-105-105, tavaszi búkköny 57-62-62, szőzses búkköny 95-110-110, csillagfűt, fehér, lepces 34-35-35, cirok-mag 36-50-39-39. Az árkormánybizottság által megállapított árak: Viktória-borsó, sterilizált 50-80, expresszborsó, sterilizált 40-80, lenese, nagyszemű, sterilizált 62-80, lenese, középszemű, sterilizált 50-80, lenese, káoszemű, sterilizált 40-80 P.

Budapesti táj arnyárvásár. (Budapesti székességbírók vásárgabonáinak jelentése.) 1941 január 7. Árak métermázsánként pengőben: Réti szén, Ia 10-10-20, IIa 8-50-9-50, IIIa 6-20-7-50, muhammag 6-00, lucernaszén 12-20, löhereszén 10-50, zabosbúkköny szén 10-30, rozsszalma 4-20-4-20, szarvaslma 4-20, A felhozott 40 keszi takarmányból 30 kecsivál költ el. A felhozott 100 kg. A kereslet ventített volt.

Budapesti préselttakarmány- és szalmaárak. (Budapesti székességbírók vásárgabonáinak jelentése.) A jászvásári pályaudvaron 1940 december 30-án és január 2-án jegyzett nagykereskedelmi árak: rétszén Ia 10-70, lucernaszén 12-50-12-70, löhereszén 11-70, zabosbúkköny szén 10-70, tavaszi szalma 5-50, rozsszalma 4-90, búzaszalma 4-50-4-70 pengő q-kint.

Állatok és állati termékek.

Budapesti végomárvásár. (Budapesti székességbírók vásárgabonáinak jelentése.) A január 9-én megtartott vásárlására felhívott végomárvásár: Bika Ia 39, IIa 32, IIIa 15, ökör Ia 11, IIa 172, IIIa 47, tén Ia 2, IIa 187, IIIa 163, bivaly IIIa 3, összesen 691 darab. A vásár irányzata élénk volt. Eladatlanul visszamaradt 10 darab. Január 3-9-ig, közvetlen a vágóhidra szarvasmarha ékeztett, — 30-1-12 pengős kg-kinti becslési árak. Árjegyzés előnyben: Bika, tarka, Ia — 95-1-1, IIa — 82-82-94, IIIa — 60-80-80, ökör, magyar, Ia — 84-84-85, IIIa — 73-73-74, tarka, Ia 1-15-1-25, IIa — 90-1-14, IIIa — 58-58-87, tén, magyar, Ia — 72-72-73, IIIa — 60-60-62, tarka, Ia 1-06-1-16, kivételesen 1-18-1-20, IIa — 76-1-04, IIIa — 58-58-75, ivaly, magyar — 40-40-46, növedék — 85-1-10, kicsi tozni való — 32-32-56 P kg-kint.

Budapesti borjúvásár. (Budapesti székességbírók vásárgabonáinak jelentése.) 1941 január 7. Felhívás 111 darab szoposborjú, mind ellett. A vásár irányzata tartott volt. Árjegyzés előnyben: Ia 1-30-1-34, IIa 1-22-1-20 P kg-kint. **Tenyészmarhák és jármosok.** (A Magyar Mezőgazdák Állatkereskedő R-T. jelentése.) 1941 január 9. Ia belföldi jármoskőr és beállítási való tino (tarka), 580-650 kg-os

ROK
és
unk
akkal.
R.-T.,
112-070
1-5

98-1-05, la belföldi jármoskór és beállítási való tinó, 480-550 kg-os —98-1-05, la belföldi fehér jármoskór —95-1—, 1 1/2 éves tenyészsűz 1—1-20, 1 1/2 éves tinó. —90-1—, fiatal hasas és friss tejős tehén 1-1—1-20 P

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésleteleinek jelentése.) 1941 január 10. A csütörtöki nyílt és zárt vásárra a felhajtás 16, vágóhidra 1246 darab volt. Élénk iránzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági, 160 kg felett 1-60, másodrendű urasági, 140 kg felett 1-54, prima szedett, 110 kg felett 1-52, másodrendű szedett, 100 kg felett 1-48, könnyű 1-42, prima öreg, 170 kg felett 1-48, másodrendű öreg, 170 kg : latt 1-42, angol sonkasuló Ia 1-52, angol tókesertes 1-52, hús 2-04, zsír 2-14, szal. ma. 2-04, szalaminhús 2-14, hasított félsertés 2-05, beállítási val soványseres, 50-60 kg-os súlyban 1-95-2— pengő kilogrammonként. Pénteken a vágóhidra 518 sertést ajtítottak fel.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A január 9-én tartott heti lóvásárra a vásári forgalom lanyha volt. Felhajtottak 630, eladtak 293 darabot. Árak: Csikó 170—, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 5—1050—, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 400—450—, larendelt minőségű 1-65—50—, vágóló 40—00— P darabonként. Fővárosi vágóra 97, vidéki vágóra 55 arabot vásárolt k.

Vidéki állatvásárok. (Az OMGE ártudóstól osztályának jelentése.) Mind a felhajtás, mind a kereslet — tekintettel az ünnepekre — nagyon gyenge volt. Jelentéseink a következők. (Az árak után zárójel, en közöljük a felhajtott mennyiségeket.) Enyi g (Veszprém vm.), december 22.: Tehén 300—450 (60), val szított borjú 70—100 (20), könnyű igazlő 300—400, nehéz igazlő 350—500 P darabonként. Somló-vásárhely (Veszprém vm.), december 22.: igazlőkör 90—100 (50), választott borjú 80—82 (70) fillér kg-kint. Tehén 300—500 (200), növendékmarha 120—350 (200), könnyű igazlő 350—400 (150) P darabonként. A felhajtás aránylag csekély, a kereslet élénk volt. Vác (Pest vm.), december 23.: igazlőkör 400—500 (80), tehén 400—600 (60), növendékmarha 100—250 (150), választott borjú 100 (12), könnyű igazlő 300—500 (80) P darabonként. Beállítási való szűz 200, választott malac 200 f kg-kint. A felhajtás és a kereslet gyenge volt.

Tej- és vajpiaci szemle. Hazánkban a hó első hetében a megelőző bétér viszonyítva a tejtermelési énszerűen kb. 6%-kal emelkedett, a múlt év megfelelő hetéhez képest azonban mintegy 20%-os csökkenést mutat. Budapesten a tej iránti kereslet idényszertén csökkent és az elíg változott felhozatal ellenére viszonylagos tejbőség van. A vajtermelés és vajfogyasztás egyensúlyban van, egyes sajttelepésekben hiány mutatkozik. Dániában a vajkivitel emelkedett. Hollandiában vajhiány van. Bulgáriában állami monopóliumra tették a sajtoltó szétosztását. Jugoszláviában a vaj árát kilogrammonként 60 dinárra emelték fel. (T. Z.)

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január 4-ig jegyzett árak aranypengőben. Teljes tej (kicsinyben) literje —34, tejfel literje 1-30, teavaj (tömb) kg-ja, édes tejszínből készült 4-20, pasztizált tejszínből készült 4-60, államilag márkázott teavaj, 10 dk-g-os csomagban (nagyban) 4-90, tehéntúró kg-ja 1-40, sovány tehéntúró —60, juhtúró kg-ja 2-30, juhsajt (kicsinyben) kg-ja 2-60—2-80, trappista sajt (zsíros) kg-ja 2-60, emmentáli sajt kg-ja 3-60. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Juhgomolya. Az OMTK a kellően érett és szikkadt teljes juhtejből készült juhgomolya kilogrammjáért helyt Budapest—Kelenföldi pályaudvar vagy helyt Budapest—Józsefvárosi pályaudvar 1-70 pengő fizet a termelőnek.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január 4-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. Élő baromfi: Csirke, rántási való 2—2-30, sőtini való 1-70—2-20, tyúk 1-70—2-10, ruca, hizott 2—2-20, liba, hizott 2—2-30, pulyka 1-60—2—. Leölt baromfi: Tyúk, Ia 2—2-40, IIa 1-80—2-20, csirke, friss vágású, hizalt, Ia 2-40—3-20, IIa 1-80—2-80, csirke, friss vágású, szedett, Ia 2—2-60, IIa 1-50—2-30, ruca, hizott, Ia 2—2-30, IIa 1-60—2-15, liba, hizott, Ia 2—2-30, IIa 1-60—2-15, libamáj, kicsinyben, nagy 6—8—, kicsi 3—6—, pulyka, hizott, Ia 2—2-50, IIa 1-40—2—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Tojás kg-ja, vidéki (batsyuk) 2-70—2-90. A tojásforgalom közepes, az árak változatlanok.

Különlétek.

Zöldés és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január 4-ig jegyzett árak, aranypengőben. Zöldség: Sárgarépa, Ia 14—20—, IIa 10—14—, petrezselyem, Ia 22—24—, IIa 18—22—, zeller, Ia 40—55—, IIa 40—45—, karamlábé 10—20—, vöröshagyma, makói 24—34—, közönséges Ia 20—26—, csemegehagyma, kék 26—32—, fokhagyma Ia 65—80—, IIa 60—65—, cékla, Ia 16—20—, IIa 10—16—, fejeskáposzta, Ia 12—15—, IIa 10—13—, kelkáposzta, Ia 26—40—, IIa 16—30—, kelbimbó 60—150—, vöröskáposzta, Ia 24—30—, fodyos-saláta (100 fej) 4—40—, torma, nemesített Ia 160—180—, IIa 120—135—, erős 50—60—, burgonya, Gálbaba 11-10, nyári róza 11-60, őszi róza 10-80, Ella 9-50, Krüger 8-15, Wohltmann 8-70, kifli (kicsinyben) 24—36—, champignonombba, Ia 220—360—, IIa 200—300—, feketeterék 14—20—, sáttótok 14—26—, paraj, tisztított 60—140—, sóska, melegágyi 120—400—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Gyümölcs: Alma, elsőrendű, nemesfajta, Ia 110—180—, IIa 95—110—, másodrendű, nemesfajta, Ia 100—130—, IIa 90—100—, közönséges válogatott, Ia 70—100—, IIa 60—70—, körte, elsőrendű, nemesfajta, Ia 180—200—, IIa 150—180—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január

4-ig jegyzett árak aranypengőben. Paprika, csemege, édesnemes 4-10, édesnemes 3-70, felédés gulyás 3—3-20, rózsza 2-20 P nagyban kg-kint. Bész, pergetett 2-40 P kicsinyben kilogrammonként.

Budapesti vadipec. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január 4-ig jegyzett árak aranypengőben. Szarvascomb (kicsinyben) 2-40—2-80, ózcomb 2-80—3—, vadiszőrcomb 2-40 kg-kint, nyúl bőiben, csatája, nagy 3-50—5—, fűcán (kicsinyben) 3-40—4-50 ab-kint.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1940 december 30-tól január 4-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. Ponty, élő, nagyság szerint 1-90—2-30, jegelt, nagyság szerint 1-20—2-10, macsa, élő, nagyság szerint 2-80—3-60, jegelt, nagyság szerint 2—4—.

Szesz. A szeszgyártásnál a heten is élénk volt a kereslet és az árak emelkedtek.

Egyed- és szeszgyártási árak a következők: I. Mezőgazdasági szeszgyártás részére. Lijuzott eljárással, repaból 60—, em eljárású eljárással, repaból 60—, Lijuzottból és nem lisztes anyagból 82—, tisztított kukoricából és egyéb lisztes anyagból 80— pengő, tisztított szesz 100 literre hektoliternként, III. kor- és gyümölcsösszeszűzés részére. Szilvából, korlelőből, almából, epelelőből és nem akácios borból tisztított szesz után abszolút alkoholtartalommal, 100—, csemegebőrlől, meggyből, barackból és borsókból 160—, torkolból, sepről és egyéb gyümölcslemből, valamint vegyes anyagból 140— pengő.

Gyümölcsalinka. A gyümölcsalínkapiacon a forgalom a heten kisebb tetelűre szűkített és szűz, tartott árakon letesültek az életek. Torkolalinnál 6—8—20, seprőlalinnál 8-50, szilvából 11-20, epelelőből 10-50, barackbólalinnál minőség szerint 11—12—, alacsonyfokú vöröspáratól 13— pengőre. Tűzjód aron jegyezték, 4-4—, forgalmi auo. Borpárat, avinálási cikloku 11—12— pengő. Az árak 10,000 literenként, III. talajzat szerint értendők.

Borpiac. (A Magyar Szőlőszőlő Országos Borértékelési Szövetkezetének jelentése.) 1941 január 10. A borpiac a az ünnepek után meglehetősen élénk volt. A Borkereskedőnem a teimlőkkel elhatározták, hogy a borfogyasztás erősen visszacsúszott, hirtelen fővárosi nagykereskedőkben az ötö-tesz teimessal szemben a visszacsúszás minősége 30—40%-ot mutat. A kereskedők a helyzetet továbbra is arra használja fel, hogy Nagykanizsa vidéken és máshol is, dnektermo novatorokát vasarol össze 75—80 filleres árakon. A kormány legelőnyösebb intézkedése volna az az, hogy ezek a borok a fogyasztók megtevesztésekképpen ne kerüljenek más néven forgalomba. Az Alföldön, főleg Izsákon és Kecskemeten a teimlőkkel kínálat mutatkozik, de ez sem tekintélyes, a többi vidéken készlet áll van és csak itt-ott kerül 1—uradalmi tétel piacra, amely a magas árakon többnyire csak részletekben vanható el. A kereskedőkben tekintélyen kezd mutatkozni. A minőségi borvidéken nagyobb készletek nincsenek és azok is cse. dben, egymásután vevőre találnak. Az Alföldön az árak az intervencios árak felett vannak. Egész alacsonyfokú borok kifogytak a csarnokok, zokt a szesz-zokt szivesen vásárolják. Óborokat valamivel az intervencios aron alul is lehet vásárolni, de a kereskedőem ettől tartózkodik, annak ellenére, hogy az óborok minősége jobb. Az exporttevékenység decemberben a toki-ji borvidéken kissé meglékkelt, de ebben része van a korábbi eladásoknak, amiket a külföld m. st. kiven szállítani.

Országos állatvá-árak. 1941 január 13-tól 19-ig. Nem egyszerű megtörténi, hogy valamely vasár kiemelt okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos emneifogva az illető közeg előjárásához valasztás fizetett kerest intezni, hogy tartanak-e vasárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? Január 13-án: Ape, Cegied, Debrecen (2 nap), 10- és marhavasar), Deva-ványa, Devescer, Dombrad, Eger (marhavasar), Egyek, Győr, Jászózsza, Jászócsány, Kerta, Ócsa, Retság, Sáb, Verpeiet, Zalabergszeg. Január 16-án: Balatonfüred, Many, özékes-fehérvár. Január 16-án: Gyula, Szabócsintkintály, Szarv, Szerencs. Január 17-én: Csenger, Gyula (jóvasár). Január 18-án: (nincs vásár.) Január 19-én: Csesztog, Nagykata, Ráckeve.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. G. S. pusztá. Insegjárulak helyett 1941. évre nép- és családvédelmi pótdátót fognak a kötelezettek kivétel. A nyomor enyhítése céljából a törvényhatóságok és községek (városok) által eddig szedett díjak és járulékok helyett a jövőedemadó, a társulati adó, tantsíma-adó és az általános keresti adó fizetésére kötelezettek ténbér az 1940. évi XXIII. t. c. 3. § (3) bekezdése értelmében kivetendő ennek az új pótdátónak a kulcsait, valamint kivetésének és kezelésének részletes szabályait a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértve rendelettel fogja megállapítani. K—e.

Dió- és nyárfarönkök magas áron veszünk, szőlőkarót, talpát, bogrúrfát, tűzfát előnyös árral szállítunk. Löwy Sándor és József fatermelők Budapest, V., Szent István-körút 15. 5467 Telefon: 118—117.

Kertészüveg üvegtetőcserép drótbetétes üveg, padlás és látiló megvilágításához. Ifj. Weiss Gyula Budapest, V., Vadász-utca 29. szám. Telefon: 110-114* 2435 „Üveg ház”

BELVÁROSI PENSIO Tulajd.: ca. Mátyás k. u., Budapest, IV., Veres Pál-utca 10. (Híremint, Apogyári-terület). Telefon: 393—368. Képesítési igaz. Kéreg-mezőg. folyóirat. Díjazás könyve is. Ürli árszám. 5460

„MÁTYÁS-ZÜZŐ” legmodernebb egyetemes örlő-, szartépő- és szilítógépek. Üzemkőben cserélhető szitákkal és metazókócsokkal. Alacsony fordulatszám. Gróf ZELENSKI RÓBERT Gépgyár Kft. Pastszenterzsébet, Mikszáth-utca 18. 4550 Tel.: 147-212, 347-366

Ifj. KOVÁSZNAY ISTVÁN okl. gazda felvásárlásra jogosított terménynagykereskedő Budapest, V., Széchenyi-u. 1. Összes gabonaneműek legelőnyösebb vétele, eladása, tárolás, előlegfolyósítás Antiricin-erofaharmány vezérkönyviselete Honvédkincstári bizomány Távirati cím: Kován, Budapest. Telefonok: 128—097, 118—593. 6465

Most jelent meg! Dr. Weiser István és Dr. Zajtay Artur: Takarmányozás tan harmadik, teljesen átdolgozott kiadása. Az utolsó tíz esztendő minden haladását is ismertelve, behatóan tárgyalja a gyakorlati állattartással kapcsolatos összes kérdéseket. Nélkülözhetetlen kézikönyv az okszert és gazdaságos takarmányozásnak. Ára 12— pengő Megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítás, utánvétellel 1— pengővel drágább.

Műhirdetési ár: Minden szöveges hirdetés... 50% engedmény, legkisebb hirdetés díj 50 fillér

KISHIRDETÉSEK

Betöltendő állásokhoz vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bíróság vagy bérleti című állásajánlóval... Hirdetéseket zárta a közlőiroda

Jelleges leveleket csak megfelelő postabélyeg melléklésével továbbítunk.

Díjtalan állásközvetítés!

Ar 50 és óta fennálló Magyar Gazdaságtervező Országos Egyesülete (Budapest, V. Arany János-u. 5.) kötele...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDASZTISZTER AZONNALI belépésre keresünk okleveles vagy középiskolai mezőgazdasági iskolát végzett fiatal, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

KERESKÉK: Keresünk belépésre vagy középiskolai mezőgazdasági iskolát végzett fiatal, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

FELDMŰVESKOLÁT

Földművelésügyi feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot keresünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GEPESEK

PERFECT gépezet keresünk, nagy gyakorlatú al-földi, szeszgyári gazdaságba. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

PATKOLÁSHOZ

Értő gyakorlatú gépészt keresünk, aki a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

HOFHERR-TRACTOR

Hofherr-tractorhoz, cséplőgéphez, szeszgyári gépekhez, szeszgyári gépekhez, szeszgyári gépekhez. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

URADALOM

URADALOM: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GEPESEK

GEPESEK: Keresünk gépezet-kezelőket, akik a gazdasági gépek, motorokhoz és Hofherr-tractorok kezeléséhez ért. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő. Állásajánlóval együtt küldendő.

GYAKORLATI

GYAKORLATI: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

APRÓVAD

APRÓVAD: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS KERESŐK

ÁLLÁS KERESŐK: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

OKL. GAZDASZTISZTER

OKL. GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

FELDMŰVESKOLÁT

FELDMŰVESKOLÁT: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ISZPANI

ISZPANI: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

INTEZŐ

INTEZŐ: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

FELDMŰVESKOLÁT

FELDMŰVESKOLÁT: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

AZONNALI

AZONNALI: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

MEZŐGAZDASÁGI

MEZŐGAZDASÁGI: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ONÁLLÓ

ONÁLLÓ: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GYAKORNOKI

GYAKORNOKI: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

FÖLDMŰVES

FÖLDMŰVES: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

ÁLLÁS

ÁLLÁS: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

GAZDASZTISZTER

GAZDASZTISZTER: Keresünk gazdasági feladatokat ellátó, nőtlen, keresztény segédtisztot. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk. Pályázati díjat fizetünk.

Advertisement for 'ALKATRÉSZEK' (parts) by Kálmán József, featuring a logo and contact information.

